

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης

Παραδοτέο Δράσης C.2

Περιφέρεια Αττικής
Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης
Περιφέρεια Κρήτης
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Σεπτέμβριος 2021

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Έκδοση	Ημερομηνία	Σημειώσεις - τροποποιήσεις
1	Σεπτέμβριος 2021	Εκθέσεις αναφοράς Περι. Κρήτης, Περι. Αττικής, Περι. Ανατ. Μακεδονίας Θράκης, Αποκ. Διοίκ. Ηπείρου – Δ. Μακ.
2	Μάρτιος 2022	Ενοποιημένη έκδοση

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Καγιαμπάκη Α., Πιλιγκότση Γ., Παπαστεφανάκης Ν., Μουγιάκου Ε., Γκούφα Α., Χαλατζήδου Λ., Χουρίδου Π., Ζικίδης Ζ., Γρηγοριάδου Ε., Κουτσοβούλου Κ., Μαρκαντωνάτου Β., Μητσόπουλος Ι., Καββαδία Α. (2021). Επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης C.2., Αθήνα, 151 σελ. & 5 Παραρτήματα.

Suggested citation:

Kagiampaki A., Piligotsi G., Papastefanakis N., Mougiakou E., Gkoufa A., Haltzidou L., Houridou P., Zikidis Z., Grigoriadou E., Koutsovoulou K., Markantonatou V., Mitsopoulos I., Kavvadia A. (2021). Selected Natura 2000 sites for MPs pilot implementation. *LIFE-IP 4 NATURA: Integrated Actions for the Conservation and Management of NATURA 2000 Sites, Species, Habitats and Ecosystems in Greece* (LIFE16 IPE/GR/000002). Deliverable of Action C.2. Athens, pp. 151 & 5 Annexes.

Υπεύθυνος εταίρος της δράσης: Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Στη δράση συμμετέχουν οι ομάδες έργου των εταίρων:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Περιφέρεια Κρήτης
- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- Περιφέρεια Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
- Πράσινο Ταμείο
- Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Η παρούσα έκδοση εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών της. Ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη		iii
Summary		iv
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ1		
1.1 Δράση C.2 - Πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων διαχείρισης σε επιλεγμένες περιοχές Natura 2000		1
1.2 Διαδικασία επιλογής περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης		3
2 Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Αττικής		8
2.1 Εισαγωγή		9
2.2 Στάδιο προετοιμασίας		9
2.2.1 Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας επιλογής		9
2.2.2 Εμπλεκόμενοι φορείς		10
2.2.3 Προσκλήσεις		11
2.2.4 Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής		12
2.2.5 Συνοπτική περιγραφή προτεινόμενων περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης		14
2.2.6 Τελική επιλογή προτεινόμενων περιοχών Πιλοτικής Εφαρμογής		24
2.2.7 Συνοδευτικό ενημερωτικό υλικό		24
2.2.8 Ερωτηματολόγιο		24
2.2.9 Προετοιμασία διαδραστικού εργαστηρίου		26
2.3 Στάδιο υλοποίησης		31
2.3.1 Συμμετοχές		31
2.3.2 Παρουσιάσεις / Ομιλίες		32
2.3.3 Υλοποίηση διαδραστικού εργαστηρίου		32
2.3.1 Δελτίο τύπου		34
2.4 Εξαγωγή και παρουσίαση συμπερασμάτων		35
2.4.1 Ενδογενή χαρακτηριστικά και εξωγενείς παράγοντες		35
2.4.2 Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Αττικής		38
3 Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Κρήτης		41
3.1 Εισαγωγή		42
3.2 Στάδιο προετοιμασίας		42
3.2.1 Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής		42
3.2.2 Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας		49
3.2.3 Εμπλεκόμενοι φορείς		50
3.2.4 Πρόσκληση		51
3.2.5 Δημιουργία ενημερωτικού και συνοδευτικού υλικού για περιοχές		53
3.3 Στάδιο υλοποίησης		55

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

3.3.1	Ερωτηματολόγιο	55
3.3.2	Συμμετοχές	56
3.3.3	Παρουσιάσεις / Ομιλίες	56
3.4	Διαδραστικό εργαστήριο - Εξαγωγή συμπερασμάτων	57
3.4.1	Αποδελτίωση αποτελεσμάτων	57
3.4.2	Συμπληρωματική διαδικασία	64
3.4.3	Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Κρήτης	67
4	Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	70
4.1	Εισαγωγή	71
4.2	Στάδιο προετοιμασίας	71
4.2.1	Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής	71
4.2.2	Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας	72
4.2.3	Εμπλεκόμενοι φορείς	73
4.2.4	Δημιουργία ενημερωτικού και συνοδευτικού υλικού για περιοχές	74
4.3	Στάδιο υλοποίησης	85
4.3.1	Ημερίδα/συζήτηση Διαβούλευσης	85
4.3.2	Ερωτηματολόγιο	85
4.3.3	Συγκεντρωτικός πίνακας συμπερασμάτων	86
4.3.4	Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης	88
5	Έκθεση Αναφοράς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας	89
5.1	Εισαγωγή	90
5.2	Στάδιο προετοιμασίας	90
5.2.1	Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής	90
5.2.2	Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας	92
5.2.3	Εμπλεκόμενοι φορείς	93
5.2.4	Συνοπτική περιγραφή προτεινόμενων περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης	96
5.3	Στάδιο υλοποίησης	128
5.3.1	Θεματικό Εργαστήριο	128
5.3.2	Συμμετοχές	128
5.3.3	Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας	128
6	Προτεραιοποίηση επιλεγμένων περιοχών - Ειδική συνεδρίαση Επιτροπής Διαχείρισης Έργου 131	
7	Παράρτηματα	144

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της Δράσης C.2 'Πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών NATURA 2000 που εμπίπτουν στη χωρική αρμοδιότητα τριών Περιφερειών και μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης της Ελλάδας' αποτελεί η υλοποίηση επιλεγμένων Σχεδίων Διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 όπως αυτά θα προκύψουν από τη κύρια συμπληρωματική δράση του έργου «Έργο εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), Σχεδίων ΠΔ Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Εθνικού Καταλόγου του Δικτύου Natura 2000».

Στο παρόν παραδοτέο παρουσιάζεται η συμμετοχική διαδικασία επιλογής περιοχών NATURA 2000 στις οποίες θα πραγματοποιηθεί η πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης, που αναπτύχθηκε και υλοποιήθηκε από τις ομάδες έργου της Περιφέρειας Αττικής, της Περιφέρειας Κρήτης, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας σε συνεργασία με τους υπόλοιπους εταίρους που συμμετέχουν στη δράση.

Μέσω των ημερίδων εργασίας που υλοποιήθηκαν και της συμμετοχικής διαδικασίας που αναπτύχθηκε από την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, επιτεύχθηκε, τόσο η επιλογή των περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης, όσο και η ενημέρωση και η ενεργή συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων με σκοπό την περαιτέρω ενεργή εμπλοκή τους στην υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης.

Action C.2 'Pilot implementation of the NATURA 2000 Area Management Plans that fall under the territorial jurisdiction of three Regions and a Decentralized Administration of Greece' targets at the implementation of Management Plans at selected Natura 2000 sites, as they will result from the main complementary action "Assembly of Special Environmental Studies and Management Plans for Natura 2000 sites in Greece".

The deliverable presents the participatory selection process of NATURA 2000 areas in which the pilot implementation of the Management Plans will be carried out, developed and implemented by the project teams of the Attica Region, the Crete Region, the Eastern Macedonia Thrace Region and the Decentralized Administration of Epirus - West Macedonia in collaboration with the partners participating in the action.

Through the workshops that took place and the participatory process developed by each Region and the Decentralized Administration, the selection of Natura 2000 sites for the pilot implementation of the Management Plans was achieved, as well as the information and active participation of the stakeholders with the aim to further achieve their active involvement in the implementation of the Management Plans.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Δράση C.2 - Πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων διαχείρισης σε επιλεγμένες περιοχές Natura 2000

Αντικείμενο της Δράσης C.2 Πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών NATURA 2000 που εμπίπτουν στη χωρική αρμοδιότητα τριών Περιφερειών (Περιφέρεια Αττικής, Περιφέρεια Κρήτης, Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης) και μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου- Δυτικής Μακεδονίας) της Ελλάδας αποτελεί η υλοποίηση επιλεγμένων σχεδίων διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 όπως αυτά θα προκύψουν από τη κύρια συμπληρωματική δράση του έργου «Έργο εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), Σχεδίων ΠΔ Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Εθνικού Καταλόγου του Δικτύου Natura 2000». Υπεύθυνος εταίρος της δράσης, σύμφωνα με την τροποποίηση της πρότασης του έργου, είναι ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ).

Ο γενικός σκοπός της δράσης είναι η ανταπόκριση στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ¹: «διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας και η μακροπρόθεσμη επιβίωσή τους σε ολόκληρη την περιοχή της φυσικής κατανομής τους εντός της ΕΕ». Η Περιβαλλοντική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτεί την εφαρμογή βασικών οδηγιών και κανόνων από τα κράτη μέλη για την προστασία της βιοποικιλότητας κυρίως στο πλαίσιο των Οδηγιών για τα Πουλιά (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ) και τους Οικοτόπους (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), μέσα από τις οποίες προβλέπεται η εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων για τις Προστατευόμενες Περιοχές, τους Τύπους Οικοτόπων και τα Είδη Προτεραιότητας.

Στο Άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ αναφέρεται ότι «Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη **καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης** που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα **σχέδια διαχείρισης** ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους» ενώ επίσης προβλέπεται ο καθορισμός «μέτρων ειδικής διατήρησης» για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) που κατατάσσονται δυνάμει της Οδηγίας για τα πτηνά, σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2 της εν λόγω Οδηγίας. Τα σχέδια διαχείρισης για τους τόπους του δικτύου Natura 2000 αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για τη διασφάλιση της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 6 με σαφή και διαφανή τρόπο, καθώς και με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

Στο Ν. 3937/2011 για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας (άρθρο 4, παρ. 5α) αναφέρεται ότι «Για τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παραγράφου 3 και τις ζώνες που τα περιβάλλουν **καταρτίζονται σχέδια διαχείρισης....Τα σχέδια διαχείρισης συνοδεύονται από σχέδια δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι**

¹ Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 33318/3028/11-12-1998 (ΦΕΚ 1289/Β/28-12-98) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιατημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

πηγές και οι φορείς χρηματοδότησης τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης τους και οι φορείς εφαρμογής τους».

Σύμφωνα με τον νόμο 4685/2020 (άρθρο 27, παρ. 5α) προβλέπεται ότι: «Για την διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών ο ΟΦΥΠΕΚΑ συντονίζει την εφαρμογή της πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές, αναλαμβάνοντας την επιστημονική και διοικητική υποστήριξη του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών, με στόχο ιδίως την ενιαία αντιμετώπιση της συλλογής και τεκμηρίωσης περιβαλλοντικών δεδομένων και τη μόνιμη επιστημονική παρακολούθηση και εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης».

Η δράση αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στους ειδικότερους σκοπούς του έργου:

- Υλοποίηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας της χώρας για το δίκτυο Natura 2000,
- Υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων.

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να αποφέρει σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη, ενώ προβλέπεται η αναπαραγωγή και μεταφορά των αποτελεσμάτων της, για μελλοντική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης και σε άλλες περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Η δράση δύναται να έχει θετικά συνεργιστικά αποτελέσματα με άλλες δράσεις του έργου (Δράση C.1 Πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Δράσης για είδη και τύπους οικοτόπων, C.6 Εφαρμογή χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών (MAES) σε πιλοτικές περιοχές) και συνέργεια με άλλες Οδηγίες (Οδηγία- πλαίσιο για τα ύδατα 2000/60/ΕΚ, οδηγία 2007/60/ΕΚ για την εκτίμηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, Ειδική έκθεση αριθ. 25/2018: Οδηγία για τις πλημμύρες: πρόοδος ως προς την αξιολόγηση των κινδύνων, ανάγκη βελτίωσης του σχεδιασμού και της υλοποίησης κλπ).

Όσον αφορά στη δομή της δράσης, προβλέπονται δυο υποδράσεις: C.2.1 Επιλογή των περιοχών για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ και C.2.2 Πιλοτική Εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης. Στο παρόν παραδοτέο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της υλοποίησης της πρώτης υποδράσης και η διαδικασία επιλογής των περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης.

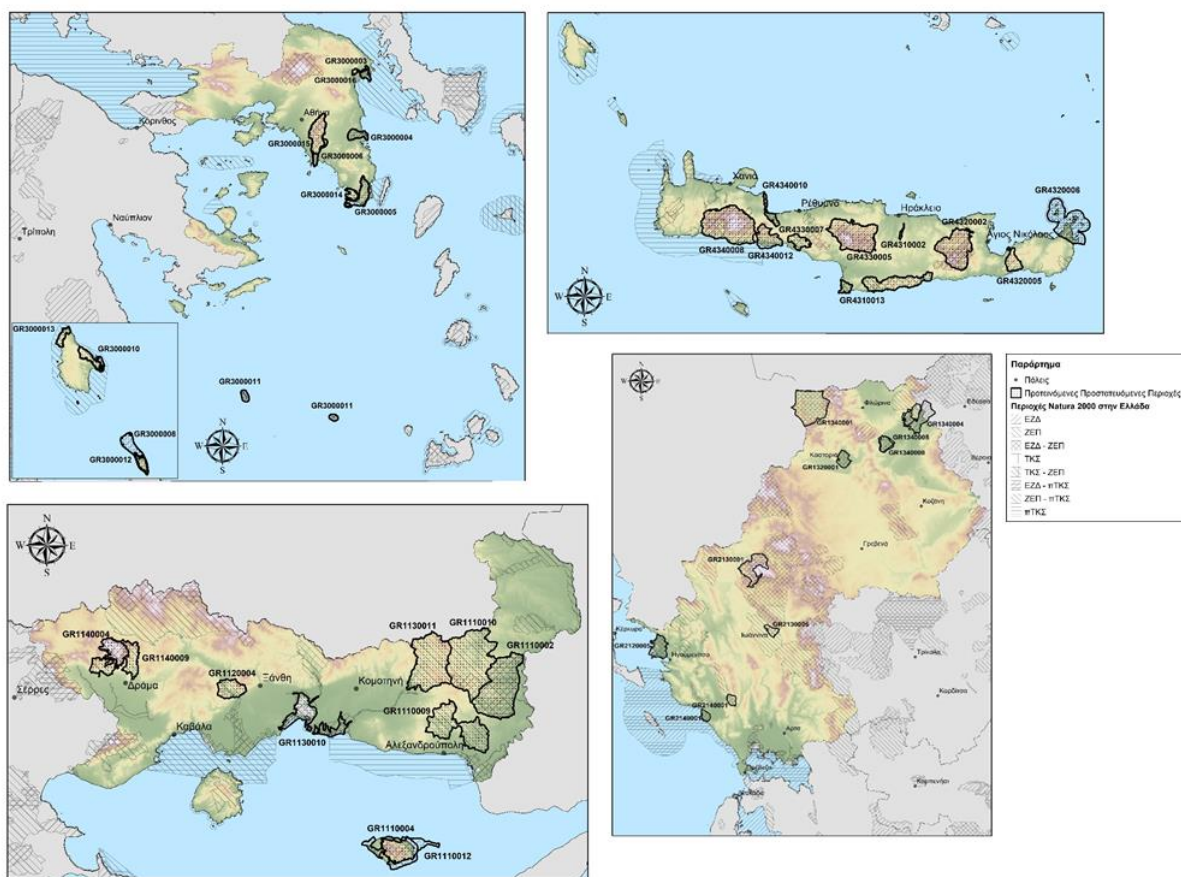
Σύμφωνα με την πρόταση του έργου, προβλεπόταν αρχικά η επιλογή τριών περιοχών Natura 2000, από μια προεπιλεγμένη λίστα (10 περιοχές για κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη), με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων (αρμόδιοι φορείς, ΜΔΠΠ, επιστημονική κοινότητα, ΜΚΟ κλπ.) και της Επιτροπής Διαχείρισης Έργου, λαμβάνοντας υπόψη τις ολοκληρωμένες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες και τα Σχέδια Διαχείρισης και συγκεκριμένα κριτήρια, που αναλύονται στα κεφάλαια που ακολουθούν. Σημειώνεται ότι το κόστος των Σχεδίων Διαχείρισης είναι σημαντικός παράγοντας, το οποίο και θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό τον αριθμό των Σχεδίων Διαχείρισης που θα υλοποιηθούν. Συνεπώς, αναμένεται στο πλαίσιο του έργου, η δράση να εφαρμοστεί σε τουλάχιστον μια περιοχή Natura 2000 για κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Οι περιοχές Natura 2000 που βρίσκονται στην χωρική αρμοδιότητα των τριών Περιφερειών και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αποτελούν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης καθώς περιλαμβάνονται σε αυτές όλα σχεδόν τα οικοσυστήματα της Ελλάδας (οικοσυστήματα θαλάσσια, χερσαία, ορεινά, παράκτια, νησιωτικά κλπ.).

Η διαδικασία επιλογής των περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, σύμφωνα με το σχεδιασμό του έργου και το αρχικό χρονοδιάγραμμα του έργου των ΕΠΜ, προέβλεπε τη διοργάνωση ημερίδων εργασίας με εμπλεκόμενους φορείς, κατά το διάστημα Ιανουάριος 2021 – Ιούνιος 2021. Η διαδικασία επιλογής, αντικείμενο του παρόντος παραδοτέου, περιγράφεται αναλυτικά στα κεφάλαια που ακολουθούν.

1.2 Διαδικασία επιλογής περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης

Σύμφωνα με την πρόταση του έργου, προβλεπόταν αρχικά η επιλογή τριών περιοχών Natura 2000 από μια προεπιλεγμένη λίστα 10 περιοχών για κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Συγκεκριμένα, οι δέκα υποψήφιες περιοχές για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης εντάσσονται στα όρια των Περιφερειών Αττικής, Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας και Θράκης, και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δ. Μακεδονίας (Εικόνα 1.1-1). Οι τρεις Περιφέρειες και η Αποκεντρωμένη Διοίκηση συμμετέχουν ως εταίροι στο έργο LIFE-IP 4 NATURA και η εμπλοκή τους στην υλοποίηση της δράσης, από τη φάση σχεδιασμού του έργου, κρίθηκε καθοριστική για την επιτυχή υλοποίηση της δράσης.

Εικόνα 1.1-1: Υποψήφιες περιοχές NATURA 2000 όπως είχαν προκαθοριστεί στην αρχή του Έργου LIFE-IP 4 NATURA

Η διαδικασία επιλογής τριών περιοχών Natura 2000 για την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, από τη λίστα υποψήφιων περιοχών, πραγματοποιήθηκε μέσω ημερίδων εργασίας με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων (αρμόδιοι φορείς, επιστημονική κοινότητα, ΜΚΟ κλπ.). Η προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών ολοκληρώθηκε σε ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Έργου. Η ανάγκη περαιτέρω προτεραιοποίησης των επιλεγμένων περιοχών Natura 2000 προέκυψε λόγω του γεγονότος ότι κατά τη διαδικασία επιλογής των περιοχών δεν ήταν γνωστό και διαθέσιμο το κόστος υλοποίησης κάθε Σχεδίου Διαχείρισης.

Συνεπώς, αναμένεται στο πλαίσιο του έργου, η δράση να εφαρμοστεί σε τουλάχιστον μια περιοχή Natura 2000 για κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Αυτή η προκαταρκτική δράση σηματοδοτεί και την εκκίνηση της υλοποίησης της Δράσης C.2 του έργου.

Εικόνα 1.1-2: Διαδικασία επιλογής των υποψήφιων περιοχών Natura 2000 στις οποίες θα υλοποιηθούν τα Διαχειριστικά Σχέδια

Η οργάνωση και η διενέργεια των ημερίδων εργασίας πραγματοποιήθηκε από τις Περιφέρειες Αττικής, Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας και Θράκης, και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δ. Μακεδονίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), που συμμετείχε αρχικά στη δράση, και το Πράσινο Ταμείο.

Για την επιλογή των τριών περιοχών Natura 2000 από την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση και την περαιτέρω προτεραιοποίηση τους, εφαρμόστηκαν και συζητήθηκαν με τους εμπλεκόμενους φορείς, τα παρακάτω κριτήρια:

1. Οικολογική αξία των περιοχών (η παρουσία ειδών χλωρίδας και πανίδας, και τύπων οικοτόπων ενωσιακού ενδιαφέροντος, ενδημικών και απειλούμενων ειδών κ.α.),
2. Ανάγκες προστασίας σε σχέση με τις πιέσεις και απειλές που δέχεται η περιοχή (π.χ. τύπος απειλών, ένταση, διάρκεια, κίνδυνοι), και τις επεμβάσεις ή/και έργα που έχουν υλοποιηθεί ή πρόκειται να υλοποιηθούν,
3. Αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας της περιοχής (π.χ. υποβαθμισμένοι οικοτόποι, οικοσυστήματα),
4. Ύπαρξη άλλων καθεστώτων προστασίας σε ενωσιακό ή εθνικό επίπεδο,
5. Ύπαρξη συνέργειας με άλλα μέτρα (πχ. Σχέδια Δράσης ειδών και οικοτόπων) ή άλλες Οδηγίες και Σχέδια Διαχείρισης (π.χ. Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών πόρων)

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

6. Γεωγραφική θέση περιοχής και αντικειμενική δυσκολία υλοποίησης διαχειριστικών δράσεων σε σχέση με την γεωγραφική της θέση,
7. Δυνατότητες συνεργασίας με τοπικούς φορείς της περιοχής (π.χ. σήμα προέλευσης προϊόντων και υπηρεσιών από την περιοχή),
8. Παρουσία ποικιλίας οικοσυστημάτων και σημαντικών οικοσυστημικών υπηρεσιών (π.χ. ποιες δυνήτικα μπορεί να προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος, ζήτηση για οικοσυστημικές υπηρεσίες ανά τύπο οικοσυστήματος, σημαντικές προμηθευτικές, ρυθμιστικές και διατήρησης, πολιτισμικές οικοσυστημικές υπηρεσίες)
9. Βαθμός αναγκαιότητας διαχείρισης σύμφωνα με έργα και δράσεις διαχείρισης και προστασίας που έχουν υλοποιηθεί ή υλοποιούνται στην περιοχή,
10. Εκτίμηση κόστους εφαρμογής Σχεδίου Διαχείρισης.

Η προετοιμασία για τη διενέργεια των ημερίδων εργασίας περιλάμβανε:

- Συγκέντρωση απαραίτητης πληροφορίας για τις υποψήφιες περιοχές πιλοτικής εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης

Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό του έργου βασική πηγή πληροφορίας για την εφαρμογή και παρουσίαση των προαναφερθέντων κριτηρίων ήταν οι ολοκληρωμένες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ) και τα Σχέδια Διαχείρισης των υποψήφιων περιοχών Natura 2000.

Δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια διοργάνωσης και πραγματοποίησης των ημερίδων, οι ΕΠΜ δεν είχαν ολοκληρωθεί και τα δεδομένα δεν ήταν διαθέσιμα, τα απαραίτητα στοιχεία για τις περιοχές Natura 2000 και την εξέταση των κριτηρίων αναζητήθηκαν και συγκεντρώθηκαν από τις διαθέσιμες πηγές πληροφορίας. Χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα από τα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων της Βάσης Δεδομένων Natura 2000 (προστατευτέο αντικείμενο των περιοχών, απειλές και πιέσεις, σημαντικότητα περιοχών), πληροφορίες από το πρόγραμμα LIFE GRECABAT², η «Βάση δεδομένων Έργων και παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα»³, τα Εθνικά Σχέδια Δράσης ειδών (δράση C.1 του έργου), πληροφορίες σχετικά με τις οικοσυστημικές υπηρεσίες από τη δράση A.3 του έργου με την ειδική συμβολή του Αριστοτέλειου Παν. Θεσσαλονίκης και Παν. Πατρών, χωρική πληροφορία σχετικά με με τους χαρακτηρισμούς διαφορετικών καθεστώτων προστασίας (π.χ. Καταφύγια Άγριας Ζωής, νησιωτικοί υγρότοποι κτλ.), πληροφορίες των έργων «Επιστημονική τεκμηρίωση για την κατάρτιση σχεδίου δράσεων προτεραιότητας, περιοχών της Περιφέρειας Αττικής που έχουν χαρακτηριστεί: περιοχές Natura 2000», «Ανάδειξη και Προώθηση των Περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη», LIFE Natura2000 Value Crete [LIFE13 INF/GR/000188]: «Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των Υπηρεσιών των Οικοσυστημάτων στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη».

² Στο πλαίσιο των δράσεων A3 και C3 του έργου LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT) συντάχθηκε ένας κατάλογος με τα 339 σημαντικότερα σπήλαια (τύπος οικοτόπου 8310) και άλλα καταφύγια χειροπτέρων σε όλη την Ελλάδα.

³ LIFE Information System - Η «Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα» - «Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE» (LIFE14 CAP/GR/000003 – GR LTF) - <http://database.lifetaskforce.gr/#/>

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σημειώνεται ότι η γνώση και εμπειρία των Περιφερειών και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης καθώς και οι γνώσεις και η θετική ανταπόκριση των εμπλεκόμενων που συμμετείχαν στις ημερίδες εργασίας, συνέβαλαν σημαντικά ώστε να ξεπεραστεί η απουσία δεδομένων από τις ΕΠΜ. Κατά τη διάρκεια των ημερίδων, ο συντονιστής του έργου των ΕΠΜ παρουσίασε τη δομή των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000 ενώ και ανάδοχοι του έργου ΕΠΜ ανταποκρίθηκαν θετικά και συμμετείχαν στις ημερίδες εργασίας.

Πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα και δράσεις που προτείνονται στα Σχέδια Διαχείρισης δεν ήταν διαθέσιμες κατά την οργάνωση και διενέργεια των ημερίδων, ενώ η εφαρμογή του σημαντικού κριτηρίου «Κόστος Σχεδίου Διαχείρισης» δεν εξετάστηκε στην παρούσα φάση. Ωστόσο έγιναν κάποιες εκτιμήσεις τόσο για τις δράσεις (με βάση τις υφιστάμενες απειλές και πιέσεις) όσο και για το κόστος των δράσεων και τη δυνατότητα εφαρμογής τους.

Η πληροφορία που συγκεντρώθηκε συνοψίστηκε σε μορφή παρουσίασης ή/ και ενημερωτικού κειμένου, με στόχο την αρτιότερη ενημέρωση των εμπλεκόμενων.

▪ Επιλογή εμπλεκόμενων φορέων σε κάθε Περιφέρεια και Αποκεντρωμένη Διοίκηση

Η διοργάνωση των ημερίδων αποσκοπούσε σε μια συμμετοχική διαδικασία σύμφωνα με την οποία θα συμπεριληφθούν οι διαφορετικές γνώσεις, οπτικές και προτεραιότητες των τοπικών κοινωνιών και των εμπλεκόμενων στην επιλογή των υποψήφιων προστατευόμενων περιοχών για την υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης. Η συμμετοχή των εμπλεκόμενων, ανεξάρτητα από την ιδεολογική αφετηρία και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές, έχει πολλαπλά οφέλη και αφορά τόσο στην ενδυνάμωση των τοπικών πληθυσμών μέσω της συμμετοχής στην λήψη αποφάσεων, όσο και στην μεγιστοποίηση της αποδοχής του αποτελέσματος που επιφέρει, μέσα από την αμοιβαία εμπιστοσύνη πολιτών και κέντρων αποφάσεων.

Μετά την αναγνώριση των εμπλεκόμενων φορέων, λαμβάνοντας υπόψη και δεδομένα της δράσης Α.4 του έργου (Χαρτογράφηση και ανάλυση των εμπλεκόμενων μερών του έργου), πραγματοποιήθηκαν από τις ομάδες έργου των Περιφερειών και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης οι απαραίτητες ενέργειες και επικοινωνίες για τη θετική ανταπόκριση των συμμετεχόντων.

Στην πρόσκληση των Περιφερειών και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ανταποκρίθηκαν θετικά και συμμετείχαν στον διάλογο σημαντικοί για την υλοποίηση της δράσης εμπλεκόμενοι φορείς (αντιπρόσωποι της περιφερειακής και αποκεντρωμένης διοίκησης, των δήμων, επιστημονικών φορέων, Φορείς Διαχείρισης, ΜΚΟ κ.α.), οι οποίοι ενημερώθηκαν τόσο για τη δράση του έργου και τη σημασία των υποψήφιων περιοχών Natura 2000 όσο και για τη δομή των Σχεδίων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών από τον Συντονιστή του έργου των ΕΠΜ. Η διαδικασία περιγράφεται αναλυτικά στα κεφάλαια που ακολουθούν.

Στο πλαίσιο της υποδράσης 'C.2.1 Επιλογή των περιοχών για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ' και για την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των περιοχών, διοργανώθηκαν τέσσερις ημερίδες εργασίας:

- **Περιφέρεια Αττικής:** 24.05.2021- Επιλογή Περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Αττικής για την Πιλοτική Εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης - 1η ημερίδα / συζήτηση επιλογής πιλοτικών περιοχών LIFE-IP 4 NATURA
- **Περιφέρεια Κρήτης:** 25.05.2021 - Θεματικό Εργαστήριο επιλογής περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 της Κρήτης για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- **Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης:** 26.05.2021 - Ημερίδα Διαβούλευσης για την επιλογή Περιοχών Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης
- **Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτ. Μακεδονίας:** 14.06-2021 - Θεματικό Εργαστήριο με σκοπό την επιλογή περιοχών του Δικτύου NATURA 2000, όπου θα πραγματοποιηθεί πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA.

Τα αποτελέσματα των ημερίδων, τρεις προτεινόμενες υποψήφιες περιοχές για την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη, παρουσιάστηκαν στη συνέχεια σε ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του έργου. Η εποικοδομητική συζήτηση των μελών της Επιτροπής και η περαιτέρω αξιολόγηση του βαθμού προτεραιότητας και δυνατότητας εφαρμογής Σχεδίου Διαχείρισης οδήγησε στην οριστική πρόταση μιας περιοχής Natura 2000 για την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη. Σημειώνεται ότι, ανάλογα με το περιεχόμενο των Σχεδίων Διαχείρισης (πληθώρα, είδος και κόστος προτεινόμενων μέτρων και δράσεων) η εφαρμογή των οποίων αναμένεται να ολοκληρωθεί στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA, θα εξεταστεί η δυνατότητα πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και σε άλλες εκ των προτεινόμενων περιοχές Natura 2000, οι οποίες όπως αναφέρθηκε έχουν προτεραιοποιηθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Έργου.

Με την ολοκλήρωση των ημερίδων δημιουργήθηκε σχετικό επικοινωνιακό υλικό το οποίο σε συνεργασία με το WWF Ελλάς κοινοποιήθηκε στα μέσα επικοινωνίας του έργου <https://edozoume.gr/pilotiki-efarmogi-schedion-diacheirisis-se-soynio-dikti-falakro-kai-vegoritida/>. Επίσης πραγματοποιήθηκε διάχυση των αποτελεσμάτων της ημερίδας της Περιφέρειας Αττικής μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανάρτησης δελτίου τύπου στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Αττικής (https://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=39643:1i-imerida-syzitisi-epilogis-pilotikon-perioxon-life-ip-4-natura&catid=608&Itemid=971).

Οι εκθέσεις αναφοράς των Περιφερειών και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την αναλυτική παρουσίαση της συμμετοχικής διαδικασίας επιλογής περιοχών Natura 2000 παρουσιάζονται στα κεφάλαια που ακολουθούν.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί η προσπάθεια και θετική ανταπόκριση των εταίρων του έργου, ώστε να ξεπεραστούν οι όποιες δυσκολίες προέκυψαν, και να ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής των περιοχών Natura 2000. Μέσω των ημερίδων εργασίας που υλοποιήθηκαν και της συμμετοχικής διαδικασίας που αναπτύχθηκε από την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, επιτεύχθηκε, πέρα από το σκοπό της υποδράσης C.2.1, η ενημέρωση και η ενεργή συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων με σκοπό την περαιτέρω ενεργή εμπλοκή τους στην υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης. Οι συμμετοχικές διαδικασίες ανέδειξαν τόσο το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων για τις περιοχές Natura 2000 όσο και την ανάγκη υλοποίησης μέτρων διατήρησης και διαχείρισης και Σχεδίων Διαχείρισης.

Επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης

2 Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Αττικής

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

2.1 Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της Δράσης C.2 τη Δευτέρα, 24/5/2021 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακή ενημερωτική ημερίδα/συνάντηση με θέμα «1η ημερίδα / συζήτηση επιλογής πιλοτικών περιοχών LIFE IP 4 NATURA». Στόχος της εκδήλωσης ήταν η ενημέρωση σχετικά με το έργο και τις δράσεις της Περιφέρειας, καθώς και η συζήτηση σχετικά με την επιλογή των τελικών περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών NATURA 2000 στην Περιφέρεια Αττικής (Δράση C.2).

Περιγραφή	
Διοργάνωση	Περιφέρεια Αττικής
Τίτλος	1η ημερίδα / συζήτηση επιλογής πιλοτικών περιοχών LIFE IP 4 NATURA
Ημερομηνία	Δευτέρα 24/5/2021, ώρα 11.00 -13.00
Μέσο	Διαδικτυακά
Συμμετοχές	50 άτομα

Στη συζήτηση συμμετείχαν συνολικά 42 άτομα, από αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, ερευνητικά κέντρα, περιβαλλοντικές οργανώσεις καθώς και από τις εμπλεκόμενες Αντιπεριφέρειες. Αρχικά έγιναν ενημερωτικές παρουσιάσεις και στη συνέχεια διενεργήθηκε διαδικτυακό εργαστήριο για την επιλογή των πιλοτικών περιοχών, με αντιπροσωπευτική συμμετοχή των φορέων. Επιλέχθηκαν οι περιοχές:

- Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη
- Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης

Τα αποτελέσματα της ημερίδας προωθήθηκαν και παρουσιάστηκαν σε ειδική Συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου (Project Steering Committee), με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των περιοχών και την τελική επιλογή.

2.2 Στάδιο προετοιμασίας

2.2.1 Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας επιλογής

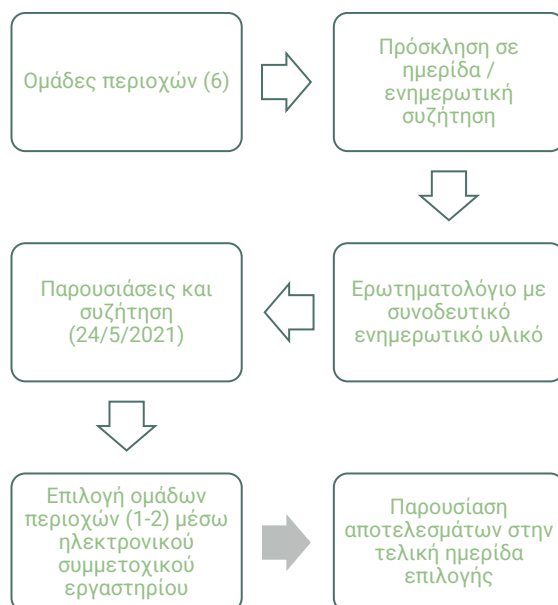
Η διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη διοργάνωση της ημερίδας και την επιλογή των περιοχών Natura 2000, όπως φαίνεται και στην Εικόνα 2.2-1, περιλάμβανε:

- Συλλογή δεδομένων και επεξεργασία σχετικά με τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Αττικής (ειδικά των προεπιλεγμένων από τη φάση της υποβολής του έργου). Δημιουργία ενημερωτικού / συνοδευτικού υλικού προς τους συμμετέχοντες/ουσες.
- Δημιουργία ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου.
- Επιλογή εμπλεκόμενων φορέων για το συγκεκριμένο στάδιο επιλογής, επικαιροποίηση στοιχείων επικοινωνίας. Τηλεφωνική και στη συνέχεια ηλεκτρονική επικοινωνία.

- Δευτέρα 17/5/2021: Αποστολή ενημερωτικού υλικού και ερωτηματολογίου σχετικά με τις προεπιλεγμένες περιοχές Natura.
- Τετάρτη 19/5/2021: Αποστολή ατζέντας συζήτησης και συνδέσμου (link) της ημερίδας.
- Παρασκευή 20/5/2021: Λήξη συλλογής ερωτηματολογίων και επεξεργασία απαντήσεων.
- Δευτέρα 24/5/2021: Ηλεκτρονική ημερίδα/συζήτηση
 - ο 11.00 – 11.45 Παρουσιάσεις
 - ο 11.45 – 12.00 Ερωτήσεις
 - ο 12.00 – 12.15 Παρουσίαση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου
 - ο 12.15 – 13.00 Διαδραστικό εργαστήριο επιλογής περιοχών και συζήτηση
- Τετάρτη 26/5/2021: Ενημέρωση συμμετεχόντων για τα αποτελέσματα και τα επόμενα βήματα.

Ο ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων ήταν πολύ σημαντικός, είχε συμβουλευτικό χαρακτήρα προς την Περιφέρεια Αττικής με στόχο την επιλογή των περιοχών πιλοτικής εφαρμογής, οι οποίες παρουσιάστηκαν στην ημερίδα τελικής επιλογής.

Σχήμα 2.2-1: Βήματα διαδικασίας επιλογής

2.2.2 Εμπλεκόμενοι φορείς

Προσκλήθηκαν: Εμπλεκόμενοι Φορείς Διαχείρισης /Διευθύνσεις του ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ: Δ/ση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας, ΥΠΕΝ: Δ/ση ΚΑΠΑ για LIFE-IP AdaptInGR, Συντονιστής έργου ΕΠΜ - ENVECO Α.Ε., Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής: Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Περιφέρεια Αττικής: Δ/ση Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, Εμπλεκόμενοι Αντιπεριφερειάρχες Αττικής, ΓΕΩΤΕΕ, WWF, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πράσινο Ταμείο, Εταίροι του LIFE-IP 4 NATURA, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας. Επίσης προσκλήθηκαν Δασαρχείο Πάρνηθας, Δασαρχείο Πεντέλης, Δασαρχείο Καπανδριτίου, Δασαρχείο Λαυρίου, ΜΚΟ Καλλιστώ και Αρκτούρος.

2.2.3 Προσκλήσεις

Οι φορείς οι οποίοι προσκλήθηκαν και στους οποίους ζητήθηκε να ορίσουν εκπρόσωπο στην διαδικτυακή ημερίδα είναι:

1. Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας
2. Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Σχινιά - Μαραθώνα
3. Φορέας Διαχείρισης Νοτίας Πελοποννήσου
4. Δασαρχείο Πάρνηθας
5. Δασαρχείο Πεντέλης
6. Δασαρχείο Καπανδριτίου
7. Δασαρχείο Λαυρίου
8. Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ)
9. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής / Διεύθυνση Υδάτων
10. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής / Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
11. ΕΚΒΥ/Δάση
12. ΥΠΕΝ/Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
13. Περιφέρεια Αττικής/Δ/ση Περιβάλλοντος
14. Αντιπεριφερειάρχης Ανατ. Αττικής
15. Αντιπεριφερειάρχης Κ.Τ. Αθηνών
16. Αντιπεριφερειάρχης Νήσων
17. Αντιπεριφερειάρχης Ν.Τ. Αθηνών
18. Αντιπεριφερειάρχης Πολιτικής προστασίας και Περιβάλλοντος
19. "ΥΠΕΝ, ΓΕΝ ΓΡ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ
20. Γενική Δ/ση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος
21. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΑΣΩΝ
22. ΜΚΟ Καλλιστώ (Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση)
23. ΜΚΟ Αρκτούρος
24. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
25. WWF Ελλάς
26. ΟΦΥΠΕΚΑ
27. Περιφέρεια Κρήτης
28. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης
29. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Δυτικής Μακεδονίας-Ηπείρου
30. Πανεπιστήμιο Δημοκρίτειο
31. ΑΠΘ
32. Πανεπιστήμιο Πατρών
33. Πράσινο Ταμείο
34. ENVECO
35. ENVIROPLAN
36. ΥΠΕΝ-LIFE-IP ADAPTINGR

Στάλθηκαν τριών ειδών προσκλήσεις: (α) μια στους εταίρους του προγράμματος και στους επιστημονικούς φορείς με γνώση για τις περιοχές, (β) μια στους εμπλεκόμενους φορείς με βαθιά γνώση και αρμοδιότητα για της περιοχές, και (γ) μια σε φορείς ενδιαφέροντος, αλλά χωρίς σημαντική γνώση για τις περιοχές. Στις πρώτες δυο κατηγορίες κατόπιν της αποστολής της πρόσκλησης, στάλθηκε στη συνέχεια ερωτηματολόγιο. Στην τελευταία κατηγορία εμπλεκόμενων ήταν απλή πρόσκληση συμμετοχής και παρέμβασης στην ημερίδα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΕΣΙΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
 Τμήλ. Δ/σης Πολιτισμού 4, Αθήνα 104 33
 Ηλεκτ. Δ/ση: edoz@patt.gov.gr
 Πληροφορίες: antigoniki.koufou@patt.gov.gr
 Τηλ.: 213-2101 136, 133
 Αρ. Τηλέφωνο: 213-2101 135, 138

Αξιότιμοι κύριοι και κυρίες,
 Η Περιφέρεια Αττικής συμμετέχει στο έργο "Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα" (Integrated actions for conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece), LIFE-IP 4 NATURA.

Το προσχέδιο Σύστημα η Περιφέρεια Αττικής θα υλοποιήσει έργα και δράσεις στα πλαίσια:

- A4 Χαρτογράφηση και ανάλυση των εμπλεκόμενων μερών του έργου
- C2 Πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών NATURA 2000 σε τέσσερις Περιφέρειες της Ελλάδας
- C5 Ενίσχυση των κανονισμών των εμπλεκόμενων και τελικών χρηστών
- C6 Εφαρμογή χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστηματικών υπηρεσιών (MAES) σε πιλοτικές περιοχές
- D2 Παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης των περιοχών Natura 2000
- E1 Εκπαίδευση και διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου
- E2 Μεταφορά τεχνολογίας σε θνητό και κοινωνικό επίπεδο
- F1 Διοχή και διαχείριση προγράμματος

Παρασώστες πληροφορίες για το έργο εδώ: <https://edozoume.gr>

Στο πλαίσιο του έργου σας καλούμε σε διαδικαστική ενημερωτική ημερίδα/συνάντηση τη Δευτέρα 24/5/2021, ώρα 11.00 -13.00. Στόχος της εκδήλωσης είναι η ενημέρωση σχετικά με το έργο και τις δράσεις της Περιφέρειας, καθώς και η συζήτηση σχετικά με την επιλογή των τελικών περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών NATURA 2000 στην Περιφέρεια Αττικής (Δράση C2).

Παρακαλούμε απαντήστε στο παρόν ηλεκτρονικό μήνυμα, έως την Δευτέρα 17/5/2021, δηλώνοντας τη διαθεσιμότητα ενός, ατόμου και τα στοιχεία επικοινωνίας του/της.

Η διαδικασία που θα ακολουθηθεί στη συνέχεια είναι η εξής:

- **Τρίτη 18/5/2021:** Αποστολή ενημερωτικού υλικού και ερωτηματολογίου σχετικά με τις περιοχές Natura από τις οποίες θα γίνει η επιλογή
- **Τετάρτη 19/5/2021:** Αποστολή ατζέντας συζήτησης και συνδέσμου (link) της ημερίδας
- **Παρασκευή 20/5/2021:** Λήξη συλλογής ερωτηματολογίων και επεξεργασία απαντήσεων
- **Δευτέρα 24/5/2021:** Ηλεκτρονική ημερίδα/συνάντηση
 - ο 11.00 – 11.45 Παρασώσεις
 - ο 11.45 – 12.00 Ερωτήσεις
 - ο 12.00 – 12.15 Παρασώσεις αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου
 - ο 12.15 – 13.00 Διαδραστικό εργαστήριο επιλογής περιοχών και συζήτηση
- **Τετάρτη 26/5/2021:** Ενημέρωση επόμενων δράσεων

Ο ρόλος σας είναι σημαντικός, έχει συμβολιστικό χαρακτήρα προς την Περιφέρεια Αττικής με στόχο την πιλοτική επιλογή των περιοχών πιλοτικής εφαρμογής.

Ο φορέας σας αποτελεί βασικό εμπλεκόμενο μέρος, τόσο για την επιλογή των περιοχών, όσο και στη συνέχεια της υλοποίησης έργων και δράσεων στις περιοχές Natura 2000. Επιδιώκουμε τη δημιουργική και συνεχή συνεργασία μαζί σας και ευελπιστούμε στη θετική ανταπόκρισή σας.

Με τιμή

Δρ. Αργυρή Παρασκευοπούλου

Πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής Βιώσιμης Ανάπτυξης & Κλιματικής Αλλαγής της Περιφέρειας Αττικής

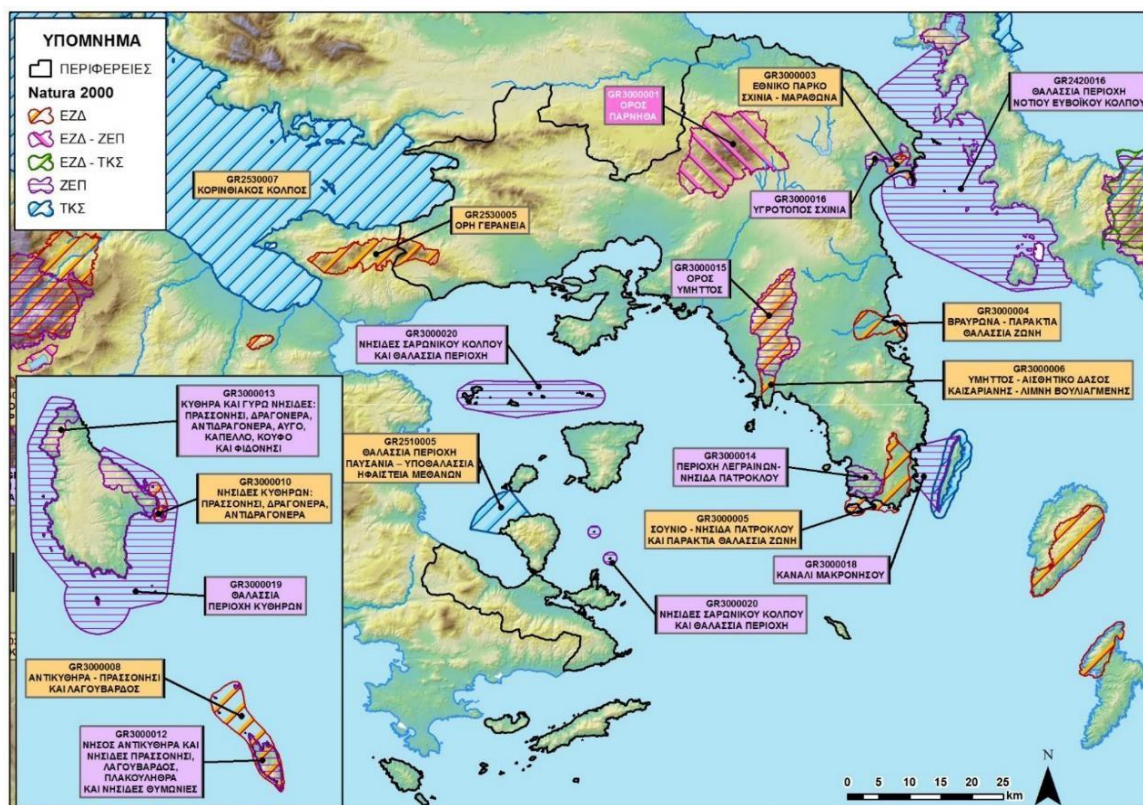

Εικόνα 2.2-2: Πρόσκληση 1ης επικοινωνίας

Ακολούθησε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προς τα άτομα που δηλώθηκαν ότι θα συμμετέχουν, με την ατζέντα της ημερίδας και το σύνδεσμο για τη διαδικτυακή πλατφόρμα zoom μέσω της οποίας πραγματοποιήθηκε η ημερίδα (βλ. παράρτημα Ι). Ταυτόχρονα στάλθηκε και το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, τα αποτελέσματα του οποίου παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν στη συνάντηση.

2.2.4 Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής

Η Περιφέρεια Αττικής συγκεντρώνει πλήθος περιοχών Natura 2000, όπως φαίνεται και στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 2.2-3).

Εικόνα 2.2-3: Περιοχές του δικτύου Natura 2000 στην Περιφέρεια Αττικής (Πηγή: ΠεΣΠΚΑ Περιφέρειας Αττικής, Εκδ. 2, 2020)

Ωστόσο οι περιοχές που θα επιλεγούν για την Πιλοτική Εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, πρέπει να συγκεντρώνουν μια σειρά από χαρακτηριστικά και ιδιότητες για την βέλτιστη υλοποίηση του έργου. Σε αυτό το πλαίσιο ήδη από το 2017, η Περιφέρεια Αττικής ολοκλήρωσε μια αρχική επιλογή περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα του έργου της Περιφέρειας Αττικής «Επιστημονική τεκμηρίωση για την κατάρτιση σχεδίου δράσεων προτεραιότητας, περιοχών της Περιφέρειας Αττικής που έχουν χαρακτηριστεί: περιοχές Natura 2000», σε συνεργασία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή-Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων(ΕΚΒΥ).

Τα **κριτήρια** που λήφθηκαν υπόψη το **2017** ήταν τα ακόλουθα:

A. Παρουσία διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων (π.χ. υγρότοποι, ορεινές, παράκτιες ή νησιωτικές περιοχές)

B. Να ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω:

1. Σημαντικές πιέσεις και απειλές (τύπος απειλών, ένταση, διάρκεια, κίνδυνοι)
2. Οικολογική πληροφορία (ενδημικά είδη, απειλούμενα είδη, είδη και οικοτόποι προτεραιότητας)
3. Μη ύπαρξη ενεργού φορέα διαχείρισης

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

4. Ύπαρξη προγενέστερων προγραμμάτων προς αξιοποίηση
5. Διοικητική υπαγωγή σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες
6. Πρακτικοί λόγοι εφαρμογής

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια επιλέχθηκαν από την Περιφέρεια Αττικής οι ακόλουθες περιοχές, κατά σειρά προτεραιότητας:

- A. Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης
- B. Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη
- Γ. Κύθηρα – Αντικύθηρα – Γύρω Νησίδες
- Δ. Νησίδες Μυρτώου Πελάγους
- Ε. Βραυρώνα - Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη
- ΣΤ. Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα και υγρότοπος Σχινιά

2.2.5 Συνοπτική περιγραφή προτεινόμενων περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης

2.2.5.1 Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης

Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Έκταση ⁴ (ha)
GR3000006	ΥΜΗΤΤΟΣ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	ΕΖΔ	8812.79
GR3000015	ΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ	ΖΕΠ	8304.88

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

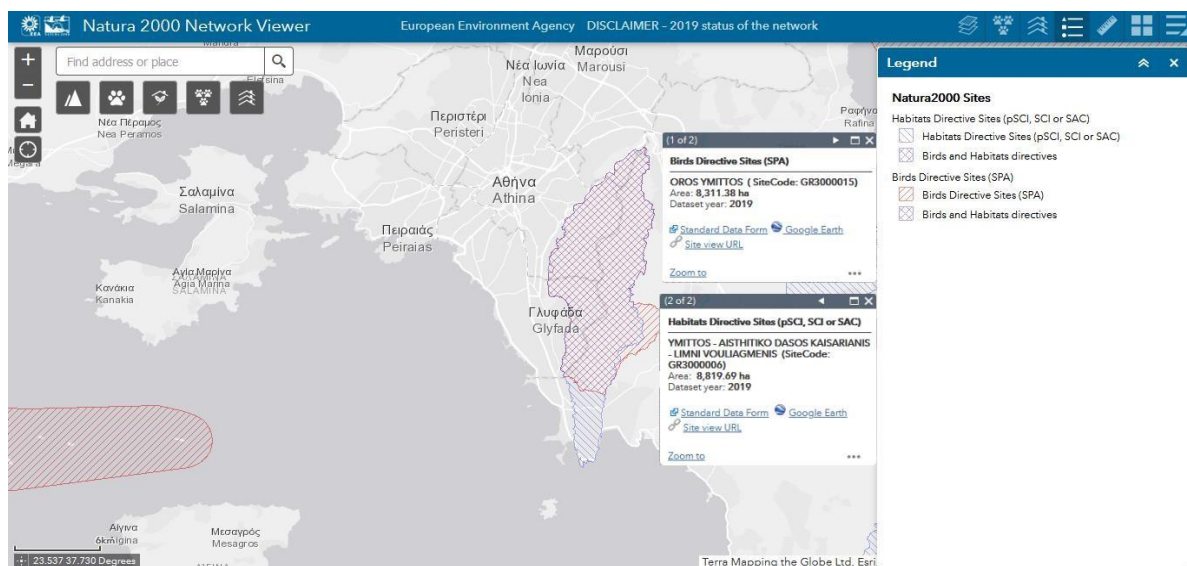
<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000006>

<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000015>

Η περιοχή με κωδικό GR3000006 και ονομασία «ΥΜΗΤΤΟΣ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ-ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ» έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ. Τμήμα της περιοχής έχει χαρακτηριστεί και ως ΖΕΠ με κωδικό GR3000015 και ονομασία «ΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ».

⁴ Η έκταση των περιοχών αναφέρεται σύμφωνα με το αρχείο [Όρια περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου 2000 στην Ελλάδα \(αρχείο μορφής shape file\)](#)

Εικόνα 2.2-4: Απεικόνιση των περιοχών Natura 2000 με κωδικό GR3000006 και GR3000015

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Παρόλο που ο Υμηττός υπόκειται σε εκτεταμένη ανθρώπινη παρουσία και πίεση (απορρίμματα, νέοι οικισμοί κ.ά.), χαρακτηρίζεται από βιοποικιλότητα ασυνήθιστη για ένα βουνό τόσο κοντά σε μεγάλη αστική περιοχή. Όσον αφορά τη χλωρίδα του, φιλοξενεί πολλά ενδημικά taxa, κάποια από τα οποία προστατεύονται από την ελληνική νομοθεσία (ΠΔ 67/81). Το πιο ενδιαφέρον ενδημικό είδος είναι η παλαιονδημική *Fritillaria obliqua* που προστατεύεται από την Συνθήκης της Βέρνης και περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Επιπλέον, κάποια άλλα ενδιαφέροντα taxa είναι τα *Onosma graeca*, *Veronica glauca* subsp. *glauca*, *Anthemis cretica* subsp. *cretica*, *Dianthus serratifolius* subsp. *serratifolius*, *Atraphaxis billardieri*, *Brassica cretica* subsp. *cretica* και *Carum graecum* subsp. *graecum*. Όσον αφορά την πανίδα της περιοχής, αυτή περιλαμβάνει πολλά ενδημικά taxa ασπονδύλων και πολλά προστατευόμενα είδη, όπως η ανεμώνη *Paranemonia vouliagmeniensis*, η οποία είναι στενοενδημική της λίμνης Βουλιαγμένης. Η ΖΕΠ «Όρος Υμηττός» είναι πολύ σημαντική περιοχή για φωλεοποίηση στρουθιόμορφων ειδών και ειδικά για το Αιγαιοτσιροβάκο (*Sylvia rueppelli*). Είναι επίσης σημαντική περιοχή για αρπακτικά πουλιά, όπως το *Buteo rufinus*, το *Falco peregrinus* και το *Circus gallicus*. Άλλα σημαντικά είδη περιλαμβάνουν το *Emberiza caesia*, το *Sylvia cantillans*, το *Sylvia crassirostris* και το *Oenanthe hispanica* που φωλιάζουν στους θαμνώνες και στα φρύγανα.

2.2.5.2 Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη

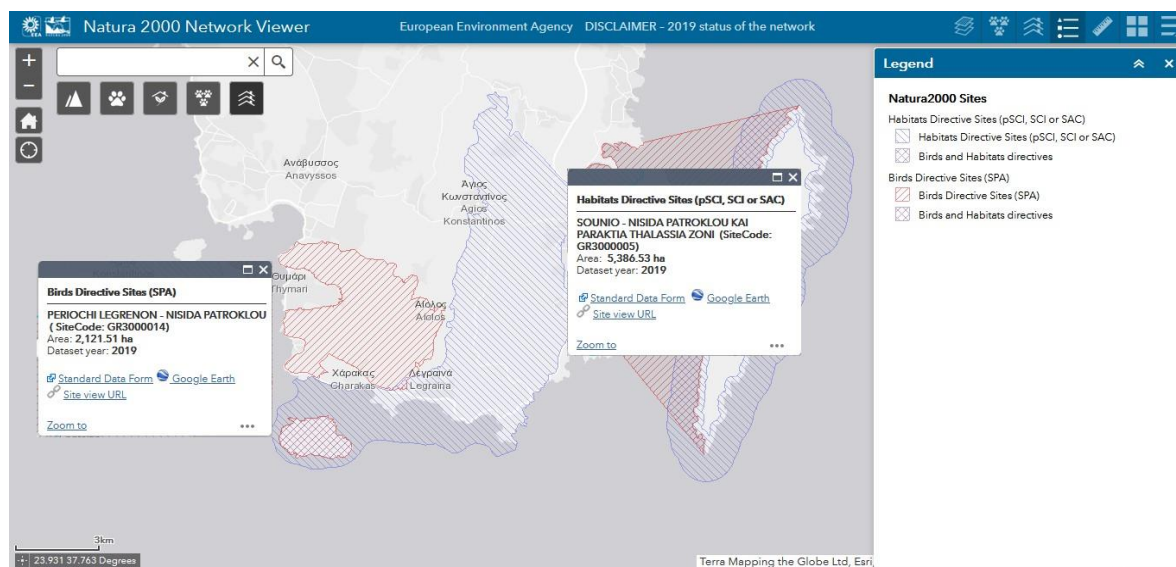
Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Έκταση (ha)
GR3000005	ΣΟΥΝΙΟ – ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ	5382.27
GR3000014	ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΓΡΕΝΩΝ – ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ	ΖΕΠ	2119.83

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

Error! Hyperlink reference not valid. [ea.europa.eu/Natura_2000/SDF.aspx?site=GR3000005](https://natura2000.eea.europa.eu/Natura_2000/SDF.aspx?site=GR3000005)

Error! Hyperlink reference not valid. [ea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000014](https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000014)

Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000005 και ονομασία «ΣΟΥΝΙΟ-ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ» έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ. Έχει συνολική έκταση που ανέρχεται σε 5.382,27 ha, εκ των οποίων το 21,89% είναι θαλάσσια έκταση. Περιλαμβάνει τον όχι και τόσο γνωστό Εθνικό Δρυμό Σουνίου (ΠΔ 182/1974), ο οποίος έχει χαρακτηριστεί προστατευόμενη περιοχή σύμφωνα με τη σύμβαση της Βαρκελώνης. Επίσης, περιλαμβάνεται και η περιοχή χαρακτηρισμένη ως ΖΕΠ με κωδικό GR3000014 και ονομασία «Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου» με έκταση 2119.83 ha.

Εικόνα 2.2-5: Απεικόνιση των περιοχών Natura 2000 με κωδικό GR3000005 και GR3000014

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Το δάσος Χαλεπίου πεύκης που κυριαρχεί στη βλάστηση της περιοχής είναι το πιο εκτεταμένο και καλοδιατηρημένο πευκοδάσος στην περιοχή της Ανατολικής Αττικής. Είναι πολύ σημαντικό για το μικροκλίμα της πυκνοκατοικημένης περιοχής της Αθήνας και ένας μεγάλος αριθμός φυτικών και ζωικών ειδών βρίσκουν κατάλληλα ενδιαιτήματα σε αυτό. Η χλωρίδα της περιοχής έχει μεγάλο ενδιαφέρον και μάλιστα περιλαμβάνει 2 ελληνικά ενδημικά taxa, τα *Centaurea raphanina* subsp. *mixta* και *Onobrychis ebenoides*. Επιπλέον, εκεί εντοπίζονται πολλά σπήλαια και καρστικοί σχηματισμοί, απ' όπου ανακαλύφθηκαν απολιθώματα φυτών, με σημαντικότερα αυτά των ειδών *Pinus maritima* και *Quercus suber*, ειδών που πλέον είναι απόντα από το ανατολικό τμήμα της Μεσογειακής λεκάνης, αλλά και των *Pinus nigra* και *Buxus sempervirens* που πλέον περιορίζονται σε μεγαλύτερα υψόμετρα. Όσον αφορά το θαλάσσιο τμήμα της περιοχής, εκεί απαντώνται λιβάδια Ποσειδωνίας σε άριστη κατάσταση (τύπος οικοτόπου 1120*- οικότοπος προτεραιότητας σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), τα οποία μάλιστα χρήζουν άμεσης προστασίας από τη συνεχώς αυξανόμενη ρύπανση στον Σαρωνικό κόλπο. Η νησίδα Πατρόκλου παρέχει καταφύγιο στα μεταναστευτικά πτηνά που περνούν πάνω από τη χερσόνησο του Σουνίου. Επίσης, οι πολυάριθμες θαλάσσιες σπηλιές κατά μήκος της ακτής της χερσονήσου και της νησίδας μπορούν να αποτελέσουν εξαιρετικό καταφύγιο για τη μεσογειακή φώκια *Monachus monachus*. Αναφορικά με την περιοχή ΖΕΠ GR3000014 είναι σημαντική για αρπακτικά, και είδη που εμφανίζονται σε παράκτιους θάμνους. Τα προστατευόμενα είδη (species of concern)

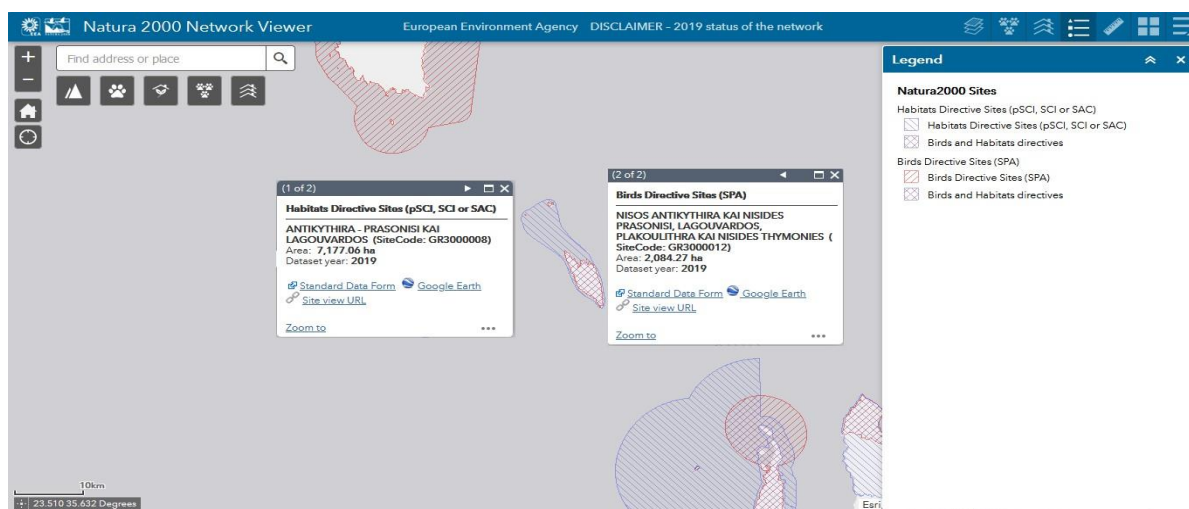
της περιοχής περιλαμβάνουν τον Μύχο (της Μεσογείου) (*Puffinus yelkouan*) και το Φρυγανοτσίχλονο (*Emberiza caesia*).

2.2.5.3 Κύθηρα – Αντικύθηρα – Γύρω Νησίδες

Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Έκταση (ha)
GR3000008	ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ - ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟΣ	ΕΖΔ	7172.14
GR3000012	ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟΣ, ΠΛΑΚΟΥΛΗΘΡΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΘΥΜΟΝΙΕΣ	ΖΕΠ	2082.82
GR3000010	ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΩΝ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ	ΕΖΔ	989.13
GR3000013	ΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΥΓΟ, ΚΑΠΕΛΟ, ΚΟΥΦΟ ΚΑΙ ΦΙΔΟΝΗΣΙ	ΖΕΠ	5372.95

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:
<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000008>
<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000012>
<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000010>
<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000013>

Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000008, έκτασης 7172.14 ha, και ονομασία «ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ - ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟΣ» έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ. Τμήμα της περιοχής με κωδικό GR3000012 (έκταση 2082.82 ha) έχει χαρακτηριστεί και ως ΖΕΠ.

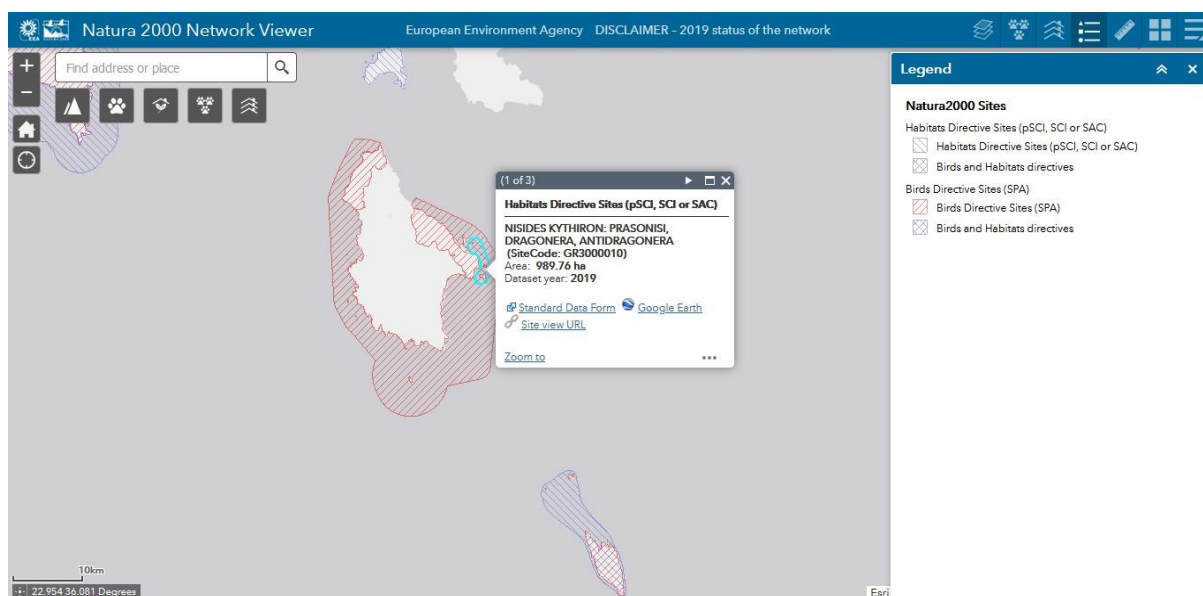
Εικόνα 2.2-6: Απεικόνιση των περιοχών Natura 2000 με κωδικό GR3000008 και GR3000012

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Οι περιοχές ΕΖΔ - GR3000008 και ΖΕΠ - GR3000012 περιλαμβάνουν μια ομάδα νησιών ανατολικά των Κυθέρων (Αντικύθηρα, Θυμωνίες, Ψείρα, Πλακούλιθρα, Λαγουβαρδάδος και Πρασονήσι), με τα Αντικύθηρα να αποτελούν το μεγαλύτερο από αυτά με έκταση 20 τ.χλμ. Οι περιοχές αυτές έχουν σημαντικό βιογεωγραφικό ενδιαφέρον καθώς παρουσιάζουν χαρακτηριστικά τόσο της ηπειρωτικής Ελλάδας όσο και του Ανατολικού Αιγαίου.

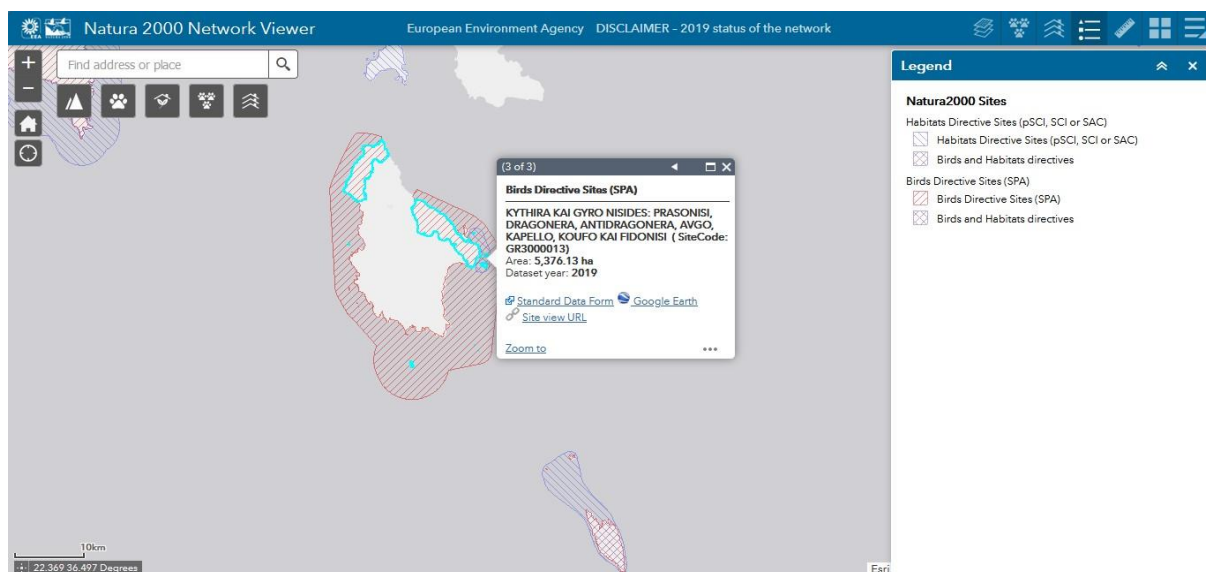
Ως ιδιαίτερα στοιχεία της οικολογικής σημασίας των δυο περιοχών Natura 2000 αναφέρονται: 1) αποτελούν σημαντικές περιοχές για τα αποδημητικά πτηνά, 2) η μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*) έχει σταθερή παρουσία στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή, 3) σημαντική είναι η πανίδα ειδών ασπονδύλων των νησιών ενώ σημαντικό επιστημονικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι αρχαίοι αμμόλοφοι με απολιθώματα πολλών ειδών γαστερόποδων, 4) η χλωρίδα των περιοχών παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον αν και δεν έχει μελετηθεί επαρκώς, 5) τέλος, η ΖΕΠ είναι μια σημαντική περιοχή για αναπαραγωγή και διέλευση αρπακτικών και θαλασσοπούλιων, μεταξύ των οποίων το προστατευόμενο είδος (species of concern) *Falco eleonora* (Μαυροπετρίτης).

Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000010, έκτασης 989.13 ha, και ονομασία «ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΩΝ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ» έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ. Γειτνιάζει με τη περιοχή με κωδικό GR3000013, έκτασης 5372.95 ha, και ονομασία «ΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΥΓΟ, ΚΑΠΕΛΟ, ΚΟΥΦΟ ΚΑΙ ΦΙΔΟΝΗΣΙ» που έχει χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ.

Εικόνα 2.2-7: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR3000010

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Εικόνα 2.2-8: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR3000013

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Τα κύρια στοιχεία που χαρακτηρίζουν την ποιότητα και τη σημασία της περιοχής ΕΖΔ «ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΩΝ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ» με κωδ. GR3000010 είναι η σύνθεση των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας αλλά και των ειδών ορνιθοπανίδας.

Σύμφωνα με τις καταγραφές πεδίου και την ανάλυση των δεδομένων χλωρίδας, οι νησίδες Πρασονήσι, Δραγονέρα και Αντιδραγονέρα παρουσιάζουν σημαντική χλωριδική βιοποικιλότητα, ενώ ορισμένα είδη χλωρίδας απαντώνται μόνο σε νησιά («islet specialist»): *Anthemis scopulorum*, *Allium commutatum*, *Lavatera arborea*, *Brassica cretica* ssp. *aegaea*, *Convolvulus oleifolius*. Ως σημαντικά είδη πανίδας αναφέρονται η Μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), η χελώνα *Caretta caretta* και πράσινη χελώνα (*Chelonia mydas*). Ενώ η Μεσογειακή φώκια έχει καταγραφεί στο Πρασονήσι, η διαθέσιμη πληροφορία δεν επαρκεί για να εκτιμηθεί ο πληθυσμός του είδους στην περιοχή.

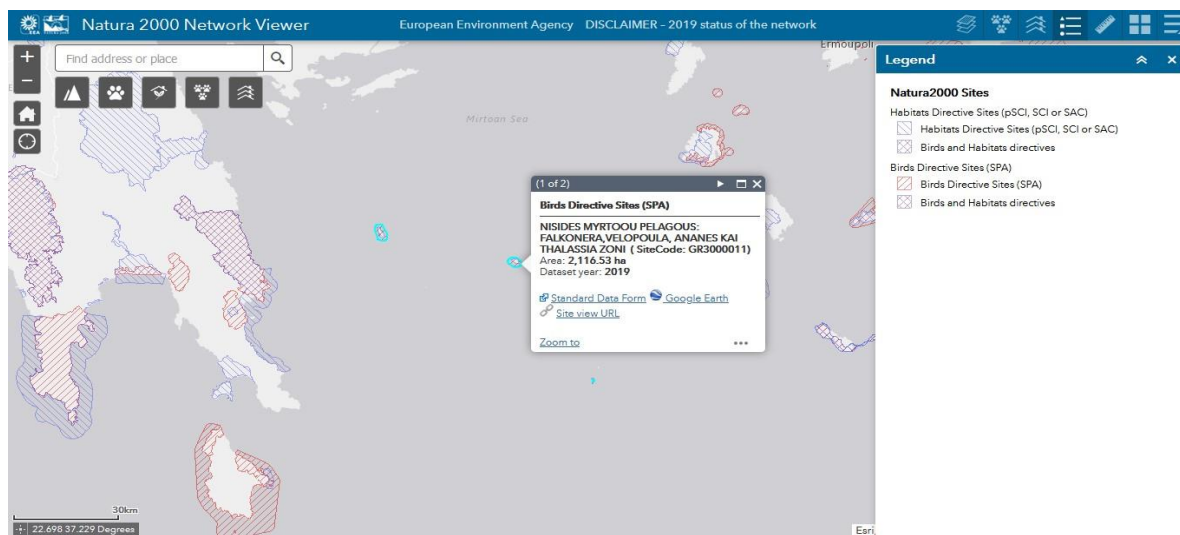
Αναφορικά με την περιοχή ΖΕΠ GR3000013, είναι σημαντική για την αναπαραγωγή θαλασσοπούλιων και ειδών που σχετίζονται με παράκτιους βράχους. Ακόμα, η περιοχή συγκεντρώνει πολλές εκατοντάδες αρπακτικά που περνούν τακτικά το φθινόπωρο. Από τα σημαντικά προστατευόμενα είδη (species of concern) αναφέρονται: Αρτέμης (*Calonectris diomedea*), Μύχος (*Puffinus yelkouan*), Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*), Πετρίτης (*Falco peregrinus*), Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*) και Φρυγανότσιχλονο (*Emberiza caesia*).

2.2.5.4 Νησίδες Μυρτώου Πελάγους

Κωδικός	Ονομασία	Χαρακτηρισμός	Εκταση (ha)
GR3000011	ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΥΡΤΩΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ: ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ, ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΑΝΑΝΕΣ	ΖΕΠ	2114.93

Χρήσιμοι σύνδεσμοι: <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000011>

Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000011 και ονομασία «ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΥΡΤΩΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ: ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ, ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΑΝΑΝΕΣ» έχει χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ. Περιλαμβάνει τρεις απομακρυσμένες μικρές νησίδες, την Φαλκονέρα, την Βελοπούλα και τις Ανάνες, οι οποίες και περιβάλλονται από πολύ βαθιά θάλασσα, και έχει συνολική έκταση 2114.93 ha.

Εικόνα 2.2-9: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR3000011

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Αποτελεί μια σημαντική περιοχή για την αναπαραγωγή θαλασσοπούλιων και ειδών που σχετίζονται με παράκτιους βράχους. Συγκεκριμένα στην περιοχή συναντάται το προστατευόμενο είδος (species of concern) *Falco eleonora* (Μαυροπετρίτης). Ακόμα, ένας μικρός και απομονωμένος πληθυσμός του θαλασσοκόρακα (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), συναντάται κατά μήκος της βραχώδους ακτής των νησιών και αναζητά τροφή στη θάλασσα.

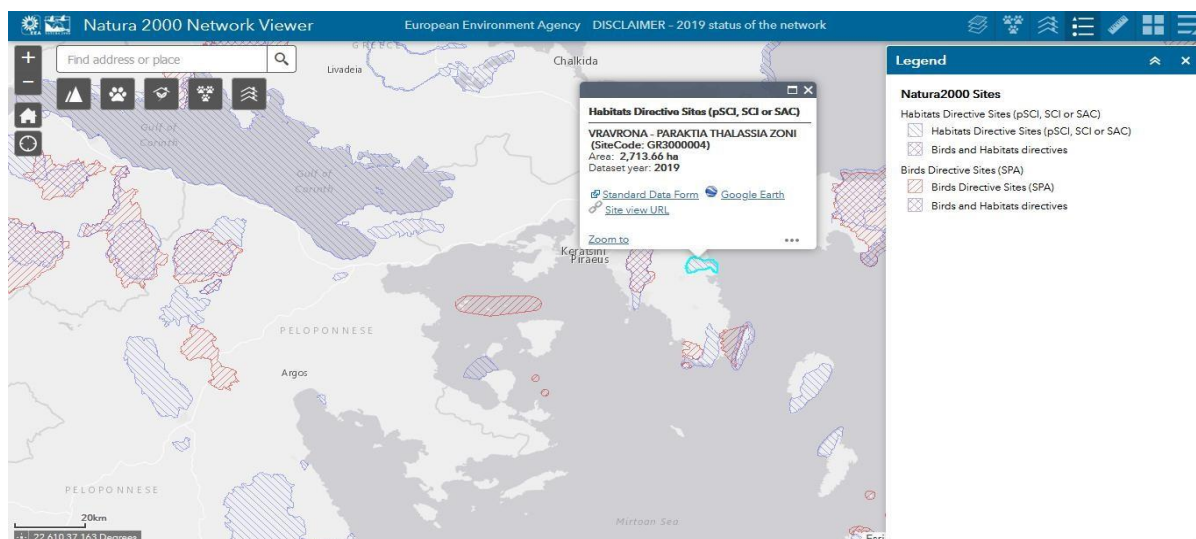
2.2.5.5 Βραυρώνα - Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη

Κωδικός	Ονομασία	Χαρακτηρισμός	Έκταση (ha)
GR3000004	ΒΡΑΥΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ	2711.52

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000004>

Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000004 και ονομασία «ΒΡΑΥΡΩΝΑ-ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ» έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ. Έχει συνολική έκταση που ανέρχεται σε 2.711,52 ha, εκ των οποίων το 15,54% είναι θαλάσσια έκταση.

Εικόνα 2.2-10: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR3000004

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Η ποιότητα και σημασία της περιοχής έγκειται στην ποικιλία επαρκώς διατηρημένων τύπων οικοτόπων σε μια σχετικά μικρή έκταση, τη θέση της περιοχής, σε μικρή απόσταση από την Αθήνα (40km) και τη μεγάλη σημασία του υγροτόπου που λειτουργεί ως καταφύγιο για πολλά είδη ορνιθοπανίδας. Επίσης, τόσο ο αρχαιολογικός χώρος με τον ναό της Αρτέμιδος κοντά στον υγρότοπο, όσο και οι παραδοσιακοί αμπελώνες.

2.2.5.6 Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα και υγρότοπος Σχινιά

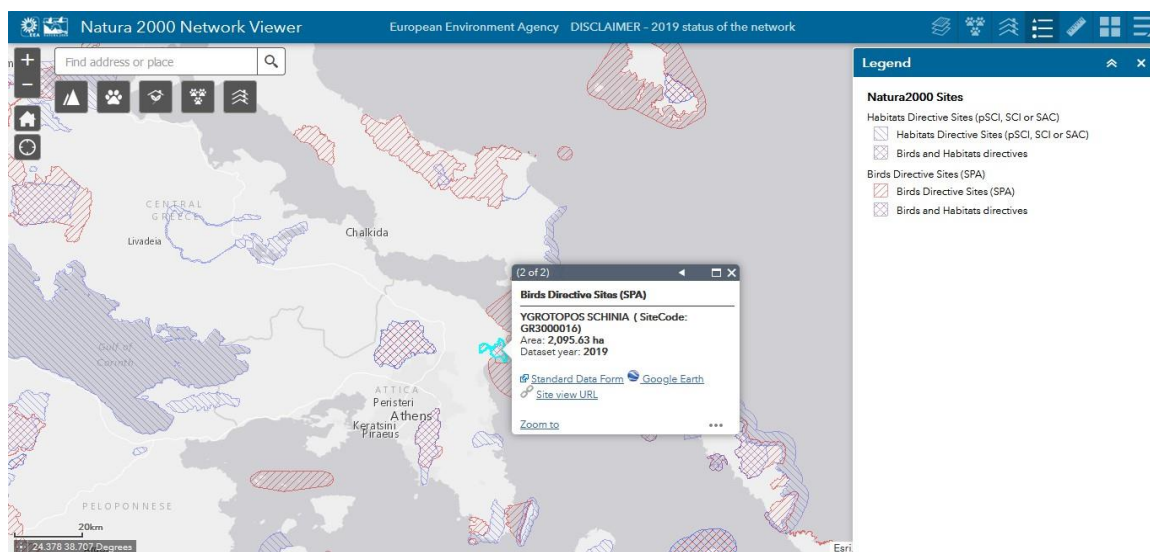
Κωδικός	Ονομασία	Χαρακτηρισμός	Έκταση (ha)
GR3000016	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΣΧΙΝΙΑ	ΖΕΠ	2093.98
GR3000003	ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΧΙΝΙΑ - ΜΑΡΑΘΩΝΑ	ΕΖΔ	1332.08

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.asp?site=GR3000016>

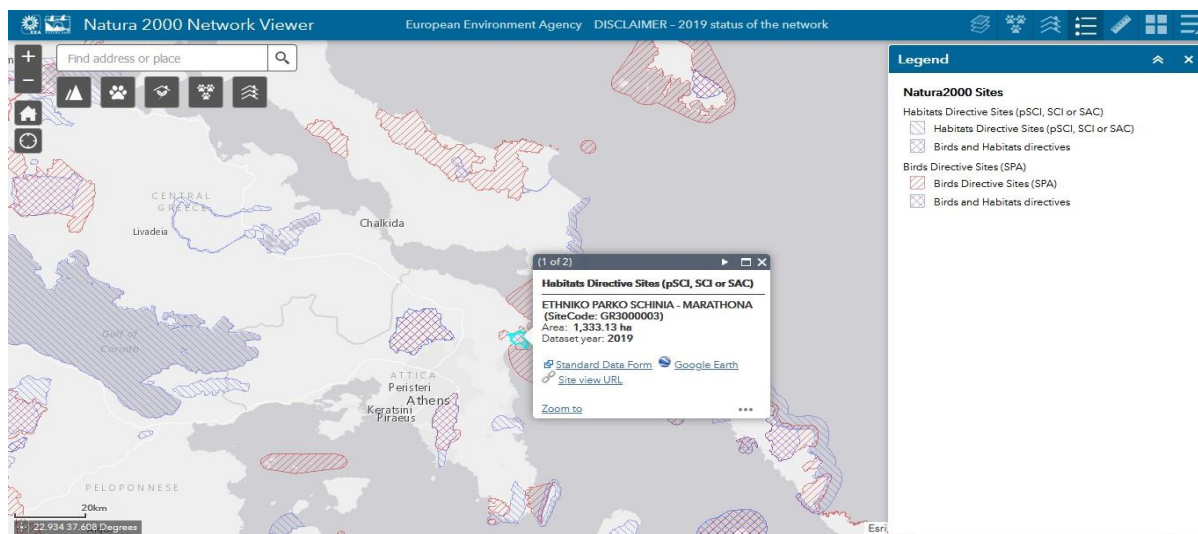
<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=GR3000003>

Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000016 και ονομασία «Υγρότοπος Σχινιά» έχει χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ. Η περιοχή, συνολικής έκτασης 2093.98 ha, βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα της Αττικής, 40 χιλιόμετρα από την Αθήνα, στην πεδιάδα του Μαραθώνα και περιβάλλεται από τα χαμηλά βουνά του Καρούμπαλο, της Πούντας και της Δρακόνερας στα βορειοανατολικά. Τμήμα της αποτελεί η περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR3000003 και ονομασία «ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΧΙΝΙΑ-ΜΑΡΑΘΩΝΑ», η οποία έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ και έχει συνολική έκταση που ανέρχεται σε 1.332,08 ha.

Εικόνα 2.2-11: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR3000016

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Εικόνα 2.2-12: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR3000003

(Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu>)

Ο υγρότοπος Σχινιάς είναι ο μεγαλύτερος παράκτιος υγρότοπος της Αττικής και ένας από τους μεγαλύτερους στην ανατολική Ελλάδα. Η περιοχή είναι μια σημαντική στάση κατά τη διάρκεια της εαρινής και φθινοπωρινής μετανάστευσης, όταν χιλιάδες πουλιά αποδημούν. Επίσης, κατά τη διάρκεια της άνοιξης, πολλά είδη ελόβιων πτηνών, αναπαύονται και αναζητούν καταφύγιο στα έλη της περιοχής. Η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Σχινιάς, παρά την εγγύτητά της στην Αθήνα, διατηρεί σημαντική οικολογική αξία, λόγω της αφθονίας οικοτόπων που εναλλάσσονται σε μια σχετικά μικρή περιοχή, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον όσον αφορά τους παράκτιους και υγροτοπικούς οικοτόπους. Το δάσος κουκουναριάς *Pinus pinea*, παρόλο που εκτιμάται ότι έχει μειωθεί σε έκταση λόγω κυρίως των ανθρωπογενών παρεμβάσεων αλλά και του ανταγωνισμού με το *P. halepensis*, είναι αρκετά αντιπροσωπευτικό και επιπλέον ένα από τα λίγα στην Ελλάδα και μοναδικό στην

Eδω Ζούμε
Natura 2000

Κεντρική Ελλάδα. Το σύστημα αμμόλοφων, παρά την υποβαθμισμένη δομή του, αποτελείται από μια ποικιλία κοινοτήτων (το κατάλοιπο ενός προηγούμενως καλά αναπτυγμένου συστήματος) και είναι το πιο εκτεταμένο που σώζεται στην περιοχή της Αττικής, με είδη που έχουν ήδη εξαφανιστεί από οπουδήποτε αλλού στην ευρύτερη περιοχή. Επιπλέον, η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής είναι πλούσια και περιλαμβάνει κάποια ενδημικά, σπάνια και προστατευόμενα φυτικά taxa. Η περιοχή έχει το δυναμικό να γίνει ένας σημαντικός σταθμός για τα μεταναστευτικά πτηνά, καθώς αποτελεί έναν από τους πολύ λίγους σταθμούς γλυκού νερού στην Αττική και την Ανατολική Ελλάδα γενικότερα.

Συγκεντρωτικά στοιχεία σχετικά με την οικολογική αξία των περιοχών

Συγκεντρωτικά στοιχεία για την κάθε περιοχή Natura 2000 σχετικά με τον αριθμό των τύπων οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τον αριθμό των σημαντικών ειδών πανίδας (τα είδη που αναφέρονται στο Άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ και στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) καθώς και άλλα σημαντικά είδη (είδη του Παρ. IV, ενδημικά κ.α.) παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί. Τα δεδομένα προέρχονται από τα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων της Βάσης Δεδομένων των περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου 2000 στην Ελλάδα⁵.

Κωδικός	Ονομασία	Αρ. τύπων οικοτόπων ⁶	Αρ. σημαντικών ειδών ⁷	Αρ. άλλων σημαντικών ειδών
GR3000006	ΥΜΗΤΤΟΣ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	8	7	55
GR3000015	ΌΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ	-	47	5
GR3000005	ΣΟΥΝΙΟ – ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	15	7	26
GR3000014	ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΓΡΕΝΩΝ – ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ	-	34	-
GR3000008	ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ - ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟΣ	7	2	13
GR3000012	ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟΣ, ΠΛΑΚΟΥΛΗΘΡΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΘΥΜΟΝΙΕΣ	-	50	2
GR3000010	ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΩΝ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ	3	3	6
GR3000013	ΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΥΓΟ, ΚΑΠΕΛΟ, ΚΟΥΦΟ ΚΑΙ ΦΙΔΟΝΗΣΙ	-	73	2
GR3000011	ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΥΡΤΩΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ: ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ, ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΑΝΑΝΕΣ	-	19	-
GR3000004	ΒΡΑΥΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	15	9	45
GR3000016	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΣΧΙΝΙΑ	-	154 ⁸	15
GR3000003	ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΧΙΝΙΑ - ΜΑΡΑΘΩΝΑ	21	7	26

⁵ [Βάση δεδομένων των περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου 2000 στην Ελλάδα \(αρχείο MS Access\)](#)

⁶ Αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

⁷ Αναφέρονται στο Άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ και στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

⁸ Ορνιθοπανίδα

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

2.2.6 Τελική επιλογή προτεινόμενων περιοχών Πιλοτικής Εφαρμογής

Η διαδικασία της τελικής επιλογής των προτεινόμενων περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή υλοποιήθηκε στη συνέχεια, αξιοποιώντας διεργασίες διαβούλευσης με μια ομάδα φορέων που έχουν σχέση με τις περιοχές NATURA 2000 και με διενέργεια ερωτηματολογίων σε αρμόδιους φορείς. Μετά την ολοκλήρωση της ημερίδας εργασίας - διαβούλευσης πραγματοποιήθηκε τεκμηριωμένη εισήγηση – πρότασή για συγκεκριμένες περιοχές πιλοτικής εφαρμογής.

Πρόσθετα πιθανά κριτήρια προς διερεύνηση

Προτάθηκαν προς συζήτηση:

1. Αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας
2. Συνδυασμός ή μη με άλλα καθεστώτα προστασίας (ΚΑΖ, υγρά τοπία, πολιτιστικό κεφάλαιο)
3. Πληθυσμός, υπάρχουσες ομάδες ενδιαφερόμενων μερών
4. Συνεργασία με τοπικούς φορείς
5. Σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες
6. Άλλα κριτήρια που θα προταθούν από τους συμμετέχοντες φορείς

2.2.7 Συνοδευτικό ενημερωτικό υλικό

Βασικό συνοδευτικό ενημερωτικό υλικό προς τους εμπλεκόμενους φορείς επισυνάφθηκε στα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ώστε να διευκολύνουν την απάντηση του ερωτηματολογίου, αλλά και την εποικοδομητική συμμετοχή στην ημερίδα.

Εκτός από την ατζέντα της συζήτησης, αποστάλθηκε το ενημερωτικό φυλλάδιο του έργου, φυλλάδιο σχετικά με τις οικοσυστημικές υπηρεσίες ([Factsheet #3 – Οικοσυστημικές υπηρεσίες](#)), αλλά και συνοδευτικό υλικό με συνοπτική περιγραφή των προτεινόμενων περιοχών Natura 2000. Επίσης ένας φάκελος με χάρτες των περιοχών, καθώς και ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Το συνοδευτικό υλικό επισυνάπτεται στο παράρτημα Ι.

2.2.8 Ερωτηματολόγιο

Μέσω της πλατφόρμας 'Jotform' δημιουργήθηκε ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο (βλ. Παράρτημα Ι), το οποίο διανεμήθηκε στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πριν την υλοποίηση της ημερίδας. Όπως έχει ήδη αναφερθεί το ερωτηματολόγιο συνοδευόταν από το απαραίτητο ενημερωτικό υλικό, σχετικά με το πρόγραμμα και τα χαρακτηριστικά των περιοχών. Σκοπός ήταν οι συμμετέχοντες/ουσες να διαθέτουν εύκολα πρόσβαση σε βασική πληροφορία, ώστε να μπορέσουν να απαντήσουν τις ερωτήσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα. Θεωρήθηκε πολύ βασικό το να εξοικειωθούν οι συμμετέχοντες/ουσες με το σκοπό και τα κριτήρια της επιλογής των περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης.

Κριτήρια επιλογής και προτεραιοποίησης περιοχών

Ακολουθούν κριτήρια επιλογής των περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή. Στην τελική επιλογή (για περιοχή ή συνδυασμός) θα υπάρχει παρουσία διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων (π.χ. υγρά τοπία, ορεινές, παράκτιες ή νησιωτικές περιοχές)

Ακολουθούν τα κριτήρια που λήφθηκαν υπόψη από την Περιφέρεια Αττικής το 2017 για την αρχική επιλογή και προτεραιοποίηση των περιοχών για πιλοτική εφαρμογή. Τοποθετήστε τα σε σειρά σημαντικότητας (1: πιο σημαντικό, 6: λιγότερο σημαντικό). Οδηγίες: Με πατημένο το αριστερό κλικ επιλέγουμε το εκάστοτε κριτήριο και το "σέρνουμε" στην θέση που επιθυμούμε. Για παράδειγμα, το κριτήριο που θεωρούμε ότι είναι το σημαντικότερο το "σέρνουμε" στην κορυφή της λίστας κ.ο.κ.

- 1: Σημαντικές πιέσεις και απειλές
- 2: Οικολογική πληροφορία
- 3: Μη ύπαρξη ενεργού φορέα διαχείρισης
- 4: Υπαρξη προγενέστερων προγραμμάτων προς αξιοποίηση
- 5: Να καλύπτουν πάνω από μια Περιφερειακή Ενότητα
- 6: Πρακτικοί λόγοι εφαρμογής

Πρόσθετα πιθανά κριτήρια προς διερεύνηση

	Δε χρειάζεται	Ίσως να είναι χρήσιμο	Να προσταθεί	Οπωσδήποτε!
Αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας	☐	☐	☐	☐
Συνδυασμός ή μη με άλλα καθεστώτα προστασίας (ΚΑΖ, υγρά τοπία, πολιτιστικό κεφάλαιο)	☐	☐	☐	☐
Πληθυσμός, υπάρχουσες ομάδες ενδιαφερόμενων μερών	☐	☐	☐	☐
Συνεργασία με τοπικούς φορείς	☐	☐	☐	☐
Σημαντικές οικοσυστηματικές υπηρεσίες	☐	☐	☐	☐

Προτείνετε κάποιο κριτήριο που θεωρείτε πολύ σημαντικό και δεν αναφέρθηκε παραπάνω

ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA 2000 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου θα παρουσιαστούν στην 1η ημερίδα / συζήτηση επιλογής πιλοτικών περιοχών LIFE IP 4 NATURA στις 24/5/2021. Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι η τροφοδότηση της συζήτησης σχετικά με την τελική επιλογή των περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης. Η επεξεργασία των δεδομένων θα γίνει αποκλειστικά από την ομάδα έργου.

Ονοματεπώνυμο *

Όνομα

Επώνυμο

Φορέας *

Email *

example@example.com

Τηλέφωνο *

Area Code

Phone Number

Εικόνα 2.2-13: Ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες φορείς απάντησαν το ερωτηματολόγιο. Οι απαντήσεις παρουσιάστηκαν στο διαδραστικό εργαστήριο κατά τη διάρκεια της ημερίδας. Τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου αποτέλεσαν τη βάση έναρξης της συζήτησης και βεβαίως αναθεωρήθηκαν έως το τέλος τους διαδικτυακού εργαστηρίου. Με τον τρόπο αυτό μπόρεσε να επιτευχθεί συναίνεση και να αποφευχθούν πολύωρες συζητήσεις μη σχετικές με τον σκοπό της ημερίδας. Παράδειγμα απάντησης επισυνάπτεται στο Παράρτημα Ι.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

2.2.9 Προετοιμασία διαδραστικού εργαστηρίου

Κατά το στάδιο της προετοιμασίας της 1^{ης} Ημερίδας Εργασίας της Περιφέρειας Αττικής, σχεδιάστηκε ένα διαδικτυακό διαδραστικό εργαστήριο. Χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα διαδραστικού πίνακα Miro⁹, η οποία παραμετροποιήθηκε κατάλληλα (έκδοση Team¹⁰), χρησιμοποιώντας την ταυτότητα επικοινωνίας του έργου (λογότυπα, χρωματική παλέτα κλπ.). Τα συμπεράσματα του εργαστηρίου παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 2.3.

Το εργαστήριο περιλάμβανε τέσσερα βήματα:

- 1 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου και σχολιασμός
- 2 Καταγραφή φορέων και συμμετεχόντων στο εργαστήριο (Stakeholder matrix)
- 3 Ενδογενή χαρακτηριστικά και εξωγενείς παράγοντες (μίξη SWOT / PESTLE)
- 4 Ψηφοφορία επικρατέστερων περιοχών

2.2.9.1 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου

Αρχικά παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου και συγκεκριμένα:

- Οι φορείς που συμμετείχαν με απάντηση στο ερωτηματολόγιο
- Η κατάταξη των κριτηρίων επιλογής, με σημαντικότερα «Σημαντικές πιέσεις και απειλές» και «Οικολογική πληροφορία»
- Τα πρόσθετα κριτήρια προς διερεύνηση
- Άλλα προτεινόμενα κριτήρια και συγκεκριμένα:
 - Κόστος μέτρων και πηγές χρηματοδότησης
 - Προτεραιότητα περιοχής & προστατευτέου αντικειμένου από ΕΕ/χώρα (π.χ. πρόστιμα/ καταδίκες χώρας)
 - Δυνατότητα επίτευξης αποτελεσμάτων εντός του χρονοδιαγράμματος του έργου
 - Σημαντική εκτιμώμενη επίδραση της κλιματικής αλλαγής
- Κατάταξη ομάδων περιοχών. Η προτεραιοποίηση που προέκυψε ήταν λίγο διαφορετική από την πρόταση της Περιφέρειας Αττικής στο προκαταρκτικό στάδιο και συγκεκριμένα:
 1. Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη
 2. Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης
 3. Βραυρώνα - Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη
 4. Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα και υγρότοπος Σχινιά
 5. Κύθηρα – Αντικύθηρα – Γύρω Νησίδες
 6. Νησίδες Μυρτώου Πελάγους
- Οικοσυστημικές υπηρεσίες των περιοχών Natura (ανά κωδικό). Ο σκοπός της ερώτησης αυτής ήταν η έναρξη της συζήτησης γύρω από τις οικοσυστημικές υπηρεσίες ως σημαντικό σκέλος της επιλογής των περιοχών.

⁹ <https://miro.com/>

¹⁰ Χρησιμοποιήθηκε η υποδομή της κοινότητας [participatory LAB](#)

Εικόνα 2.2-14: Παρουσίαση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου

2.2.9.2 Καταγραφή φορέων και συμμετεχόντων

Στο δεύτερο βήμα του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες/ουσες τοποθετούσαν σημειώματα με το όνομά τους και το φορέα που εκπροσωπούν, ανά κατηγορία εμπλεκόμενου (Δημόσιοι φορείς με αρμοδιότητα, Ερευνητικό ίδρυμα / ΜΚΟ, Άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς).

Με αυτή την τεχνική, διάρκειας 5', αποτυπώνεται η κατανομή και η συμμετοχή των φορέων, αναδεικνύεται η αντιπροσωπευτικότητα και ταυτόχρονα εξοικειώνονται με τη χρήση του ψηφιακού διαδραστικού εργαλείου.

Εικόνα 2.2-15: Καταγραφή εμπλεκομένων

2.2.9.3 Ενδογενή χαρακτηριστικά και εξωγενείς παράγοντες

Το επόμενο βήμα ήταν το κυρίως μέρος του εργαστηρίου, διάρκειας 20', με βασικό ερώτημα **ΠΟΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΘΑ ΕΠΗΡΡΕΑΣΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ NATURA ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.**

Ακολουθήθηκε μια μικτή τεχνική SWOT και PESTLE με στόχο την καταγραφή αλλά και συζήτηση γύρω από τα Ενδογενή χαρακτηριστικά (Δυνατά και Αδύνατα σημεία) και τους Εξωγενείς παράγοντες (Πολιτικούς, Οικονομικούς, Κοινωνικούς και Νομικούς) που θα επηρεάσουν την επιτυχημένη πιλοτική εφαρμογή. Θεωρήθηκε ότι οι τεχνολογικοί παράγοντες δεν παίζουν σημαντικό ρόλο στην κλίμακα και το εύρος της συζήτησης, ενώ οι Περιβαλλοντικοί εμπεριέχονται σε άλλες απαντήσεις.

Οι συμμετέχοντες/ουσες τοποθετούσαν σημειώματα στα αντίστοιχα πλαίσια και ταυτόχρονα γινόταν σχετική συζήτηση. Ταυτόχρονα υπήρχαν στον διαδραστικό πίνακα βασικές πληροφορίες για τις ομάδες περιοχών (με τη σειρά που αναδείχθηκαν στο ερωτηματολόγιο), έτσι ώστε να μπορούν να τις συμβουλευόνται οι συμμετέχοντες/ουσες. Οι απαντήσεις και τα σχόλια αφορούσαν είτε οριζόντια το σύνολο των περιοχών, είτε μεμονωμένες περιοχές.

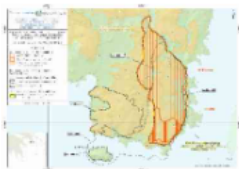
Εικόνα 2.2-16: Ενδογενή χαρακτηριστικά και Εξωγενής παράγοντες

2.2.9.4 Ψηφοφορία επικρατέστερων περιοχών

Στο τελευταίο βήμα, διάρκειας τριών λεπτών, οι συμμετέχοντες/ουσες καλούνταν να μετακινήσουν μια βούλα (ψήφος) στην ομάδα περιοχών που θεωρούν πρώτη επιλογή. Σε περίπτωση ισοψηφίας τριών ή παραπάνω περιοχών θα δινόταν δικαίωμα για δεύτερο κύκλο ψήφου δεύτερης επιλογής.

ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

I: Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Σημαντική	Ποσοστό
02000000	Σούνιο - Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη	10	7	20
02000014	Νησίδα Πατρόκλου	-	20	-

1η ΕΠΙΛΟΓΗ

Διαδρομή 1: Πάρκο για βούλα "βήφου" και κοινοβουλευτική ηλιόλουστη περιοχή που θεωρείται πρώτη επιλογή

II: Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Σημαντική	Ποσοστό
02000000	Υμηττός - Αισθητικό δάσος Καισαριανής - Λίμνη Βουλιαγμένης	2	7	20
02000014	Λίμνη Βουλιαγμένης	-	47	2

2η ΕΠΙΛΟΓΗ

Διαδρομή 2: Πάρκο για βούλα "βήφου" και κοινοβουλευτική ηλιόλουστη περιοχή που θεωρείται δεύτερη επιλογή

III: Βραυρώνα - Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Σημαντική	Ποσοστό
02000000	Βραυρώνα - Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	15	9	20

Εικόνα 2.2-17: Ενημερωτικό υλικό για τις επικρατέστερες (βάσει ερωτηματολογίου) περιοχές και ψηφοφορία

IV: Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα και υγρότοπος Σχινιά

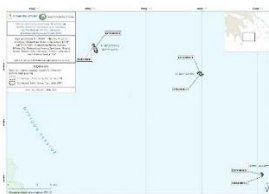
Κωδικός	Όνομα	Οικότοπος	Σημαντικό είδος	Άλλα είδη με αναφορά στο είδος
GR200010	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΣΧΙΝΙΑ	-	154	15
GR200003	ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΧΙΝΙΑ ΜΑΡΑΘΩΝΑ	21	7	26

V: Κύθηρα – Αντικύθηρα – Γύρω Νησίδες

Κωδικός	Όνομα	Οικότοπος	Σημαντικό είδος	Άλλα είδη με αναφορά στο είδος
GR200006	ΑΝΤΙΚΥΘΕΡΑ, ΣΠΕΙΡΑΙΟΣ ΚΑΙ ΛΑΤΟΝΙΔΕΣ	7	2	13
GR200012	ΝΗΣΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΚΑΤΟΙΚΗΝΙΚΟΣ ΠΛΑΚΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΣΠΗΡΑΙΟΣ	-	50	2
GR200010	ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ, ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΔΡΕΠΟΝΗΣ, ΑΝΤΙΚΥΘΕΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ	3	3	4
GR200011	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΔΡΕΠΟΝΗΣ, ΑΝΤΙΚΥΘΕΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ	-	13	2

VI: Νησίδες Μυρτώου Πελάγους

Κωδικός	Όνομα	Οικότοπος	Σημαντικό είδος	Άλλα είδη με αναφορά στο είδος
GR200011	ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΥΡΤΩΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ: ΒΕΛΑΚΟΝΕΣ, ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΑΝΑΝΕΣ	-	19	-

Εικόνα 2.2-18: Ενημερωτικό υλικό για τις υπόλοιπες περιοχές

2.3 Στάδιο υλοποίησης

2.3.1 Συμμετοχές

Τη Δευτέρα 24/5/2021 πραγματοποιήθηκε η διαδικτυακή ενημερωτική ημερίδα/συνάντηση με θέμα "1η ημερίδα / συζήτηση επιλογής πιλοτικών περιοχών LIFE-IP 4 NATURA". Στόχος της εκδήλωσης ήταν η ενημέρωση σχετικά με το έργο και τις δράσεις της Περιφέρειας, καθώς και η συζήτηση σχετικά με την επιλογή των τελικών περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών NATURA 2000 στην Περιφέρεια Αττικής (Δράση C.2).

Στην ημερίδα συμμετείχαν συνολικά 42 άτομα, από αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, ερευνητικά κέντρα, περιβαλλοντικές οργανώσεις καθώς και από τις εμπλεκόμενες Αντιπεριφέρειες. Αρχικά έγιναν ενημερωτικές παρουσιάσεις και στη συνέχεια διενεργήθηκε διαδικτυακό εργαστήριο για την επιλογή των πιλοτικών περιοχών, με αντιπροσωπευτική συμμετοχή των φορέων. Ο κατάλογος των συμμετεχόντων ήταν ηλεκτρονικός, η εξαγωγή του έγινε

αυτόματα μέσω της πλατφόρμας zoom από την αρμόδια υπηρεσία (Παράρτημα Α - Μη δημοσιεύσιμο).

2.3.2 Παρουσιάσεις / Ομιλίες

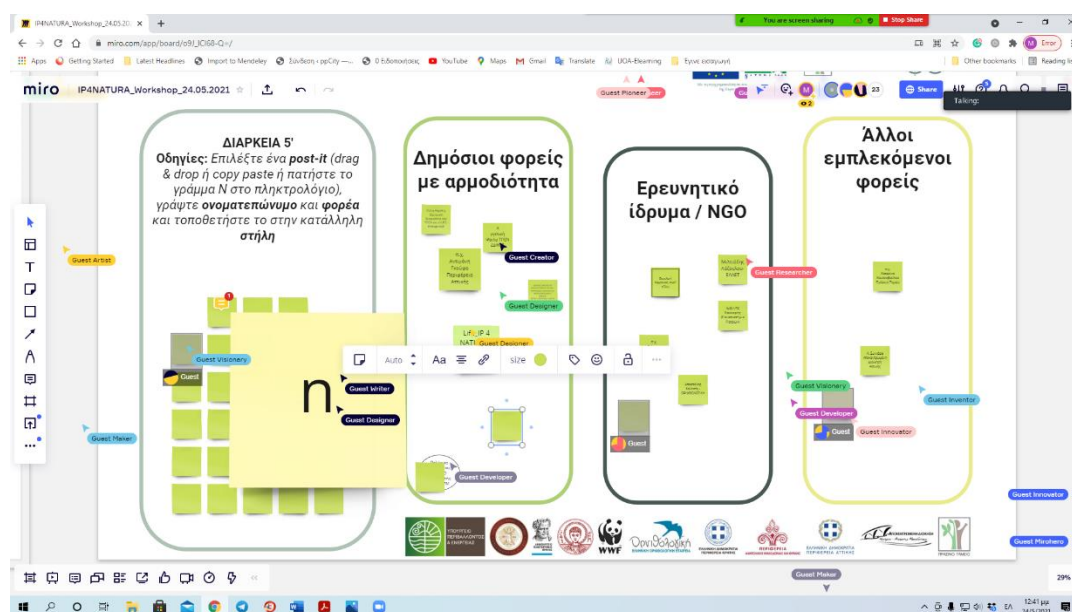
Κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής ημερίδας πραγματοποιήθηκαν τέσσερις παρουσιάσεις / ομιλίες. Οι παρουσιάσεις επισυνάπτονται στο Παράρτημα Ι.

2.3.3 Υλοποίηση διαδραστικού εργαστηρίου

Το εργαστήριο πραγματοποιήθηκε με χρήση της πλατφόρμας Miro (ταυτόχρονα με την πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης). Στιγμιότυπα από την υλοποίηση του διαδραστικού εργαστηρίου επισυνάπτονται στο Παράρτημα Ι. Το τελικό αποτέλεσμα φαίνεται στον επόμενο σύνδεσμο.

https://miro.com/app/board/o9J_LCl68-Q=

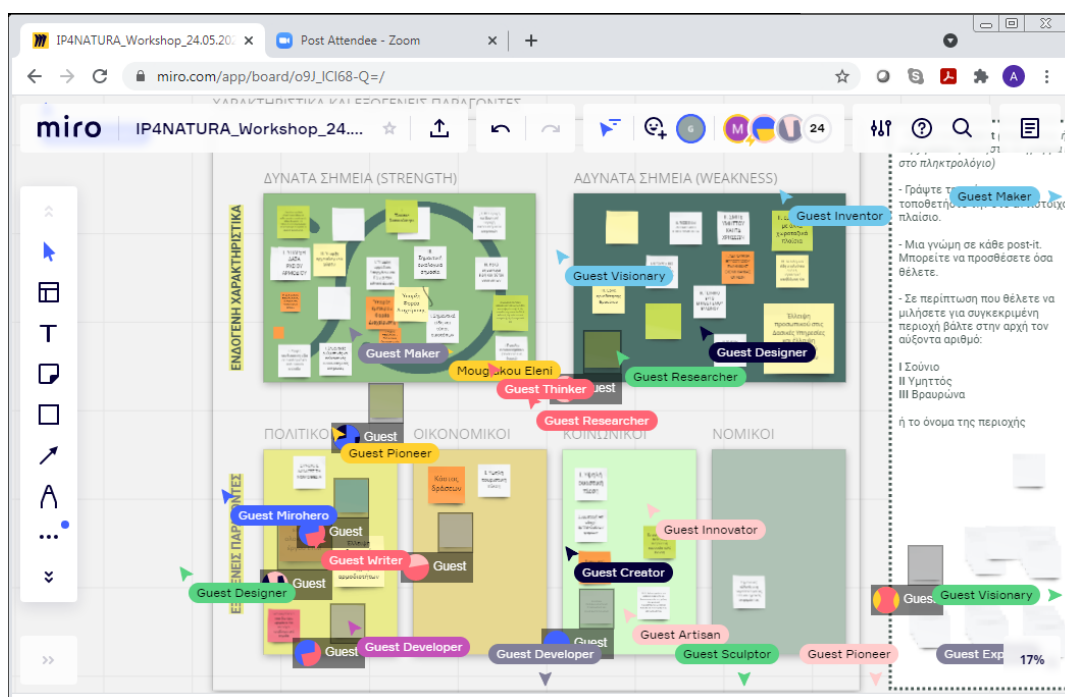
Ακολουθούν στιγμιότυπα από την ολοκλήρωση του εργαστηρίου.

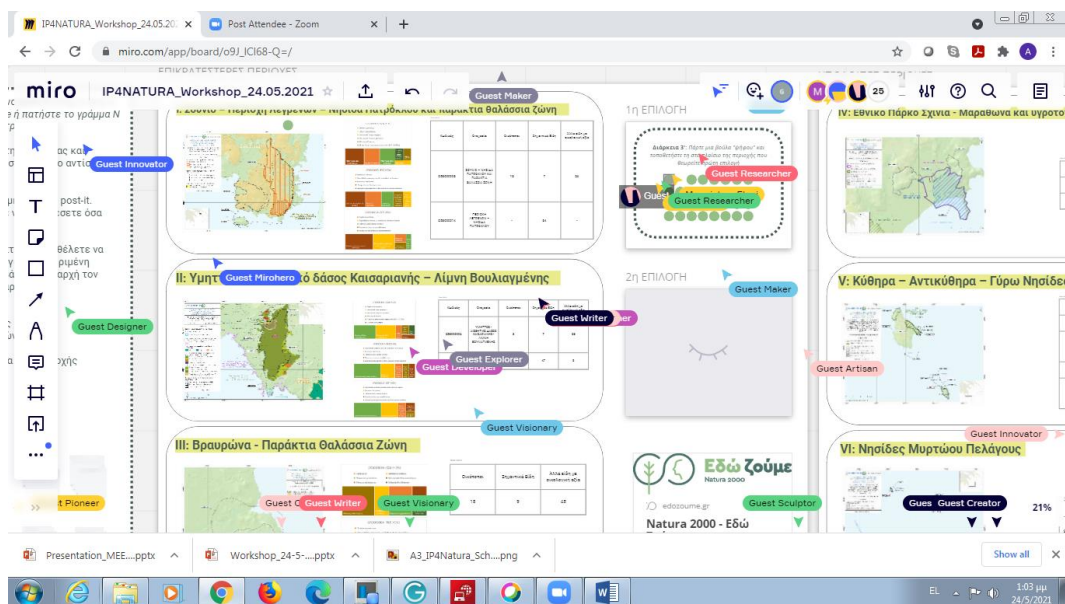
Εικόνα 2.3-1: Στιγμιότυπο εργαστηρίου (1/5)

Εικόνα 2.3-2: Στιγμιότυπο εργαστηρίου (2/5)

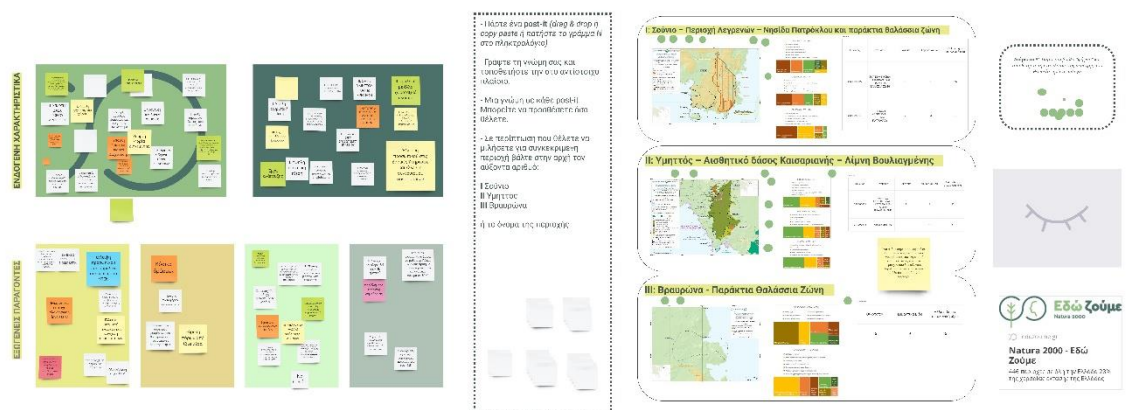

Εικόνα 2.3-3: Στιγμιότυπο εργαστηρίου (3/5)

Εικόνα 2.3-4: Στιγμιότυπο εργαστηρίου (4/5)

ΠΟΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΘΑ ΕΠΗΡΡΕΑΣΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ NATURA ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εικόνα 2.3-5: Στιγμιότυπο εργαστηρίου (5/5)

2.3.1 Δελτίο τύπου

Μετά το τέλος της ημερίδας πραγματοποιήθηκε διάχυση των αποτελεσμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανάρτησης δελτίου τύπου στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Αττικής (https://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=39643:1i-imerida-syzitisi-epilogis-pilotikon-perioxon-life-ip-4-natura&catid=608&Itemid=971). Το Δελτίο Τύπου επισυνάπτεται στο Παράρτημα Ι.

2.4 Εξαγωγή και παρουσίαση συμπερασμάτων

Τα συμπεράσματα της ημερίδας και του εργαστηρίου αναλύθηκαν και συζητήθηκαν με τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Σχινιά Μαραθώνα, Υμηττού και ΝΑ Αττικής. Συμπληρωματικά συζητήθηκαν με τα στελέχη του Φορέα σε μεγαλύτερο βάθος οι οικοσυστημικές υπηρεσίες των διαφορετικών περιοχών.

Τα συμπεράσματα παρουσιάστηκαν στην ημερίδα για την τελική επιλογή περιοχών Natura και προτάθηκαν οι περιοχές Natura που συμφωνήθηκαν από κοινού με τον Φορέα, σε συνάφεια με τη συμμετοχική διαδικασία. Η παρουσίαση επισυνάπτεται στο παράρτημα V.

Αρχικά παρουσιάστηκε η διαδικασία που ακολουθήθηκε, στη συνέχεια τα βασικά συμπεράσματα της συζήτησης και τέλος οι προτάσεις προς την επιστημονική επιτροπή προς συζήτηση / απόφαση. Ακολουθούν τα βασικότερα συμπεράσματα.

2.4.1 Ενδογενή χαρακτηριστικά και εξωγενείς παράγοντες

Από τη συζήτηση με βασικό ερώτημα «Ποια χαρακτηριστικά και ποιοι παράγοντες θα επηρεάσουν την επιτυχημένη πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης στις περιοχές Natura της Περιφέρειας Αττικής» τα βασικά σημεία που αναδείχθηκαν αναφέρονται παρακάτω.

Η κωδικοποίηση των περιοχών είναι η εξής:

I: Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη

II: Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης

III: Βραυρώνα - Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη

IV: Εθνικό Πάρκο Σχινιά - Μαραθώνα και υγρότοπος Σχινιά

V: Κύθηρα – Αντικύθηρα – Γύρω Νησίδες

VI: Νησίδες Μυρτώου Πελάγους

2.4.1.1 Ενδογενή Χαρακτηριστικά

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (STRENGTH)

- Ύπαρξη Φορέα Διαχείρισης
- Ύπαρξη έμπειρου Φορέα Διαχείρισης
- Φυσικό περιβάλλον - Πολιτιστικό, Οικοσυστημικές υπηρεσίες
- I. Σημαντικά είδη και τύποι οικοτόπων
- I. Ποικιλία οικοσυστημάτων (θαλάσσια έως δασικά)
- I. Σημαντικές ρυθμιστικές και πολιτιστικές οικοσυστημικές υπηρεσίες
- I - Υψηλή συνδυαστική αξία σε οικολογικό και πολιτιστικό επίπεδο
- I Πλούσια βιοποικιλότητα

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- I. Μεγάλος αριθμός σημαντικών ειδών και ειδών μεγάλης οικολογικής αξίας. Σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιοχή εκτός από το φυσικό αντικείμενο.
- I. Ύπαρξη Αρμόδιου Δασαρχείου
- I. Ύπαρξη ΠΔ για τον Εθνικό Δρυμό
- I, II, III: Παροχή και δυνητική παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών
- III. Ύπαρξη αρχαιολογικού χώρου
- III. Σημαντική οικολογικά σημασία
- III. Πολύ σημαντικά είδη και τύποι οικοτόπων
- IV. Αξία φυσικού περιβάλλοντος - Εμπειρία από προηγούμενες δράσεις
- Γεωχωρικά πλησίον αστικού κέντρου με μεγάλη επισκεψιμότητα (I, II, III), ποικιλία σημαντικών ΤΟ & ειδών (I, III), πολιτιστικά στοιχεία (I, II), Εμπειρία ΦΔ (II)

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (WEAKNESS)

- Έλλειψη προσωπικού στις Δασικές Υπηρεσίες και έλλειψη συντονισμού συναρμοδίων
- Υψηλή οικιστική πίεση
- Υψηλή τουριστική πίεση
- Τα ενδημικά είδη απειλούνται από ΣΔ, υδρολογική υποβάθμιση κλπ.
- Έργα ανάπτυξης
- I. Λειτουργία Εργοστασίου Ελληνικής Βιομηχανίας Οπλών
- I. Λειτουργία ΕΒΟ στον πυρήνα, επισκεψιμότητα, πιέσεις οικιστικές, παραθεριστικές
- I. II. Κίνδυνος δασικών πυρκαγιών και υποβάθμισης
- II. Εμπλοκή με άλλα χωροταξικά πλαίσια
- II. Πιέσεις και απειλές από επισκεψιμότητα
- II. ΣΜΠΕ Υμηττού και ΠΔ Χρήσεων
- III. Έργα οριοθέτησης Ερασίνου
- III. Τεχνικό έργο εγκιβωτισμού Ερασίνου
- III. Έλλειψη κοντινής περιβαλλοντικής αρχής και εποπτείας

2.4.1.2 Εξωγενείς Παράγοντες

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- Επιλογή δράσεων με δυνατότητα εμφάνισης αποτελεσμάτων εντός της διάρκειας του LIFE-IP 4 NATURA
- Συνεχείς αλλαγές στη νομοθεσία
- Νέα νομοθεσία που δεν έχει ωριμάσει και περιέχει προβληματικά σημεία

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Έλλειψη θεσμικού πλαισίου και σύγχυση αρμοδιοτήτων
- Έλλειψη προσωπικού στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΝ
- Υποστελέχωση αρμοδίων υπηρεσιών
- II - Σχεδιασμός έργων χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες διατήρησης
- Ολοκλήρωση έργου ΕΠΜ
- Έγκαιρη και επιτυχής ολοκλήρωση έργου ΕΠΜ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- Κόστος δράσεων
- II. Έντονο ενδιαφέρον οικοδόμησης
- Πιθανότητα αυστηρών ρυθμίσεων που θα περιορίσουν υφιστάμενες δραστηριότητες
- Εύρεση πόρων από ίδια μέσα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- Πιθανή σύγκρουση με ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων
- Συμμετοχή/αποδοχή εμπλεκόμενων φορέων
- Συμμετοχή εμπλεκόμενων φορέων
- Έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης και ευαισθητοποίησης σε εμπλεκόμενους (stakeholders)
- I. Έντονη οικιστική ανάπτυξη ανθρώπινη παρουσία πολύ έντονη
- II. Πολύ μεγάλος αριθμός πιέσεων και συγκρούσεων δραστηριοτήτων και ομάδων stakeholders
- III - Έλλειψη κουλτούρας προστασίας του βιοτόπου από επισκέπτες
- I.II.III. Ανάγκη χρήσης για δράσεις αναψυχής και ίσων ευκαιριών στη χρήση του φυσικού περιβάλλοντος ως τόπος ευεξίας και ποιότητας στην καθημερινότητα.

ΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- Απαιτείται ισορροπία ανάμεσα σε ρυθμίσεις ΠΔ και ΣΔ (η διαχείριση να μην περιοριστεί στα κανονιστικά) (αφορά τις ΕΠΜ)
- II. Δεν έχει ολοκληρωθεί η ΣΜΠΕ Υμηττού
- Προβλήματα της νέας νομοθεσίας
- Σημαντικές αλλαγές στη νομοθεσία για τις ΠΠ, και σχετικές εκκρεμότητες
- Ολοκλήρωση σχετικής νομοθεσίας, εκκρεμότητες του 4685

2.4.2 Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Αττικής

Από τις δυο ομάδες περιοχών που επικράτησαν, οι περιοχές Natura 2000 που πρότεινε η Περιφέρεια Αττικής ήταν:

- Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης**

- GR3000006 | ΕΖΔ «ΥΜΗΤΤΟΣ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ-ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ»
- GR3000015 | ΖΕΠ «ΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ»

Κωδικός	Χαρακτηρισμός	Έκταση (ha)
GR3000006	ΕΖΔ	8812.79
GR3000015	ΖΕΠ	8304.88

- Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη**

- GR3000005 | ΕΖΔ «ΣΟΥΝΙΟ-ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ»
- GR3000014 | ΖΕΠ «ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΓΡΕΝΩΝ – ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ»

Κωδικός	Χαρακτηρισμός	Έκταση (ha)
GR3000005	ΕΖΔ	5382.27
GR3000014	ΖΕΠ	2119.83

Εικόνα 2.4-1: Τελική πρόταση των δύο περιοχών Natura 2000 από την Περιφέρεια Αττικής, και η χωρική αλληλοεπικάλυψή τους με άλλες περιοχές Natura 2000

2.4.2.1 Υμηττός – Αισθητικό δάσος Καισαριανής – Λίμνη Βουλιαγμένης

- Η περιοχή με κωδικό **GR3000006** και ονομασία «**ΥΜΗΤΤΟΣ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ-ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ**» έχει χαρακτηριστεί ως **ΕΖΔ**.
- Τμήμα της περιοχής έχει χαρακτηριστεί και ως **ΖΕΠ** με κωδικό **GR3000015** και ονομασία «**ΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ**».
- Οι δύο αυτές περιοχές Natura έχουν επικάλυψη της τάξης του **89%**.
- Παρόλο που ο Υμηττός υπόκειται σε εκτεταμένη ανθρώπινη παρουσία και πίεση (απορρίμματα, νέοι οικισμοί κ.ά.), χαρακτηρίζεται από βιοποικιλότητα ασυνήθιστη για ένα βουνό τόσο κοντά σε μεγάλη αστική περιοχή.
- Όσον αφορά τη χλωρίδα του, φιλοξενεί πολλά ενδημικά taxa, κάποια από τα οποία προστατεύονται από την ελληνική νομοθεσία (ΠΔ 67/81).

Έργα συναφή με τη διατήρηση τύπων οικοτόπων και ειδών για τις περιοχές GR3000006 «Υμηττός - Αισθητικό Δάσος Καισαριανής - Λίμνη Βουλιαγμένης» και GR3000015 «Όρος Υμηττός»:

- **Forestcities:** Συμμαχία των Τοπικών Αρχών για την Πρόληψη των δασικών πυρκαγιών (LIFE08 ENV/GR/553): Δυο από τους ΟΤΑ επίδειξης του έργου γειτνιάζουν με τον Υμηττό (Ηλιούπολη και Αγία Παρασκευή).
- **AMIBIO:** Αυτόματη ακουστική καταγραφή και έρευνα της βιοποικιλότητας (LIFE08 NAT/GR/000539): Η περιοχή εφαρμογής του έργου ήταν το Όρος Υμηττός
- **SPAY / HYMETTUS.** Innovative management of the suburban space with integration of environmental considerations into the various fields of activity and promotion of sustainable urban development (LIFE99 ENV/GR/000525)

Κίνδυνοι – Απειλές τις περιοχές GR3000006 «Υμηττός - Αισθητικό Δάσος Καισαριανής - Λίμνη Βουλιαγμένης» και GR3000015 «Όρος Υμηττός»:

- Πυρκαγιές
- Επέκταση πόλης και αστικών υποδομών
- Δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής
- Παράνομη συλλογή φυτών
- Ρίψη απορριμμάτων και αδρανών

2.4.2.2 Σούνιο – Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη

- Η περιοχή Natura 2000 με κωδικό **GR3000005** και ονομασία «**ΣΟΥΝΙΟ-ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ**» έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ. Έχει συνολική έκταση που ανέρχεται σε 5.382,27 ha, εκ των οποίων το 22% είναι θαλάσσια έκταση
- Στην περιοχή περιλαμβάνεται και η περιοχή χαρακτηρισμένη ως **ΖΕΠ** με κωδικό **GR3000014** και ονομασία «**Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου**» με έκταση 2119.83 ha

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Το δάσος Χαλεπίου πεύκης που κυριαρχεί στη βλάστηση της περιοχής είναι το πιο εκτεταμένο και καλοδιατηρημένο πευκοδάσος στην περιοχή της Ανατολικής Αττικής.
- Είναι πολύ σημαντικό για το μικροκλίμα της πυκνοκατοικημένης περιοχής της Αττικής και ένας μεγάλος αριθμός φυτικών και ζωικών ειδών βρίσκουν κατάλληλα ενδιαιτήματα σε αυτό.

Έργα συναφή με τη διατήρηση τύπων οικοτόπων και ειδών για τις περιοχές GR3000006 «Υμηττός - Αισθητικό Δάσος Καισαριανής - Λίμνη Βουλιαγμένης» και GR3000015 «Όρος Υμηττός»:

- **AMIBIO:** Αυτόματη ακουστική καταγραφή και έρευνα της βιοποικιλότητας (LIFE08 NAT/GR/000539)
- **LIFE+ Αιολικά Πάρκα και Άγρια Ζωή** (LIFE 12 BIO/GR/000554)

Κίνδυνοι – Απειλές τις περιοχές GR3000006 «Υμηττός - Αισθητικό Δάσος Καισαριανής - Λίμνη Βουλιαγμένης» και GR3000015 «Όρος Υμηττός»:

- Πυρκαγιές
- Επέκταση οικισμών
- Δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής
- Περιβαλλοντική επιβάρυνση στις περιοχές των παλαιών μεταλλείων

Επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης

3 Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Κρήτης

3.1 Εισαγωγή

Η 1^η Ημερίδα Εργασίας διοργανώθηκε από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού (Δ/νση ΠΕΧΩΣ) της Περιφέρειας Κρήτης σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ). Στόχος της Ημερίδας Εργασίας ήταν η διενέργεια διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς για την επιλογή τριών (3) Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) του Δικτύου NATURA 2000, όπου θα γίνει πιλοτική εφαρμογή μέτρων διατήρησης και προστασίας, που θα προβλέπονται στα Σχέδια Διαχείρισης των ΠΠ, τα οποία είναι υπό εκπόνηση.

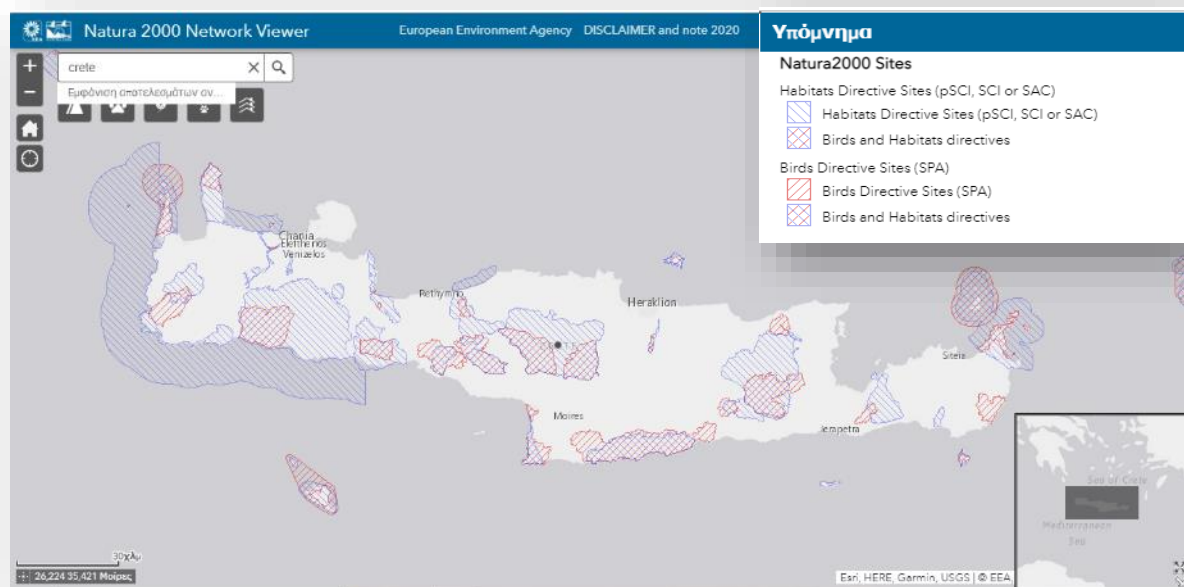
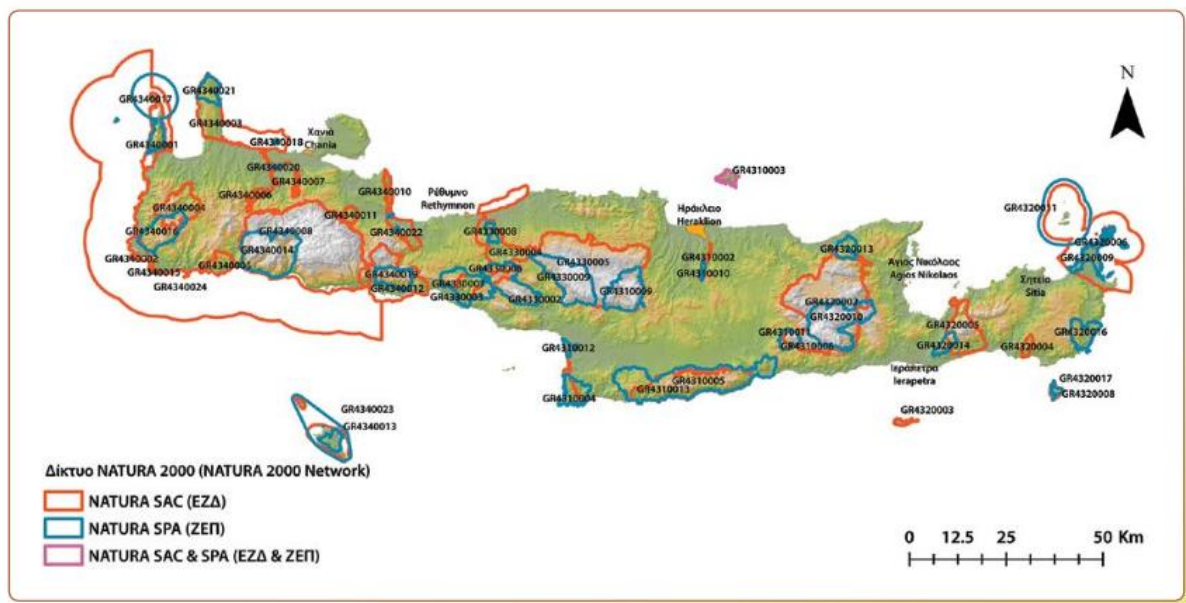
Η Ημερίδα πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, λόγω των μέτρων πρόληψης διασποράς της νόσου COVID-19, μέσω της πλατφόρμας Zoom. Στο τέλος της συζήτησης προτάθηκε και έγινε δεκτή η πρόταση να δημιουργηθεί χάρτης με τις επτά (7) ΠΠ που προτάθηκαν/προκρίθηκαν σε αυτή την 1^η διαβούλευση και στη συνέχεια, η Ομάδα Έργου LIFE-IP της Περιφέρειας Κρήτης σε συνεργασία με το ΥΠΕΝ, τους δύο Φορείς Διαχείρισης (ΦΔ) ΠΠ της Κρήτης και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος – Τμήμα Ανατολικής Κρήτης (ΤΕΕ-TAK) να συνεξετάσουν τις επτά προτεινόμενες περιοχές και να επιλέξουν τις τρεις επικρατέστερες βάσει των εφαρμοζόμενων κριτηρίων.

Τα αποτελέσματα της ημερίδας προωθήθηκαν και παρουσιάστηκαν σε ειδική Συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου (Project Steering Committee), με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών.

3.2 Στάδιο προετοιμασίας

3.2.1 Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής

Η Περιφέρεια Κρήτης μετά την «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000» τον Δεκέμβριο του 2017 [ΚΥΑ50743/2017 (ΦΕΚ4432/Β/15-12-2017)], διαθέτει 54 Προστατευόμενες Περιοχές NATURA 2000 εκ των οποίων είκοσι πέντε (25) είναι Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την орνιθοπανίδα, οι είκοσι οκτώ (28) είναι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και μια (1) είναι χαρακτηρισμένη ως ΖΕΠ και ως ΤΚΣ (νήσος Ντία). Η συνολική έκταση των Προστατευόμενων Περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη πλέον αντιστοιχεί στο 32% της συνολικής έκτασης του νησιού (περιλαμβάνοντας και θαλάσσιες εκτάσεις) και καλύπτοντας συνολικά 2.638 km². Σε επίπεδο νομού, η περιφερειακή ενότητα Χανίων είναι αυτή με τον μεγαλύτερο αριθμό ΠΠ τόσο σε ποσοστό κάλυψης της χερσαίας έκτασης του νομού (43%), όσο και σε αριθμό (23 ΠΠ). Ακολουθεί ο νομός Ρεθύμνου με 8 ΠΠ και χερσαία κάλυψη 37% και ο νομός Λασιθίου με 13 ΠΠ και χερσαία κάλυψη 31%, ενώ τελευταίος έρχεται ο νομός Ηρακλείου με 10 ΠΠ και χερσαία κάλυψη 21%.

Εικόνα 3.2-1: Προστατευόμενες Περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

Στο πλαίσιο σχεδιασμού του έργου, το 2017, η Περιφέρεια Κρήτης έκανε μια αρχική επιλογή προτεινόμενων περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, η οποία τεκμηριώθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις Απειλές και Πιέσεις που αντιμετωπίζει κάθε περιοχή από ανθρώπινες - ανθρωπογενείς δραστηριότητες και επεμβάσεις.

Η αρχική αυτή λίστα των προτεινόμενων προστατευόμενων περιοχών παρέμβασης περιλάμβανε συνολικά 10 περιοχές που οργανώθηκαν σε γεωγραφικές ζώνες - ομάδες ΠΠ και παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Αριθμός	Κωδ.	Ονομασία περιοχής (σύμφωνα με το Ν. 3937/2011 για την προστασία της βιοποικιλότητας)	Απειλές και Πιέσεις
1	GR4320002 & GR4320010	ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΥΡΥΦΗ & ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΥΡΥΦΗ - ΜΑΔΑΡΑ ΔΙΚΤΗΣ	Υπερβόσκηση, πυρκαγιές, ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, διάβρωση, εντατικοποίηση της γεωργίας (λίπανση, άρδευση, χρήση φυτοφαρμάκων)
2	GR4320006 & GR4320009 & GR4320011	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ, ΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΣΙΔΕΡΟ (ΑΚΡΑ ΜΑΥΡΟ ΜΟΥΡΙ – ΒΑΪ – ΑΚΡΑ ΠΛΑΚΑΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ & ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ & ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ ΝΗΣΟΙ	Παράνομη αλιεία, υπερβόσκηση, τουρισμός/ανθρώπινες δραστηριότητες (υπαίθρια κατασκήνωση, κυνήγι), ενδείξεις ερημοποίησης
3	GR4320003	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ	Ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, βόσκηση
4	GR4310004 & GR4310013 & GR4310005	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΡΑΓΓΟ ΕΩΣ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ) & ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ) & ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)	Υπερβόσκηση, διάβρωση, ερημοποίηση, πυρκαγιές, ανεξέλεγκτη κατασκευή κτηρίων, κατασκευή αγροτικών δρόμων, ρύπανση (διάθεση στερεών αποβλήτων), δηλητηριασμένα δολώματα
5	GR4330003 & GR4330007	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ – ΜΟΝΗ ΠΡΕΒΕΛΗ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ & ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ, ΦΑΡΑΓΓΙ ΠΡΕΒΕΛΗ	Πυρκαγιές, βόσκηση, ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών και υγρών αποβλήτων, ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών και υγρών αποβλήτων, υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων για άρδευση, επέκταση των καλλιεργειών
6	GR4330005 & GR4310009	ΟΡΟΣ ΙΔΗ (ΒΟΡΙΖΙΑ, ΓΕΡΑΝΟΙ, ΚΑΛΗ ΜΑΔΑΡΑ) & ΚΡΟΥΣΩΝΑΣ - ΒΡΩΜΟΝΕΡΟ ΙΔΗΣ	Υπερβόσκηση και εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας, πυρκαγιές, δηλητηριασμένα δολώματα, κατασκευή δρόμων, συλλογή σπάνιων ειδών φυτών
7	GR4320005 & GR4320014	ΟΡΟΣ ΘΡΥΠΤΗΣ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ & ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΘΡΥΠΤΗ (ΚΟΥΦΩΤΟ)	Πυρκαγιές, υπερβόσκηση, κυνήγι
8	GR4340001	ΗΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ - ΤΗΓΑΝΙ ΚΑΙ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ - ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ, ΟΡΜΟΣ ΛΙΒΑΔΙ - ΒΙΓΛΑ	Ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, θερμοκήπια, εντατικοποίηση της γεωργίας (λίπανση, άρδευση, χρήση φυτοφαρμάκων), υπερβόσκηση, ένδειξη ρύπανσης της ακτής λόγω διάθεσης πίσσας ή άλλων πετρελαϊκών προϊόντων
9	GR4340002	ΝΗΣΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	Τουρισμός (υπαίθρια κατασκήνωση, διάθεση στερεών αποβλήτων), συλλογή σπάνιων ειδών χλωρίδας, καταπάτηση αμμόλοφων

Αριθμός	Κωδ.	Ονομασία περιοχής (σύμφωνα με το Ν. 3937/2011 για την προστασία της βιοποικιλότητας)	Απειλές και Πιέσεις
10	GR4340013	ΝΗΣΟΙ ΓΑΥΔΟΣ ΚΑΙ ΓΑΥΔΟΠΟΥΛΑ	Τουρισμός, ανεξέλεγκτη κατασκευή κτηρίων, πυρκαγιές, παράνομη αλιεία, Στη νήσο Γαυδοπούλα βόσκηση
11	GR4340008 & GR4340014	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ & ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ - ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΡΥΠΗΤΗΣ - ΨΙΛΑΦΙ - ΚΟΥΣΤΟΓΕΡΑΚΟ	Κοπή ξύλου, κυνήγι, ανεξέλεγκτη βόσκηση εκτός του πυρήνα του Εθνικού Πάρκου, παράνομη αλιεία και παράνομη κατασκευή δρόμων

Η παραπάνω αρχική επιλογή προτεινόμενων περιοχών είχε γίνει βάσει των εξής κριτηρίων:

α/α	Κριτήρια	Επεξήγηση
1	Χλωρίδα – πανίδα – τύποι οικοτόπων	Ενδημικά είδη, απειλούμενα είδη, είδη και οικοτόποι προτεραιότητας (Παρουσία, κατάσταση διατήρησης)
2	Απειλές / πιέσεις / επεμβάσεις	Τύπος απειλών, ένταση, διάρκεια, κίνδυνοι
3	Αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας	Υποβαθμισμένοι οικοτόποι, απειλούμενα είδη
4	Τύποι οικοσυστημάτων και Οικοσυστημικές υπηρεσίες	Ποιες προσφέρονται, είναι περιοχή προτεραιότητας
5	Συνδυασμός ή μη με άλλα καθεστώτα προστασίας	ΚΑΖ, υγρότοποι, πολιτιστικό κεφάλαιο
6	Πληθυσμός	Παρουσία ομάδων ενδιαφερόμενων μερών
7	Συνεργασία με τοπικούς φορείς	Κυρίως με τους Δήμους της περιοχής
8	Γεωγραφική θέση	α) Πρακτικοί λόγοι β) Να μην είναι και οι 2 περιοχές στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα γ) Να μην έχουν εφαρμοστεί άλλες δράσεις προστασίας στην περιοχή

Όμως, κατά τις διαδικασίες διοργάνωσης της Ημερίδας Εργασίας για την επιλογή των τριών ΠΠ, θεωρήθηκε σκόπιμο να προταθούν προς τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση κριτήρια εμπλουτισμένα και διευρυμένα, που να συμπεριλαμβάνουν και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες και να επιτυγχάνουν μια πιο αντικειμενική επιλογή των τριών ΠΠ για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης. Τα κριτήρια που αναπτύχθηκαν είναι τα εξής:

Κριτήρια που εφαρμόστηκαν για την επιλογή των ΠΠ όπου θα εφαρμοστούν Σχέδια Διαχείρισης		
1	Χλωρίδα – πανίδα – τύποι οικοτόπων	Ενδημικά είδη, απειλούμενα είδη, είδη και οικοτόποι προτεραιότητας (Παρουσία, κατάσταση διατήρησης)
2.α	Απειλές / πιέσεις / επεμβάσεις	Τύπος απειλών, ένταση, διάρκεια, κίνδυνοι Κατάλογος αναφοράς των απειλών, πιέσεων και δραστηριοτήτων της European Environment Agency - Reference Portal for Natura 2000 στο σύνδεσμο: http://cdr.eionet.europa.eu/help/natura2000

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Κριτήρια που εφαρμόστηκαν για την επιλογή των ΠΠ όπου θα εφαρμοστούν Σχέδια Διαχείρισης

2.β	Αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας	Υποβαθμισμένοι οικότοποι, οικότοποι προτεραιότητας, απειλούμενα είδη
3	Γεωγραφική θέση	Πρόσβαση / απόσταση
		Να μην είναι και οι 2 περιοχές στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα
		Να μην έχουν εφαρμοστεί άλλες δράσεις προστασίας στην περιοχή
4	Συνδυασμός ή μη με άλλα καθεστώτα προστασίας (Ναι / Όχι)	Καταφύγια Άγριας Ζωής
		Νησιωτικοί Υγρότοποι
		Γεωπάрко / Φυσικό Πάρκο
		Πολιτιστικό κεφάλαιο (Κηρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία της φύσης, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους)
5	Πληθυσμός, υπάρχουσες ομάδες ενδιαφερόμενων μερών	Ήδη υπάρχουσες συνέργειες με τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής (πχ σήμα προέλευσης προϊόντων υπηρεσιών από την προστατευόμενη περιοχή, όπου εφαρμόζεται σχέδιο διαχείρισης)
6	Συνεργασία με τοπικούς φορείς	Δήμοι της περιοχής
		Άλλοι φορείς
7	Η πιλοτική εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης στη συγκεκριμένη περιοχή θα είναι σημαντική για θέματα αιχμής όπως:	Κλιματική αλλαγή και βιοποικιλότητα
		Δημιουργία ή διατήρηση πράσινων υποδομών και/ή λύσεων βασισμένων στη φύση (nature-based solutions) και οικολογικών διαδρόμων ή stepping stones για είδη
		Ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας
8	Έργα που ήδη έχουν υλοποιηθεί στις περιοχές NATURA 2000	Προτεραιότητα σε περιοχές όπου έχουν υλοποιηθεί λίγα έργα;
		Να έχουν εφαρμοστεί άλλες δράσεις προστασίας στην περιοχή (συνέργεια, επέκταση προηγούμενων προσπάθειών/δράσεων)
9	Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Βαθμολόγηση Από 1 (Καθόλου) έως το 5 (Μέγιστο)	Ποιες περιοχές προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος MAES level 3 Ποιες δυνητικά μπορεί να προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος MAES level Ζήτηση για οικοσυστημικές υπηρεσίες ανά τύπο οικοσυστήματος Περιοχή προτεραιότητας για την πιλοτική εφαρμογή δράσης MAES (Δράση C6) Περιοχή σημαντική για τις προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες Περιοχή σημαντική για τις ρυθμιστικές και διατήρησης οικοσυστημικές υπηρεσίες Περιοχή σημαντική για τις πολιτισμικές οικοσυστημικές υπηρεσίες;

Μετά και την εφαρμογή των παραπάνω κριτηρίων αλλά και του νέου θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου για τις ΠΠ του Δικτύου NATURA 2000 στην Ελλάδα [ΚΥΑ50743/2017, Ν.4519/2018: "Φορείς

EΔΩ ΖΟΥΜΕ
Natura 2000

Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις"(ΦΕΚ/25/Α/20.02.2018) και Ν.4685/2020: "Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις"(ΦΕΚ 92/Α/7-5-2020)], η αρχική λίστα των προτεινόμενων περιοχών παρέμβασης επαναξιολογήθηκε, επαναπροσδιορίστηκε και τέθηκε προς συζήτηση στην ημερίδα διαβούλευσης.

Στην νέα λίστα των προτεινόμενων προς διαβούλευση περιοχών παρέμειναν οι 3 ενότητες – αλληλεπικαλυπτόμενων ΠΠ:

- **GR4320002** (ΖΕΔ) και **GR4320010** (ΖΕΠ) Δίκτη: οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Σελάκανο, Χαλασμένη Κορυφή
- **GR4320006** (ΖΕΔ) και **GR4320009** (ΖΕΠ) και **GR4320011** (ΖΕΠ) Βορειοανατολικό άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι - Βαί - άκρα Πλάκας) και θαλάσσια ζώνη
- **GR4340012** (ΖΕΔ) και **GR4340019** (ΖΕΠ) Ασφένδου - Καλλικράτης και παράκτια ζώνη και εντός της αλληλεπικαλυπτόμενης περιοχής Φαράγγι Καλλικράτης - Αργουλιανό φαράγγι - οροπέδιο Μανικά

Εν προκειμένω, ως προς το κριτήριο της γεωγραφικής θέσης, διερευνήθηκε σε ποιες προστατευόμενες περιοχές έχουν υλοποιηθεί μελέτες ή άλλα έργα LIFE στο παρελθόν.

Η λίστα των προτεινόμενων περιοχών για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης επικαιροποιήθηκε ως εξής:

Αρ.	Κωδικός	Όνομα περιοχής	Αιτιολόγηση: Απειλές	LIFE projects implemented
1	GR4340003 & GR4340021	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΡΟΔΟΠΟΥ – ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΛΕΜΕ - ΚΟΛΠΟΣ ΧΑΝΙΩΝ & ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΡΟΔΟΠΟΥ	Πυρκαγιές, κυνήγι, αλιεία, βόσκηση και τουριστική ανάπτυξη	LIFE95/NAT/GR/001115_Recovery of the Loggerhead Sea Turtle (<i>Caretta caretta</i>) population nesting on Crete
2	GR4320006 & GR4320009 & GR4320011	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ, ΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΣΙΔΕΡΟ (ΑΚΡΑ ΜΑΥΡΟ ΜΟΥΡΙ – ΒΑΪ – ΑΚΡΑ ΠΛΑΚΑΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ & ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ & ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ ΝΗΣΟΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	Παράνομη αλιεία, υπερβόσκηση, τουρισμός/ανθρώπινες δραστηριότητες (υπαίθρια κατασκήνωση, κυνήγι), ενδείξεις ερημοποίησης	LIFE13 NAT/GR/000909_LIFE EIClimA - Conservation measures to assist the adaptation of <i>Falco eleonora</i> * to climate change LIFE98 NAT/GR/005264_VAI - Conservation measures for the Palm Forest of Vai, Greece LIFE95 NAT/GR/001140_Conservation and management of sites of community importance in Greece (directive 92/43/EEC)
3	GR4310004 & GR4310013 & GR4310005	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΡΑΓΓΟ ΕΩΣ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ) & ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ) & ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)	Υπερβόσκηση, διάβρωση, ερημοποίηση, πυρκαγιές, ανεξέλεγκτη κατασκευή κτηρίων, κατασκευή αγροτικών δρόμων, ρύπανση	LIFE95 NAT/GR/001115_Recovery of the Loggerhead Sea Turtle (<i>Caretta caretta</i>) population nesting on Crete

EΔΩ ΖΟΥΜΕ
Natura 2000

Αρ.	Κωδικός	Όνομα περιοχής	Αιτιολόγηση: Απειλές	LIFE projects implemented
			(διάθεση στερεών αποβλήτων), δηλητηριασμένα δολώματα	
4	GR4340012 & GR4340019	ΑΣΦΕΝΔΟΥ - ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ & ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ - ΑΡΓΟΥΛΙΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΜΑΝΙΚΑ	Παράνομη αλιεία, υπερβόσκηση, τουρισμός, κατασκευή αγροτικών δρόμων	LIFE98 NAT/GR/005276- Gypaetus/Greece - Conservation of <i>Gypaetus barbatus</i> in Greece
5	GR4320005 & GR4320014	ΟΡΟΣ ΘΡΥΠΤΗΣ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ & ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΘΡΥΠΤΗ(ΚΟΥΦΩΤΟ)	Πυρκαγιές, υπερβόσκηση, κυνήγι	-
6	GR4320002 & GR4320010	ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΡΥΦΗ & ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ - ΜΑΔΑΡΑ ΔΙΚΤΗΣ	Υπερβόσκηση, πυρκαγιές, ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, διάβρωση, εντατικοποίηση της γεωργίας (λίπανση, άρδευση, χρήση φυτοφαρμάκων)	-
6	GR4340001	ΗΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ - ΤΗΓΑΝΙ ΚΑΙ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ - ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ, ΟΡΜΟΣ ΛΙΒΑΔΙ - ΒΙΓΛΑ	Ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, θερμοκήπια, εντατικοποίηση της γεωργίας (λίπανση, άρδευση, χρήση φυτοφαρμάκων), υπερβόσκηση, ένδειξη ρύπανσης της ακτής λόγω διάθεσης πίσσας ή άλλων πετρελαϊκών προϊόντων	LIFE13 NAT/GR/000909_LIFE EIClimA - Conservation measures to assist the adaptation of <i>Falco eleonora</i> * to climate change
7	GR4340024	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	Υπερβόσκηση, έντονη και ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, παράνομο κυνήγι, αλιεία και κατασκευή δρόμων	-
8	GR4320003	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ	Ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη, βόσκηση	LIFE07 NAT/GR/000296_JUNICOAST - Actions for the conservation of coastal dunes with <i>Juniperus</i> spp. in Crete and the South Aegean (Greece)

Αρ.	Κωδικός	Όνομα περιοχής	Αιτιολόγηση: Απειλές	LIFE projects implemented
9	GR4310003	ΝΗΣΟΣ ΔΙΑ	Υπερβόσκηση, έντονη και ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη	LIFE03 NAT_GR_000091 FALCO ELEONORAE - Conservation measures of <i>Falco eleonorae</i> in Greece

3.2.2 Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας

Σκοπός του θεματικού εργαστηρίου ήταν η διενέργεια διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς για την **επιλογή τριών (3) Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ)** του Δικτύου NATURA 2000 της Κρήτης, στις οποίες θα υλοποιηθούν πιλοτικά δράσεις και μέτρα διατήρησης και προστασίας από τα Σχέδια Διαχείρισης των ΠΠ, τα οποία είναι υπό εκπόνηση (Έργο Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000).

Λόγω των μέτρων της πανδημίας COVID-19, το θεματικό εργαστήριο προγραμματίστηκε να διεξαχθεί διαδικτυακά στις 25 Μαΐου, ώρα 11.00 π.μ. με τη χρήση της πλατφόρμας Zoom. Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού (Δ/νση ΠΕΧΩΣ) σε συνεργασία με τη Δ/νση Πληροφορικής της Περιφέρειας Κρήτης δημιούργησε έναν ηλεκτρονικό σύνδεσμο στην πλατφόρμα Zoom (Meeting ID: 82987180071, Passcode: 602966), ο οποίος ενσωματώθηκε στην «Πρόσκληση σε Θεματικό Εργαστήριο». Στη συνέχεια οριστικοποιήθηκαν:

- η πρόσκληση της ημερίδας
- ο κατάλογος με τους αποδέκτες της πρόσκλησης και
- το πρόγραμμα της ημερίδας.

Η ημερίδα είχε την παρακάτω διάρθρωση:

- **Καλωσόρισμα από τον Αντιπεριφερειάρχη στον τομέα Περιβάλλοντος**

κ. Νίκο Ξηλούρη

- **Συνοπτική παρουσίαση του έργου LIFE – IP 4 NATURA**

κα. Αλεξάνδρα Καβαδία εκπρόσωπος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της Ομάδας Διοίκησης του Έργου.

- **Προτεινόμενα κριτήρια επιλογής των περιοχών NATURA 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης**

Δρ. Άννα Καγιαμπάκη, Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Περιφέρεια Κρήτης

- **Παρουσίαση δομής Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000**

Δρ. Κοτζαγεώργης Γ., ENVECO A.E., Συντονιστής του έργου των ΕΠΜ

- **Παρεμβάσεις, παρατηρήσεις και προτάσεις από το ακροατήριο**

Συντονισμός Συζήτησης, Δρ. Άννα Καγιαμπάκη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Περιφέρεια Κρήτης, Project Manager LIFE-IP 4 NATURA Περιφέρεια Κρήτης.

- **Συμπεράσματα και κλείσιμο συζήτησης.**

Η πρόσκληση και το πρόγραμμα της ημερίδας επισυνάπτονται στο παράρτημα II.

Κυρίαρχο θέμα που απασχόλησε όλη την ομάδα έργου και ήταν αναμενόμενο ότι θα προβληματίσει και τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση ήταν η άμεση εξάρτηση του Έργου LIFE IP και ειδικότερα της πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης από το «Έργο Εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), Σχεδίων ΠΔ Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Εθνικού Καταλόγου του Δικτύου Natura 2000», που εξαρχής (application form του LIFE-IP 4 NATURA) είχε αναγνωριστεί ως συμπληρωματική δράση στο Έργο LIFE IP.

Από τις συνολικά 23 ομάδες περιοχών και μελετών (ΕΠΜ, σχεδίων ΠΔ, και προσχέδιων ΣΔ) που προσδιορίστηκαν για το εθνικό Δίκτυο και ανατέθηκαν το 2019, η εταιρία ΟΙΚΟΜ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΠΕ έχει αναλάβει τις ΠΠ του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη (9η Ομάδα Μελετών ΕΠΜ). Ο ανάδοχος προσκλήθηκε να συμμετάσχει στο διαδικτυακό θεματικό εργαστήριο και να απαντήσει σε όποιες τυχόν ερωτήσεις προκύψουν από τους συμμετέχοντες. Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνεται ο αρχικός τρόπος διάρθρωσης των ΕΠΜ που εκπονούνται για την Περιφέρεια Κρήτης:

Εικόνα 3.2-2: Οι δύο ομάδες περιοχών Natura 2000 που αφορούν την Κρήτη στα πλαίσια του έργου των ΕΠΜ: Μελέτη 9α: Περιφερειακές Ενότητες Λασιθίου και Ηρακλείου και μελέτη 9β: Περιφερειακές Ενότητες Χανίων και Ρεθύμνου

3.2.3 Εμπλεκόμενοι φορείς

Στη διαδικασία της διαβούλευσης προσκλήθηκαν εκπρόσωποι όλων των φορέων που εμπλέκονται δυνητικά και πρακτικά στη διαχείριση των Προστατευόμενων Περιοχών του Δικτύου NATURA 2000. Ειδικότερα, η λίστα αποδεκτών της Πρόσκλησης συμμετοχής στη διαβούλευση που διοργάνωσε η Περιφέρεια Κρήτης περιλάμβανε εκπροσώπους των επιμέρους διευθύνσεων της Περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης καθώς και εκπροσώπους των Δήμων, των Φορέων Διαχείρισης, των Ερευνητικών Ιδρυμάτων, των Επιμελητηρίων και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη (Παράρτημα Β- Μη δημοσιεύσιμο).

Εικόνα 3.2-3: Βασικές κατηγορίες των εμπλεκόμενων που προσκαλέστηκαν από την Περιφέρεια Κρήτης στην Ημερίδα Εργασίας Πρόσκληση

Η πρόσκληση στην Ημερίδα (βλ. Παράρτημα II, Παράρτημα Β-Μη Δημοσιεύσιμο), εστάλη πέντε (5) ημέρες πριν την διεξαγωγή της (18/5/2021) μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος, ενώ για τη διασφάλιση της συμμετοχής των προσκεκλημένων έγινε ευγενική υπενθύμιση μια ημέρα πριν (24/5/2019) μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος, αλλά και τηλεφωνικής κλήσης προς αυτούς.

Ειδικότερα, από την **ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ**, προσκλήθηκαν η Συντονίστρια, καθώς και οι Προϊστάμενοι όλων των συναρμόδιων Διευθύνσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης:

1. Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων
2. Δ/ση Δασών Ν. Ηρακλείου
3. Διεύθυνση Δασών Ν. Λασιθίου
4. Διεύθυνση Δασών Ν. Ρεθύμνου
5. Δ/ση Δασών Ν. Χανίων
6. Δ/ση Αγροτικών Υποθέσεων
7. Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής
8. Διεύθυνση Υδάτων

Από την **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ**, προσκλήθηκε ο αρμόδιος θεματικός Αντιπεριφερειάρχης στον Τομέα Περιβάλλοντος και επιπλέον προσκλήθηκαν όλοι οι αρμόδιοι χωρικοί Αντιπεριφερειάρχες Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνου και Λασιθίου, ο εντεταλμένος Περιφερειακός Σύμβουλος στον Τομέα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεμάτων, καθώς και οι Προϊστάμενοι συναρμόδιων υπηρεσιών της Περιφέρειας Κρήτης:

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

1. Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ανάπτυξης
2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
3. Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ανάπτυξης Προϊστάμενη Τμήματος Τουρισμού
4. Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
5. Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής ΠΕ Ρέθυμνου
6. Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής ΠΕ Χανίων
7. Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Λασιθίου
8. Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ανάπτυξης Δ/ση Τουρισμού
9. Από την Περιφέρεια Κρήτης συμμετείχαν στην ημερίδα η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος Περιβάλλοντος (Δ/ση ΠΕΧΩΣ) και συντονίστρια του έργου για την Περιφέρεια Κρήτης, καθώς και οι εξωτερικοί συνεργάτες της Περιφέρειας Κρήτης για το πρόγραμμα.

Από τους **24 ΔΗΜΟΥΣ** της Κρήτης, προσκλήθηκαν όλοι οι Δήμαρχοι, στα γεωγραφικά και διοικητικά όρια των οποίων ενυπάρχουν οι συνολικά 54 ΠΠ του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη (25 ΖΕΠ και 28 ΤΚΣ):

1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ - ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ [2 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
2. ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ [1 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
3. ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ [2 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
4. ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ [2 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
5. ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ [1 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
6. ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΟΣ [2 ΤΚΣ]
7. ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ [3 ΤΚΣ και 3 ΖΕΠ]
8. ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ [2 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
9. ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ [3 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
10. ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ [4 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
11. ΔΗΜΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ-ΣΕΛΙΝΟΥ [4 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
12. ΔΗΜΟΣ ΓΑΥΔΟΥ [1 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
13. ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ [4 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
14. ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ [3 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
15. ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ [2 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
16. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ [4 ΤΚΣ και 3 ΖΕΠ]
17. ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ [1 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
18. ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ [1 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
19. ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ [2 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]
20. ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΙΟΥ [3 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
21. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ [1 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
22. ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ [3 ΤΚΣ και 2 ΖΕΠ]
23. ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ [1 ΤΚΣ και 1 ΖΕΠ]

24. ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ [4 ΤΚΣ και 4 ΖΕΠ]

Από τα **ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ** του νησιού, προσκλήθηκαν Διευθυντές και ερευνητές από:

1. ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
2. ΕΛΚΕΘΕ - Ινστιτούτο Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων και Εσωτερικών Υδάτων
3. ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ)
4. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ - Ινστιτούτο Μεσογειακών και Δασικών Οικοσυστημάτων

Από τα **ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ** προσκλήθηκαν οι Πρόεδροι των Τμημάτων Ανατολικής και Δυτικής Κρήτης:

1. ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
2. ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ καθώς και το
3. ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Από τους **ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΠ** της Κρήτης προσκλήθηκαν οι Πρόεδροι των Διοικητικών Συμβουλίων των:

1. ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
2. ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ & ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
3. ΓΕΩΠΑΡΚΟ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ ΑΚΟΜΜ-ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε Ο.Τ.Α
4. ΓΕΩΠΑΡΚΟ ΣΗΤΕΙΑΣ
5. ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΑΒ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ - UNESCO
6. Δίκτυο Ευρωπαϊκών Περιφερειών για τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (AREPO)

Ενώ οι **ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ** εκπροσωπήθηκαν από την:

1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ και
2. WWF HELLAS

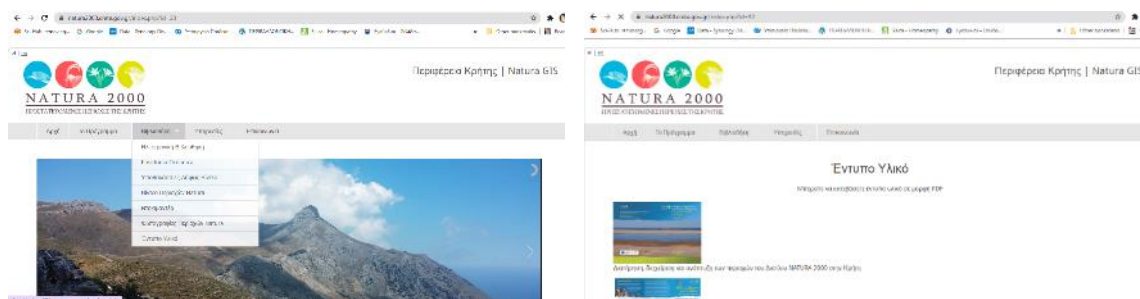
Πρόσκληση και ευγενική υπενθύμιση έλαβαν και όλοι οι εταίροι και τα μέλη της Ομάδας του Έργου LIFE- IP 4 NATURA.

3.2.4 Δημιουργία ενημερωτικού και συνοδευτικού υλικού για περιοχές

Το ενημερωτικό υλικό που εστάλη στους αποδέκτες της Πρόσκλησης και αφορούσε τους σκοπούς και τις δράσεις του Έργου LIFE IP 4 NATURA περιλάμβανε α) το φυλλάδιο του έργου (project brochure) και β) τον σύντομο ενημερωτικό οδηγό για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες.

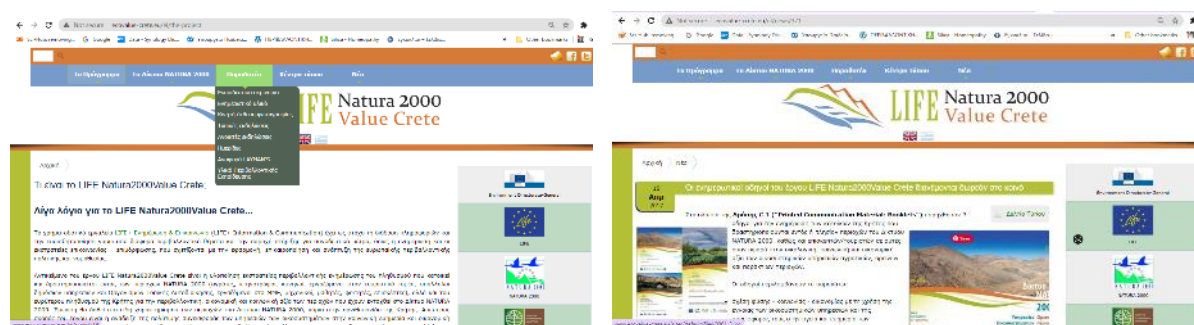
Πέραν αυτών, αξίζει να σημειωθεί ότι η Περιφέρεια Κρήτης, Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού (Δ/νση ΠΕΧΩΣ) στα πλαίσια του Έργου: «Ανάδειξη και Προώθηση των Περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη» που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και εθνικούς πόρους και υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013, είχε δημιουργήσει μια πλούσια βιβλιοθήκη με ενημερωτικό υλικό και θεματικούς ερμηνευτικούς οδηγούς για τις Προστατευόμενες Περιοχές του νησιού. Οι οδηγοί έχουν διανεμηθεί σε όλους τους συνεργαζόμενους και προσκεκλημένους φορείς στο πλαίσιο των δράσεων ενημέρωσης που

υλοποιήθηκαν το 2015 με την ολοκλήρωση του Έργου ενώ βρίσκονται αναρτημένοι στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική σελίδα <https://natura2000.crete.gov.gr>.

Εικόνα 3.2-4: Ιστοσελίδα που δημιουργήθηκε για τις προστατευόμενες περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού (<https://natura2000.crete.gov.gr>)

Επιπλέον, ενημερωτικό υλικό για κάθε μια από τις 54 προστατευόμενες περιοχές του δικτύου NATURA2000 στην Κρήτη έχει δημιουργηθεί στα πλαίσια του Έργου LIFE Natura2000 Value Crete: «Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των Υπηρεσιών των Οικοσυστημάτων στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη» [LIFE13 INF/GR/000188] που υλοποιήθηκε στο διάστημα 2014-2018. Συντονιστής του Έργου ήταν το Πανεπιστήμιο Κρήτης - Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης με συνδικαιούχους την Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (ΑΔΚ) και την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ). Το ενημερωτικό υλικό και οι οδηγίες που δημιουργήθηκαν και σε αυτό το έργο έχουν διανεμηθεί σε όλους του εμπλεκόμενους φορείς της Κρήτης, στα πλαίσια ανάλογης εκστρατείας ενημέρωσης, δεδομένου ότι επρόκειτο για ένα Έργο LIFE Information and Communication και διατίθενται στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική σελίδα <http://www.ecovalue-crete.eu>.

Εικόνα 3.2-5: Ιστοσελίδα που δημιουργήθηκε στα πλαίσια του Έργου LIFE Natura2000 Value Crete: «Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των Υπηρεσιών των Οικοσυστημάτων στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη» (<http://www.ecovalue-crete.eu>)

EΔΩ ΖΟΥΜΕ
Natura 2000

3.3 ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

3.3.1 Ερωτηματολόγιο

Η ομάδα του έργου LIFE IP 4 NATURA της Περιφέρειας Κρήτης ετοίμασε ένα σχέδιο ερωτηματολογίου σε Google form για τους συμμετέχοντες στο θεματικό εργαστήριο επιλογής των τριών πιλοτικών περιοχών. Απόσπασμα από αυτό το σχέδιο του ερωτηματολογίου παρατίθεται παρακάτω.

Προκειμένου να εκτιμηθούν οι απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων, το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε α) χάρτη και στοιχεία κάθε περιοχής και β) ερωτήσεις για κάθε προστατευόμενη περιοχή με διαβαθμισμένες σε κλίμακα Likert απαντήσεις (από το 1-καθόλου έως το 5-πέρα πολύ) για να εξεταστεί κατά πόσο πληροί κάθε μια, τα 10 κριτήρια που τελικά προσδιορίστηκαν ως απαραίτητα να εφαρμοστούν για την επιλογή της περιοχής.

Ερωτηματολόγιο για την πιλοτική εφαρμογή ΣΔ σε ΠΠ της Περιφέρειας Κρήτης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο NATURA2000

Ερωτηματολόγιο για την πιλοτική εφαρμογή ΣΔ σε ΠΠ της Περιφέρειας Κρήτης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο NATURA2000

4. Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκι, Χαλασμένη κορυφή (ΕΖΔ GR4320002), Κορυφή Λάλαρος – Μαδάρα Δίκτης (ΖΕΠ GR4320010), Φαράγγι Σελιγιάρι – Βρακάσι (ΖΕΠ GR4320013)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	1 (καθόλου)	2	3	4	5 (πέρα πολύ)
Θεωρείτε την περιοχή ως περιοχή προτεραιότητας για την πιλοτική εφαρμογή δράσης MAES (δράση C6).	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για τις περιβαλλοντικές/οικονομικές υπηρεσίες:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για τις κοινωνικές και διατήρησης/οικονομικές υπηρεσίες:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για τις πολιτισμικές/οικονομικές υπηρεσίες:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για την παροχή και την κατάσταση διατήρησης ενδημικών ειδών, απειλούμενων ειδών, ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε ότι ο τόπος απειλών, η ένταση, η διάρκεια τους, οι	☐	☐	☐	☐	☐

Ερωτηματολόγιο για την πιλοτική εφαρμογή ΣΔ σε ΠΠ της Περιφέρειας Κρήτης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο NATURA2000

Ερωτηματολόγιο για την πιλοτική εφαρμογή ΣΔ σε ΠΠ της Περιφέρειας Κρήτης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο NATURA2000

4. Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκι, Χαλασμένη κορυφή (ΕΖΔ GR4320002), Κορυφή Λάλαρος – Μαδάρα Δίκτης (ΖΕΠ GR4320010), Φαράγγι Σελιγιάρι – Βρακάσι (ΖΕΠ GR4320013)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	1 (καθόλου)	2	3	4	5 (πέρα πολύ)
Θεωρείτε την περιοχή ως περιοχή προτεραιότητας για την πιλοτική εφαρμογή δράσης MAES (δράση C6).	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για τις περιβαλλοντικές/οικονομικές υπηρεσίες:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για τις κοινωνικές και διατήρησης/οικονομικές υπηρεσίες:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για τις πολιτισμικές/οικονομικές υπηρεσίες:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε την περιοχή σημαντική για την παροχή και την κατάσταση διατήρησης ενδημικών ειδών, απειλούμενων ειδών, ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας:	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρείτε ότι ο τόπος απειλών, η ένταση, η διάρκεια τους, οι	☐	☐	☐	☐	☐

Εικόνα 3.3-1: Ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε για τους συμμετέχοντες στο θεματικό εργαστήριο επιλογής των πιλοτικών περιοχών

Ωστόσο, οι παρευρισκόμενοι επέμειναν ότι δεν θεωρούν σκόπιμο να τεθούν οι ΠΠ σε διαδικασία ψηφοφορίας και συνέστησαν να καταρτιστεί μια λίστα με τις 7 επικρατέστερες περιοχές, όπως ακριβώς προτάθηκαν από τους συμμετέχοντες στη διάρκεια της συζήτησης.

3.3.2 Συμμετοχές

Στο θεματικό εργαστήριο συμμετείχαν συνολικά 53 εκπρόσωποι τοπικών και περιφερειακών αρχών προερχόμενοι από υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης και της επιστημονικής κοινότητας της Περιφέρειας Κρήτης. Παράλληλα, συμμετείχαν εκπρόσωποι του ΥΠΕΝ και του Πράσινου Ταμείου, Πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων των 2 Φορέων Διαχείρισης ΠΠ NATURA 2000 που δραστηριοποιούνται στο νησί (ΦΔ Δυτικής Κρήτης και ΦΔ Ανατολικής και Κεντρικής Κρήτης), καθώς και Συντονιστές των 2 Γεωπαρκών της Κρήτης (Ψηλορείτη και Σητείας).

3.3.3 Παρουσιάσεις / Ομιλίες

Κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής ημερίδας- διαβούλευσης πραγματοποιήθηκαν τρεις παρουσιάσεις/ ομιλίες. Οι παρουσιάσεις επισυνάπτονται στο Παράρτημα II.

Στο πλαίσιο της παρουσίασης της, η συντονίστρια του έργου για την Περιφέρεια Κρήτης ανέφερε μεταξύ άλλων ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι έχουν ήδη δημοσιευθεί τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για οικότοπους και είδη που εντοπίζονται στις ΠΠ του Δικτύου Natura 2000 στην Περιφέρεια Κρήτης και συγκεκριμένα:

- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον οικότοπο 2250* Θίνες των παραλιών με *Juniperus spp.*

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): *Gypaetus barbatus* (Γυπαετός), *Gyps fulvus* (Όρνιο), *Aegypius monachus** (Μαυρόγυπας)
- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις θαλάσσιες χελώνες (LIFE Euroturtles)
- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη διατήρηση του είδους **Silene holzmannii*

Τα Εθνικά Σχέδια Δράσης και τα ΦΕΚ αποτελούν παραδοτέα του έργου LIFE-IP 4 NATURA και έχουν αναρτηθεί στη σελίδα του (<https://edozoume.gr/paradotea-ergou/>)

Στο σχήμα που ακολουθεί παρακάτω παρουσιάζονται οι Προστατευόμενες Περιοχές στις οποίες προτείνεται η υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για οικοτόπους και είδη.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον οικοτόπο 2250* Θίνες των παραλίων με <i>Juniperus spp.</i> • GR4310004 ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΡΑΓΓΟ ΕΩΣ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ) • GR4320003 ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ • GR4340001 ΗΜΕΡΗ & ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ - ΤΗΓΑΝΙ & ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ - ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ, ΟΡΜΟΣ ΛΙΒΑΔΙ-ΒΙΓΛΙΑ • GR4340002 ΝΗΣΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ • GR4340013 ΝΗΣΟΙ ΓΑΥΔΟΣ ΚΑΙ ΓΑΥΔΟΠΟΥΛΑ • GR4340015 ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΠΟ ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑ ΜΕΧΡΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΡΙΟΣ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): <i>Gyps barbatus</i> (Γυπαετός), <i>Gyps fulvus</i> (Όρνιο), <i>Aegypius monachus</i>* (Μαυρόγυπας) • Η ζώνη εξάπλωσης 2 ειδών (<i>Gyps barbatus</i> και <i>Gyps fulvus</i>) εκτείνεται σε 47 από τις συνολικά 54 ΠΠ του δικτύου NATURA2000 στην Κρήτη • «Ο Γυπαετός παρατηρείται σε αναζήτηση τροφής στα νότια Λευκά Όρη, στα Αστερούσια και την νότια Δίκτη όπου υπάρχουν μεγάλα διάκενα με βραχώδεις εξάρσεις και έντονη κτηνοτροφική δραστηριότητα»	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις θαλάσσιες χελώνες (LIFE Euroturtles) • GR4310004 Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο) • GR4330004 Πρασσανό φαράγγι - Πατσός - Σφακόρυακτο ρέμα - Παραλία Ρεθύμνου και εκβολή Γεροπόταμου, Ακρ. Λιανός Κάβος - Περιβόλια • GR4340003 Χερσόνησος Ροδωπού - Παραλία Μάλεμε • GR4340006 Λίμνη Αγιάς - Πλατανιάς - Ρέμα και Εκβολή Κερίτη - Κουλάδα Φασά	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη διατήρηση του είδους *<i>Silene holzmannii</i> • GR4320006 Νησίδα Βάι (Βορειοανατολικό άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι - Βάι - άκρα Πλάκας) και θαλάσσια ζώνη)
---	--	---	---

Εικόνα 3.3-2: Περιοχές Natura 2000 υλοποίησης δράσεων σύμφωνα με τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για οικοτόπους και είδη

3.4 Διαδραστικό εργαστήριο - Εξαγωγή συμπερασμάτων

3.4.1 Αποδελίωση αποτελεσμάτων

Στα πλαίσια της διαβούλευσης συζητήθηκαν καίρια ζητήματα για την επιλογή των ΠΠ. Καταγράφηκαν όλες οι προτάσεις και συντέθηκε μια νέα λίστα με 7 προτεινόμενες ΠΠ από την οποία θα έπρεπε να προσδιοριστούν εκ νέου οι 3 περιοχές που προκρίνονται λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω κριτήρια για να προταθούν στη διαδικασία τελικής επιλογής στο πλαίσιο της προγραμματισμένης συνάντησης εργασίας της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου στις 18/06/2021.

Εικόνα 3.4-1: Απεικόνιση των νέων προτεινόμενων περιοχών Natura 2000

Η Ομάδα έργου LIFE IP 4 NATURA Κρήτης επεξεργάστηκε τις 7 προτεινόμενες περιοχές για να καταλήξει στις 3 τελικές προτεινόμενες

Τα Κριτήρια επιλογής και τα δεδομένα που ελήφθησαν υπόψη αναφέρθηκαν αναλυτικά παραπάνω και συνοψίζονται παρακάτω:

1. Προστατευτέα αντικείμενα – τύποι οικοτόπων (Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων, χάρτες ΥΠΕΝ).
2. Χαρακτηριστικά τύπων οικοτόπων (Ντάφης, 2001, Δημόπουλος, κ.ά 2018).
3. Πίνακας εκτίμησης οικοσυστημικών υπηρεσιών (LIFE IP 4 NATURA – Πανεπιστήμιο Πατρών).
4. Χαρτογράφηση οικοσυστημικών υπηρεσιών LIFE NATURA Value Crete.
5. Κύριοι κίνδυνοι και απειλές για κάθε περιοχή.
6. Χάρτης Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) για τις ΑΠΕ.
7. Χάρτης αδειών χρήσης νερού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.
8. Γεωγραφική κατανομή και διαφοροποίηση περιοχών ως προς τα φυσικά / γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά.
9. Συζήτηση με τον ανάδοχο των ΕΠΜ της Κρήτης. Δόθηκε έμφαση στην ανατολική Κρήτη, όπου η εκπόνηση των ΕΠΜ βρίσκεται σε πιο προχωρημένο στάδιο.
10. Καλή γνώση και εμπειρία για την περιοχή, δυνατότητες να γίνουν αποτελεσματικές δράσεις και εκτίμηση προϋπολογισμού δράσεων (δεδομένου ότι τα Σχέδια Διαχείρισης δεν ήταν διαθέσιμα την περίοδο διεξαγωγής της επιλογής).

Μετά την εφαρμογή των κριτηρίων, προέκυψαν οι 3 επικρατέστερες περιοχές για την εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα κύρια χαρακτηριστικά κάθε υποψήφιας περιοχής και ο τρόπος εφαρμογής των παραπάνω 10 κριτηρίων:

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Αλληλεπικαλυπτόμενες Π.Π.	Περιγραφή	Μέσα Αξιολόγησης/Κριτήρια	Προκλήσεις/Παραδοχές
GR4340017 ΖΕΠ Χερσόνησος Γραμβούσας και νησίδες Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα, Ποντικονήσι & GR4340001 ΕΖΔ Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα - Τηγάνι και Φαλάσσαρνα - Ποντικονήσι, Όρμος Λιβάδι – Βιγλιά	Παράκτια περιοχή με αμμοθίνες και νησίδες. Δέχεται μεγάλη πίεση από τον τουρισμό.	Παρουσία 3 οικοτόπων προτεραιότητας σε μικρή έκταση 2250 *Λόχμες των παραλίων με άρκευθους (<i>Juniperus</i> spp.) 3.54458ha 3170 *Μεσογειακά εποχιακά τέλματα (0.0647141ha) 6220 *Ψεύδο - στέπες με γράστεις και ετήσιες πόες (Thero - Brachypodietea) 2.27782ha Συνολικά 18 είδη ορνιθοπανίδας που συμπεριλαμβάνονται στο άρθρο 4 Οδ.2009/147/ΕΚ και το Παράρτημα II Οδ. 92/43/ΕΟΚ. Σχετικά δύσκολη πρόσβαση αν ληφθούν υπόψη τα απαραίτητα μέσα μετακίνησης και ο απαιτούμενος χρόνος κάθε διαδρομής. Παρουσία οργανωμένου ΦΔ που μπορεί να διαθέσει μέσα και προσωπικό για έρευνα και παρακολούθηση της εφαρμογής οποιουδήποτε μέτρου που θα	Μεγάλο ποσοστό της έκτασης της περιοχής (77.84% και 41,3% ανά GR) καλύπτεται από θαλάσσιους τύπους οικοτόπων. Μια σημαντική τοποθεσία για αρπακτικά που σχετίζονται με θαλάσσια βράχια και θαλασσινά πουλιά. Τα είδη ενδιαφέροντος περιλαμβάνουν: <i>Falco eleonorae</i> και <i>Calomestris diomedea</i>. Ο πληθυσμός αναπαραγωγής της <i>Calomestris diomedea</i> στις νησίδες δυτικά της χερσονήσου της Γραμβούσας είναι ένας από τους μεγαλύτερους στην Ελλάδα. Έντονα φαινόμενα θαλάσσιας ρύπανσης. Περιοχή που συγκέντρωσε πολύ υψηλό βαθμό σε σχέση με τις προσφερόμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες, κυρίως λόγω της αισθητικής της αξίας και του γεγονότος ότι προσφέρεται για έρευνα και αναψυχή.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Αλληλεπικαλυπτόμενες Π.Π.	Περιγραφή	Μέσα Αξιολόγησης/Κριτήρια	Προκλήσεις/Παραδοχές
GR4310013 ΖΕΠ Αστερούσια Όρη (Κόφινας) & GR4310005 ΕΖΔ Αστερούσια (Κόφινας)	Παράκτια ορεινή περιοχή. Μεγάλη πίεση από βόσκηση, περιοχή που δέχεται ελάχιστες βροχοπτώσεις, κίνδυνος ερημοποίησης (κλιματική αλλαγή).	επιλεγεί να εφαρμοστεί πιλοτικά από το Σχέδιο Διαχείρισης.	
		Παρουσία 2 οικοτόπων προτεραιότητας σε μικρή έκταση. 1120* Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση (Ποσειδώνειες) (3,39%). 9370* Δάση φοινίκων του γένους Phoenix (0,03%). Το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής (78,24%) καλύπτεται από τον οικοτόπο 5420 Φρύγανα με <i>Sarcopoterium spinosum</i> (12558,3ha). Συνολικά 48 είδη орνιθοπανίδας που συμπεριλαμβάνονται στο άρθρο 4 Οδ.2009/147/EC και το Παράρτημα II Οδ. 92/43/ΕΟΚ. Στην περιοχή καταγράφονται ακόμα 45 σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας μεταξύ των οποίων 20 ενδημικά καθώς και σπάνια είδη καμπανούλας (<i>Campanula</i>	Στην περιοχή καταγράφεται το είδος Αλκυόνη (<i>Alcedo atthis</i>) απειλούμενο με εξαφάνιση στην Ευρώπη (ευάλωτο σύμφωνα με την IUCN), καθώς και ο Στεπόκιρκος (<i>Circus macrourus</i>) είδος ημερόβιου αρπακτικού πτηνού που επίσης απειλείται με εξαφάνιση στην Ευρώπη (IUCN), ομοίως και το Στεπογέρακο (<i>Falco cherrug</i> Gray). Αποτελεί τόπο διαχείμασης για το Μαυροπετρίτη (<i>Falco eleonora</i>) και το απειλούμενο υπό εξαφάνιση είδος (IUCN) Μαυροκιρκίνεζο (<i>Falco vespertinus</i>) Περιοχή που συγκέντρωσε τον υψηλότερο βαθμό σε σχέση με τις προσφερόμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες κυρίως λόγω της αισθητικής της αξίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής (Γεωπάρκο UNESCO), αλλά και λόγω της ανάγκης να

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Αλληλεπικαλυπτόμενες Π.Π.	Περιγραφή	Μέσα Αξιολόγησης/Κριτήρια	Προκλήσεις/Παραδοχές
		saxatilis subsp) 7 που προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (όπως η Πυραμιδούλα, <i>Anacamptis pyramidalis</i>) Αρκετά καλή πρόσβαση αν ληφθούν υπόψη τα απαραίτητα μέσα μετακίνησης και ο απαιτούμενος χρόνος κάθε διαδρομής. Παρουσία ΦΔ του Γεωπάρκου της UNESCO. Απουσία οργανωμένου ΦΔ ΠΠ Natura Κεντρικής και Ανατ. Κρήτης– δεν διαθέτει τα μέσα και το προσωπικό για έρευνα και παρακολούθηση της εφαρμογής οποιουδήποτε μέτρου που θα επιλεγεί να εφαρμοστεί πιλοτικά από το Σχέδιο Διαχείρισης.	διατηρηθούν τα οικοσυστήματα σε καλή κατάσταση προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο της ερημοποίησης που απειλεί την περιοχή. Hot spot βιοποικιλότητας της Ελλάδας (σύμφωνα με τη χαρτογράφηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών σε επίπεδο χώρας).
GR4320002 ΕΖΔ Δίκτη: οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Σελάκανο, Χαλασμένη Κορυφή	Ορεινή περιοχή με δάση, πρωτογενή τομέα (γεωργία και κτηνοτροφία), παροχή νερού στον ταμιευτήρα του Αποσελέμη (ύδρευση) και στις ανάγκες του τουρισμού.	Παρουσία οικότοπου προτεραιότητας: 6220* *Ψεύδο - στέπες με γράστεις και ετήσιες πόες (Thero - Brachypodietea) Συνολικά 68 είδη орνιθοπανίδας που συμπεριλαμβάνονται στο άρθρο 4	Φιλοξενεί το μεγαλύτερο σε έκταση (2474,91ha) στην Κρήτη οικότοπο από Μεσογειακά δάση πεύκης με ενδημικά μεσογειακά είδη πεύκης περικλειομένων

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Αλληλεπικαλυπτόμενες Π.Π.	Περιγραφή	Μέσα Αξιολόγησης/Κριτήρια	Προκλήσεις/Παραδοχές
& GR4320010 ΖΕΠ Κορυφή Λάζαρος - Μαδάρα Δίκτης		Οδ.2009/147/EC και το Παράρτημα II Οδ. 92/43/. Φωλιάζουν στην περιοχή: ο γυπαετός (<i>Gypaetus barbatus</i>), το όρνιο (<i>Gyps fulvus</i>), ο χρυσαετός (<i>Aquila chrysaetos</i>), ο πετρίτης (<i>Falco peregrinus</i>), το χρυσογέρακο (<i>Falco biarmicus</i>) και η κοκκινοκαλιακούδα (<i>Pyrhhorcorax pyrrhcorax</i>), ανάμεσα τους αναφέρεται ως οικότοπος αναπαραγωγής για την Ωχροκελάδα (<i>Anthus campestris</i>) και πλήθος άλλων ειδών. Πολύ εύκολη πρόσβαση αν ληφθούν υπόψη τα απαραίτητα μέσα μετακίνησης και ο απαιτούμενος χρόνος κάθε διαδρομής. Απουσία οργανωμένου ΦΔ ΠΠ Natura Κεντρικής και Ανατ. Κρήτης- δεν διαθέτει τα μέσα και το προσωπικό για έρευνα και παρακολούθηση της εφαρμογής οποιουδήποτε μέτρου που θα	της <i>Pinus mugo</i> και <i>Pinus leucodermis</i> (9540) Είναι η μοναδική ΠΠ από την αρχική προτεινόμενη λίστα όπου απαντάται ο οικότοπος 5430 Κρητικοί σχηματισμοί <i>Euphorbio – Verbascion</i>, και τυχόν μέτρα διατήρησής του μπορεί να εφαρμοστούν και στις υπόλοιπες περιοχές εξάπλωσης του ανά την Ελλάδα και την Κρήτη. Αποτελεί τόπο διαχείμασης για το Μαυροπετρίτη (<i>Falco eleonora</i>) και το απειλούμενο από εξαφάνιση είδος (IUCN) Μαυροκιρκίνεζο (<i>Falco vespertinus</i>). Η περιοχή συγκεντρώνει έναν από τους υψηλότερους βαθμούς σε σχέση με τις προσφερόμενες προμηθευτικές - οικοσυστημικές υπηρεσίες, γεγονός που χρήζει να συνεξεταστεί ως προς τη διατήρηση της δυνατότητας των οικοσυστημάτων να συμβάλουν στη ρύθμιση του κλίματος και την προστασία των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Αλληλεπικαλυπτόμενες Π.Π.	Περιγραφή	Μέσα Αξιολόγησης/Κριτήρια	Προκλήσεις/Παραδοχές
		επιλεγεί να εφαρμοστεί πιλοτικά από το Σχέδιο Διαχείρισης. Δυνατότητα ανάπτυξης συνεργασιών με άλλες ομάδες επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή – μια ομάδα στόχο κοινή για τους 3 ορεινούς όγκους του νησιού. Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η περιοχή λόγω της καταγεγραμμένης φέρουσας ικανότητας για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων (ΡΑΕ2018).	Hot spot βιοποικιλότητας της Ελλάδας (σύμφωνα με τη χαρτογράφηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών σε επίπεδο χώρας). Προστατευόμενη Περιοχή στην οποία εδώ και 15 χρόνια (Έργο LIFE GYPS BARBATUS - 2006) δεν έχει εφαρμοστεί κανένα έργο ή μέτρο προστασίας και δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα ως προς την παρακολούθηση της οικολογικής κατάστασης και διατήρησης των ειδών και οικοτόπων.

3.4.2 Συμπληρωματική διαδικασία

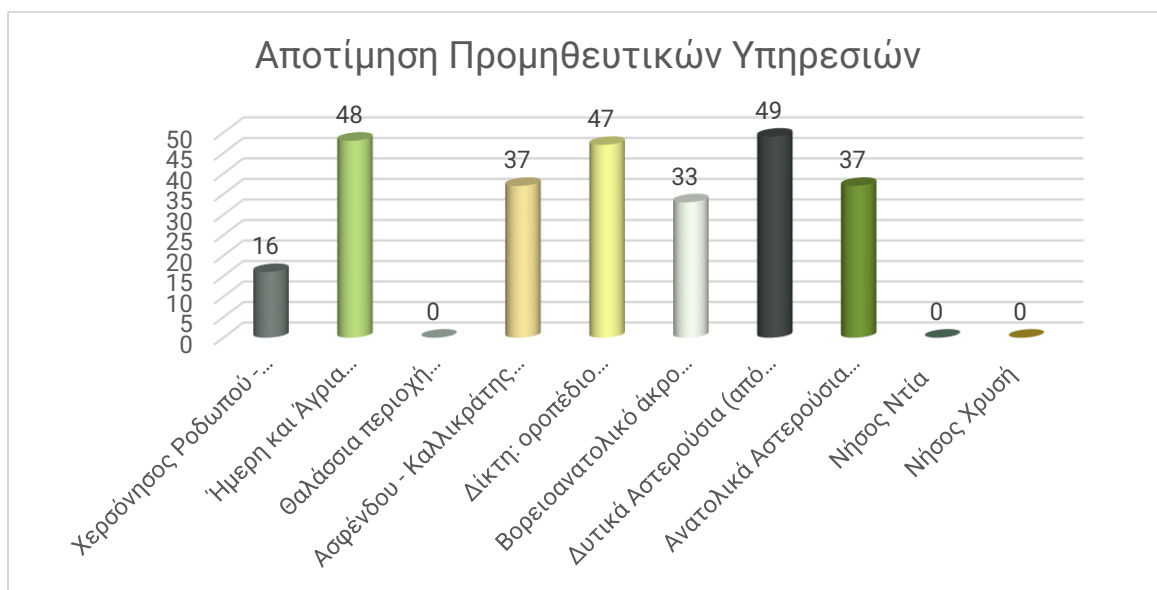
Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της τελικής επιλογής των 3 περιοχών (διαδικασία που παρουσιάζεται στο κεφ. 6) η ομάδα του έργου LIFE IP 4 NATURA της Περιφέρειας Κρήτης έκανε αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στις 7 περιοχές που προκρίθηκαν και παρουσίασε τα αποτελέσματα στην συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στις 18/6/2021.

Με βάση τη βαθμολογία που συγκέντρωσε κάθε περιοχή κατά την αξιολόγηση των 3 κατηγοριών οικοσυστημικών υπηρεσιών προέκυψε η παρακάτω κατάταξη:

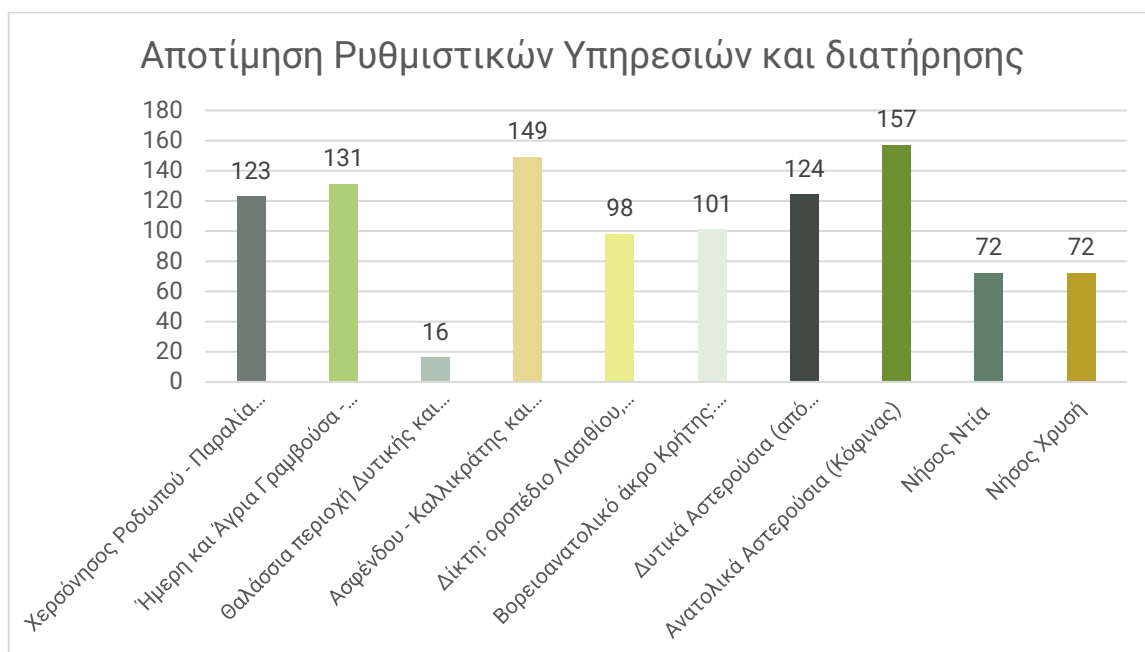

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (Αλληλεπικαλυπτόμενες)	ΚΩΔ. NATURA2000	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ - ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Ημερη και Άγρια Γραμβούσα - Τηγάι και Φαλάσσαρνα - Ποντικονήσι, Όρμος Λιβάδι – Βιγλιά	GR4340001 & GR4340017	337
Ασφένδου - Καλλικράτης και παράκτια ζώνη	GR4340012 & GR4340019	336
Ανατολικά Αστερούσια (Κόφινας)	GR4310005	367
Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο)	GR4310004 & GR4310012	298
Βορειοανατολικό άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι - Βάι - άκρα Πλάκας) και θαλάσσια ζώνη	GR4320006 & GR4320009 & GR4320011	285
Δίκτη: οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Σελάκανο, Χαλασμένη Κορυφή	GR4320002 & GR4320010	235

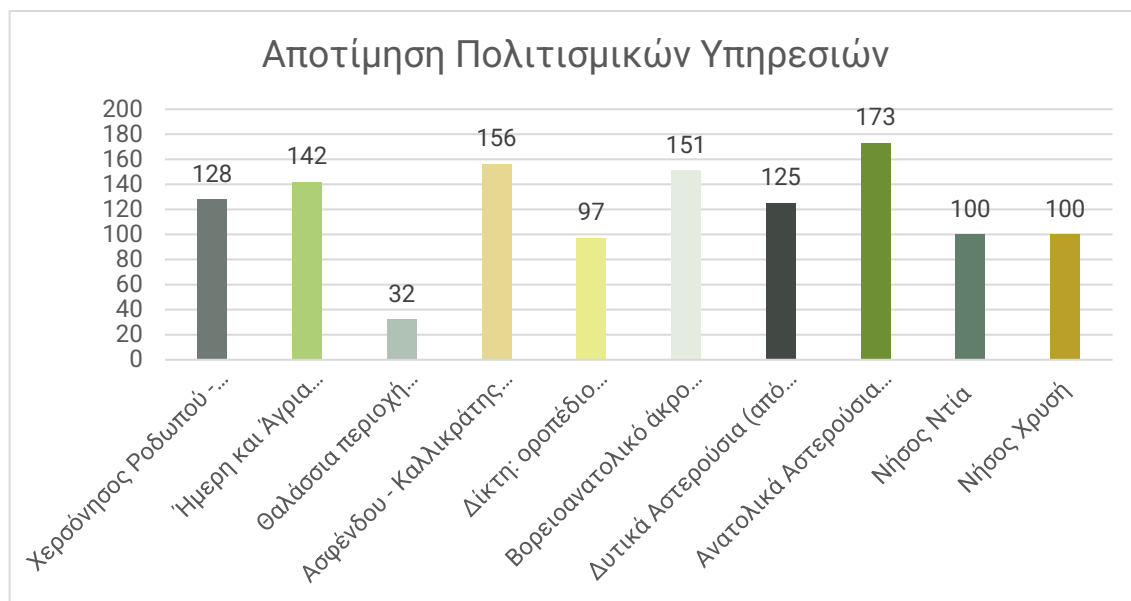
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (Αλληλεπικαλυπτόμενες)	ΚΩΔ. NATURA2000	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ - ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Νήσος Ντία	GR4310003	172
Θαλάσσια περιοχή Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης	GR4340024	48

Εικόνα 3.4-2: βαθμολογία που συγκέντρωσε κάθε περιοχή κατά την αξιολόγηση των προμηθευτικών οικοσυστημικών υπηρεσιών

Εικόνα 3.4-3: βαθμολογία που συγκέντρωσε κάθε περιοχή κατά την αξιολόγηση των ρυθμιστικών οικοσυστημικών υπηρεσιών

Εικόνα 3.4-4: βαθμολογία που συγκέντρωσε κάθε περιοχή κατά την αξιολόγηση των πολιτισμικών οικοσυστημικών υπηρεσιών

3.4.3 Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Κρήτης

Τα αποτελέσματα της ημερίδας αναλύθηκαν και ομαδοποιήθηκαν από την ομάδα έργου LIFE-IP 4 NATURA της Περιφέρειας Κρήτης και παρουσιάστηκαν σε ειδική Συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου (Project Steering Committee) που πραγματοποιήθηκε στις 18/06/2021 με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών (βλ. κεφ. 6).

Μετά από διεξοδική συζήτηση των αποτελεσμάτων και ψηφοφορία όλων των συμμετεχόντων, επικράτησαν, με σειρά προτεραιότητας, οι παρακάτω τρεις περιοχές Natura 2000 στην Περιφέρεια Κρήτης:

GR4320002 SCI Δίκτη: οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Σελάκανο, Χαλασμένη Κορυφή

& GR4320010 SPA Κορυφή Λάζαρος - Μαδάρα Δίκτης

(Μερικώς αλληλεπικαλυπτόμενες περιοχές)

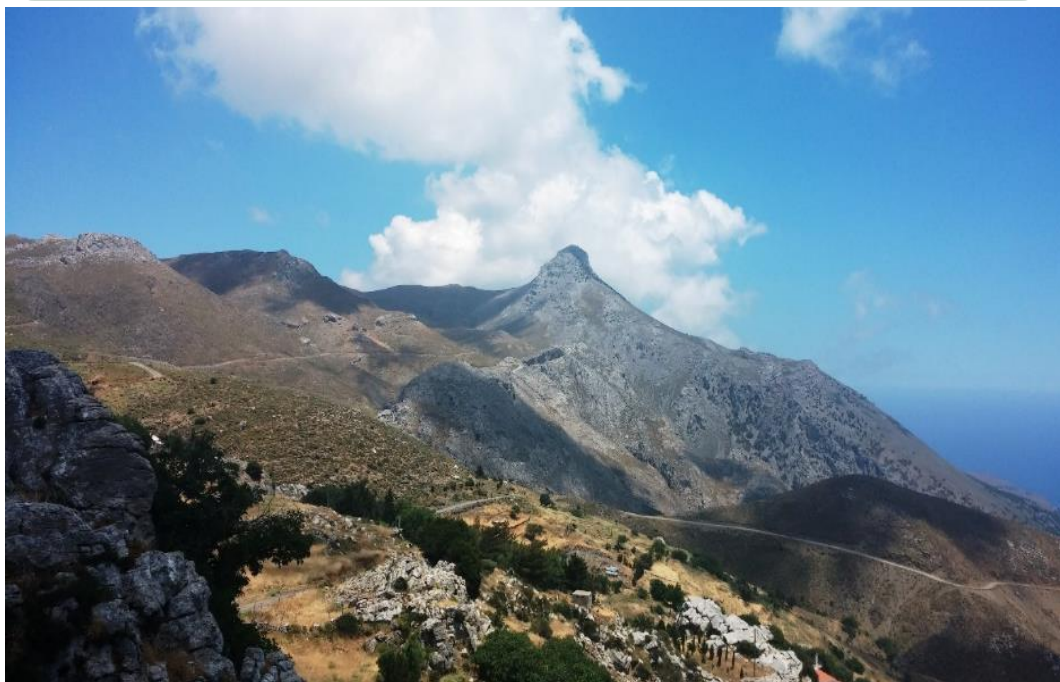

Η οροσειρά της Δίκτης, με υψηλότερη κορυφή το Σπαθί (2.148 μ.), είναι ένας από τους τρεις κύριους ορεινούς όγκους της Κρήτης. Οροπέδια, δολίνες, απότομες κορυφές, φαράγγια, χείμαρροι και μεγάλος αριθμός εγκοίλων αναπτύσσονται στο έντονα καρστικοποιημένο ασβεστολιθικό υπόβαθρο της οροσειράς. Η οικολογική σημασία της περιοχής οφείλεται στη μεγάλη ποικιλία οικοτόπων (οι περισσότεροι καλά διατηρημένοι), στην πυκνή δασική και μακία βλάστηση, ενώ φιλοξενούνται χαρακτηριστικά ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας της Κρήτης και της Ελλάδας γενικότερα. Αρκετά από τα είδη χλωρίδας που καταγράφονται στη Δίκτη είναι στενοενδημικά και βρίσκονται αποκλειστικά στα βουνά της περιοχής. Τα ενδιαιτήματα της περιοχής είναι πολύ

σημαντικά για πλήθος προστατευόμενων αρπακτικών, που είτε φωλιάζουν στην περιοχή, εμφανίζονται σποραδικά. Το οροπέδιο Λασιθίου, που βρίσκεται σε υψόμετρο 800 μ., είναι το μεγαλύτερο οροπέδιο της Κρήτης, με 18 χωριά και σημαντικές καλλιεργούμενες εκτάσεις.

GR4310013 SPA Αστερούσια Όρη (Κόφινας) & GR4310005 SCI Αστερούσια (Κόφινας)

(Μερικώς αλληλεπικαλυπτόμενες περιοχές)

Επιμήκης οροσειρά ανάμεσα στην πεδιάδα της Μεσσαράς και στο Λιβυκό πέλαγος. Γεωλογικά αποτελείται κυρίως από ασβεστόλιθους και δολομίτες. Υψηλότερη κορυφή της οροσειράς είναι ο Κόφινας (1.231 μ.). Χείμαρροι και ρυάκια διαρρέουν τις νότιες πλαγιές και καταλήγουν στο Λιβυκό πέλαγος, όπου διανοίγονται μεγάλος αριθμός φαραγγίων και πλήθος χερσαίων και ενάλιων σπηλαίων. Η περιοχή των Αστερουσίων είναι από τις πιο ξηροθερμικές στην Κρήτη, με λίγες βροχοπτώσεις. Η διάβρωση του εδάφους είναι σημαντική σε ορισμένες θέσεις, λόγω της επιφανειακής απορροής και των μεγάλων κλίσεων. Μάλιστα, η χαμηλή και πολύ αραιή βλάστηση ή ακόμη και η απουσία φυτοκάλυψης δεν ευνοούν τη συγκράτηση του εδάφους. Εντούτοις η χλωρίδα της περιοχής είναι ιδιαιτέρως πλούσια, με μεγάλο αριθμό ενδημικών ειδών. Χαρακτηριστικές διαπλάσεις είναι το δάσος τραχείας πεύκης στη Μονή Κουδουμά, το δάσος πρίνου στη Μιαμού, οι συστάδες χαρουπιάς κοντά στον οικισμό Τρεις Εκκλησιές, οι αγριελιές κοντά στο Λέντα, ο θαμνότοπος με σχίνους στον Άγιο Ιωάννη και το φοινικόδασος με φοίνικες του Θεοφράστου (*Phoenix theophrasti*) στην παραλία του Αγίου Νικήτα. Η περιοχή των Αστερουσίων φιλοξενεί πλούσια πανίδα αρπακτικών πτηνών και συγκαταλέγεται στις σημαντικές για τα πουλιά περιοχές της Ελλάδας. Τα Αστερούσια όρη αποτελούν τόπο θρησκευτικής λατρείας από τη Μινωική περίοδο, ενώ σήμερα υπάρχουν πολυάριθμα μοναστήρια και προσκυνήματα. Οι χρήσεις γης είναι κυρίως αγροτικές, με έντονη την άσκηση της κτηνοτροφίας. Ο τουρισμός έχει αναπτυχθεί κυρίως στην παράκτια ζώνη, αλλά και στο ορεινό τμήμα, με πλήθος ορειβατικών μονοπατιών.

GR4340017 SPA Χερσόνησος Γραμβούσας και νησίδες Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα, Ποντικονήσι & GR4340001 SCI Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα - Τηγάνι και Φαλάσαρνα - Ποντικονήσι, Όρμος Λιβάδι – Βιγλιά

(Μερικώς αλληλεπικαλυπτόμενες περιοχές)

Οι περιοχές αυτές αποτελούν το βορειοδυτικό άκρο της Κρήτης και χαρακτηρίζονται από ασβεστολιθικούς βραχώδεις όγκους με απότομες πλαγιές, απόκρημνες ακτές, απρόσιτες από τη θάλασσα, και ενάλια σπήλαια. Η βλάστηση είναι κυρίως φρυγανική, με μεγάλο αριθμό χασμοφυτικών ειδών. Η παραλιακή ζώνη στα Φαλάσαρνα είναι μερικώς αμμώδης και μερικώς βραχώδης, με αμμοαλοφυτική βλάστηση και μια εσωτερική βραχώδη περιοχή καλυμμένη από σχηματισμούς φρυγάνων. Το σύνολο της περιοχής είναι σημαντικό για ενδημικά ή σπάνια είδη και υποείδη ερπετών και ασπόνδυλων. Επίσης, έχει μεγάλη σημασία για τα μεταναστευτικά πουλιά. Σπάνια και κινδυνεύοντα αρπακτικά, όπως ο ασπροπάρης, παρατηρούνται κατά τη μετανάστευση. Το νησί της Ήμερης Γραμβούσας, η λιμνοθάλασσα του Μπάλου και η παραλία στα Φαλάσαρνα είναι δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί. Στην Ήμερη Γραμβούσα, σε απόκρημνο βράχο ύψους 137 μ., σώζονται τα ερείπια Ενετικού οχυρού. Οι νησίδες είναι ακατοίκητες. Οι κύριες χρήσεις γης στην περιοχή είναι αγροτικές.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης

4 Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

4.1 Εισαγωγή

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης διοργάνωσε την Τετάρτη, 26/5/2021 ημερίδα/συζήτηση διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς με σκοπό την επιλογή περιοχών Natura 2000 στις οποίες θα πραγματοποιηθεί πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης στο πλαίσιο της Δράσης C.2 του έργου LIFE-IP 4 NATURA.

Στην ημερίδα, στην οποία έγιναν ενημερωτικές παρουσιάσεις και συζήτηση/κατάθεση προτάσεων για την επιλογή των περιοχών, συμμετείχαν συνολικά 46 άτομα, από αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, ερευνητικά κέντρα και περιβαλλοντικές οργανώσεις. Λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού SARS-COV-2, η ημερίδα διεξήχθη διαδικτυακά με τη χρήση της πλατφόρμας e-presence.

Τα αποτελέσματα της ημερίδας προωθήθηκαν και παρουσιάστηκαν σε ειδική Συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου (Project Steering Committee), με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών.

4.2 Στάδιο προετοιμασίας

4.2.1 Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής

Στο πλαίσιο της πρότασης του έργου, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης ολοκλήρωσε μια αρχική επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης. Οι προεπιλεγμένες περιοχές είναι τόσο περιοχές Natura 2000 που έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) όσο και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ).

Τα κριτήρια που λήφθηκαν υπόψη ήταν τα ακόλουθα:

A. Η παρουσία διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων (π.χ. υγρά τοποι, ορεινές, παράκτιες ή νησιωτικές περιοχές)

B. Να ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω:

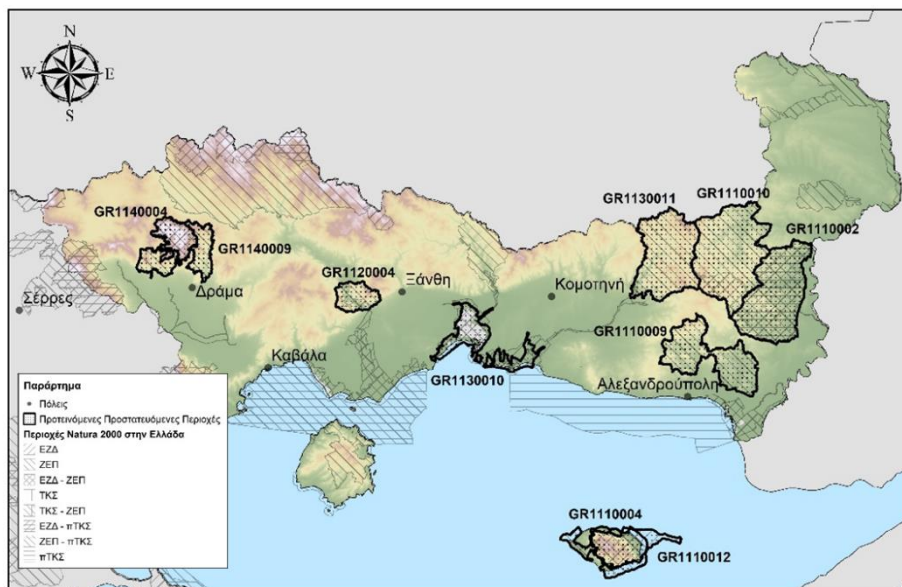
- Σημαντικές πιέσεις και απειλές (τύπος απειλών, ένταση, διάρκεια, κίνδυνοι)
- Οικολογική πληροφορία (ενδημικά είδη, απειλούμενα είδη, είδη και οικοτόποι προτεραιότητας)
- Ύπαρξη προγενέστερων προγραμμάτων προς αξιοποίηση
- Διοικητική υπαγωγή σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες
- Πρακτικοί λόγοι εφαρμογής

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια επιλέχθηκαν από την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης οι ακόλουθες περιοχές:

- ΖΕΠ GR1140009 (ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ) ΚΑΙ ΕΖΔ ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ GR1140004 (ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ)
- ΖΕΠ GR1110009 ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ, ΖΕΠ GR1110010 ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΒΡΟΣ-ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ, ΖΕΠ GR1130011 ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΗ
- ΖΕΠ GR1130010 ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ, ΙΣΜΑΡΙΔΑ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ

- ΖΕΠ ΟΡΟΣ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ (GR 1110012), ΕΖΔ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ (GR 1110004)
- ΖΕΠ ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ GR1120004

Εικόνα 4.2-1: Προτεινόμενες Περιοχές Natura 2000 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

4.2.2 Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας

Προκειμένου, από την αρχική λίστα περιοχών, να επιλεγούν οι περιοχές Natura 2000 στις οποίες θα πραγματοποιηθεί πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης προχώρησε στο σχεδιασμό μιας συμμετοχικής διαδικασίας μέσω μιας ημερίδας διαβούλευσης, τα βήματα και η οργάνωση της οποίας περιγράφονται στη συνέχεια.

Λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού SARS-COV-2, η ημερίδα προγραμματίστηκε να διεξαχθεί διαδικτυακά, με τη χρήση της πλατφόρμας e-presence. Προετοιμάστηκαν οι προσκλήσεις και το πρόγραμμα της ημερίδας και εστάλησαν στους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να αποδεχτούν την πρόσκληση και να εγγραφούν στην επιλεγμένη πλατφόρμα. Η πρόσκληση και το πρόγραμμα επισυνάπτονται στο Παράρτημα III.

Η ημερίδα είχε την παρακάτω διάρθρωση:

Εισαγωγή / Καλωσόρισμα

κ. Αλέξανδρος Πολίτης, Εντεταλμένος Περιφερειακός Σύμβουλος για τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα της ΠΑΜΘ, εκπροσωπώντας τον κ. Χρήστο Μέτιο, Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

- Παρουσίαση του έργου LIFE-IP 4 NATURA

κα. Αλεξάνδρα Καββαδία, Project Manager LIFE-IP 4 NATURA Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Παρουσίαση Περιοχών Natura 2000 του έργου LIFE IP 4 NATURA για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Ομάδα Έργου LIFE-IP 4 NATURA της Περιφέρειας Ανατ. Μακεδονίας Θράκης.

- Κατευθύνσεις για την εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών του δικτύου NATURA 2000

Δρ. Κοτζαγεώργης Γ., ENVECO A.E., Συντονιστής του έργου των ΕΠΜ

- Παρεμβάσεις, παρατηρήσεις και προτάσεις από το ακροατήριο

Συντονισμός Συζήτησης, κ. Παρασκευή Χουρίδου Αν. Προϊσταμένη Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΑΜΘ, Project Manager LIFE-IP 4 NATURA Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας Θράκης.

Στόχος της διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς ήταν να επιλεγούν και προτεραιοποιηθούν οι περιοχές Natura 2000 στις οποίες θα εφαρμοστούν πιλοτικές δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων τους.

4.2.3 Εμπλεκόμενοι φορείς

Η συμβολή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, κρίθηκε ιδιαίτερη σημαντική και η παρουσία τους απαραίτητη προκειμένου τόσο να ενημερωθούν για τις προβλεπόμενες δράσεις του Έργου όσο και να εκφράσουν τις απόψεις τους. Οι φορείς στους οποίους αποστάλθηκαν προσκλήσεις για την ημερίδα εργασίας είναι οι παρακάτω:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

- Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΑΜΘ
- Τμήματα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας των Περιφερειακών Ενοτήτων (5) ΠΕ
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Κ.Υ. ΠΑΜΘ
- Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων (5 ΠΕ)
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας ΠΑΜΘ
- Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων (5 ΠΕ)
- Διευθύνσεις Ανάπτυξης των Περιφερειακών Ενοτήτων (5 ΠΕ)

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

- Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης
- Διεύθυνση Υδάτων Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης
- Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης
- Διεύθυνση Αναδασώσεων Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης
- Διεύθυνση Δασών Δράμας
- Διεύθυνση Δασών Καβάλας
- Διεύθυνση Δασών Ξάνθης
- Διεύθυνση Δασών Ροδόπης
- Διεύθυνση Δασών Έβρου
- Δασαρχείο Δράμας
- Δασαρχείο Νευροκοπίου
- Δασαρχείο Καβάλας
- Δασαρχείο Σταυρούπολης
- Δασαρχείο Ξάνθης
- Δασαρχείο Ροδόπης
- Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Δασαρχείο Διδυμοτείχου
- Δασαρχείο Σουφλίου

ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δέλτα Έβρου και Σαμοθράκης
- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς- Λευκίμης – Σουφλίου
- Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης
- Φορέας Διαχείρισης Δ. Νέστου-Βιστωνίδας – Ισμαρίδας- Θάσου

Η πρόσκληση επισυνάπτεται στο παράρτημα III.

4.2.4 Δημιουργία ενημερωτικού και συνοδευτικού υλικού για περιοχές

Για τη διεξαγωγή της ημερίδας δημιουργήθηκε ενημερωτικό υλικό για τις προτεινόμενες περιοχές Natura 2000, ενώ για την προτεραιοποίηση και επιλογή τους έμφαση δόθηκε στις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές της κάθε περιοχής.

1. ΖΕΠ GR1140009 (ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ) ΚΑΙ ΕΖΔ GR1140004 (ΚΟΡΥΦΕΣ ΌΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ)

Μετά τη θεσμοθέτηση των ΖΕΠ με την ΚΥΑ 37338/2010(ΦΕΚ 1495'Β/6-9-2010), το 42,5% της επιφάνειας του Νομού Δράμας-Περ. Ενότητα Δράμας, έχει καθοριστεί ως περιοχή ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 (1470Km² από τα 3468Km²). Στην ΖΕΠ με τον κωδικό GR1140009 (Όρος Φαλακρό) και στην ΕΖΔ με τον κωδικό GR1140004 (Κορυφές Όρους Φαλακρό), οι οποίες αλληλοεπικαλύπτονται σε μεγάλο μέρος τους, δραστηριοποιείται ένα μεγάλο ποσοστό λατομείων μαρμάρου, κτηνοτροφικές μονάδες του νομού καθώς και άλλες δραστηριότητες. Επίσης υπάρχει ενδιαφέρον, εκτός των ανωτέρω δραστηριοτήτων, για ανάπτυξη μονάδων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ. Οι προαναφερθείσες δραστηριότητες είναι αυτές που χρήζουν διαχείρισης και εποπτείας.

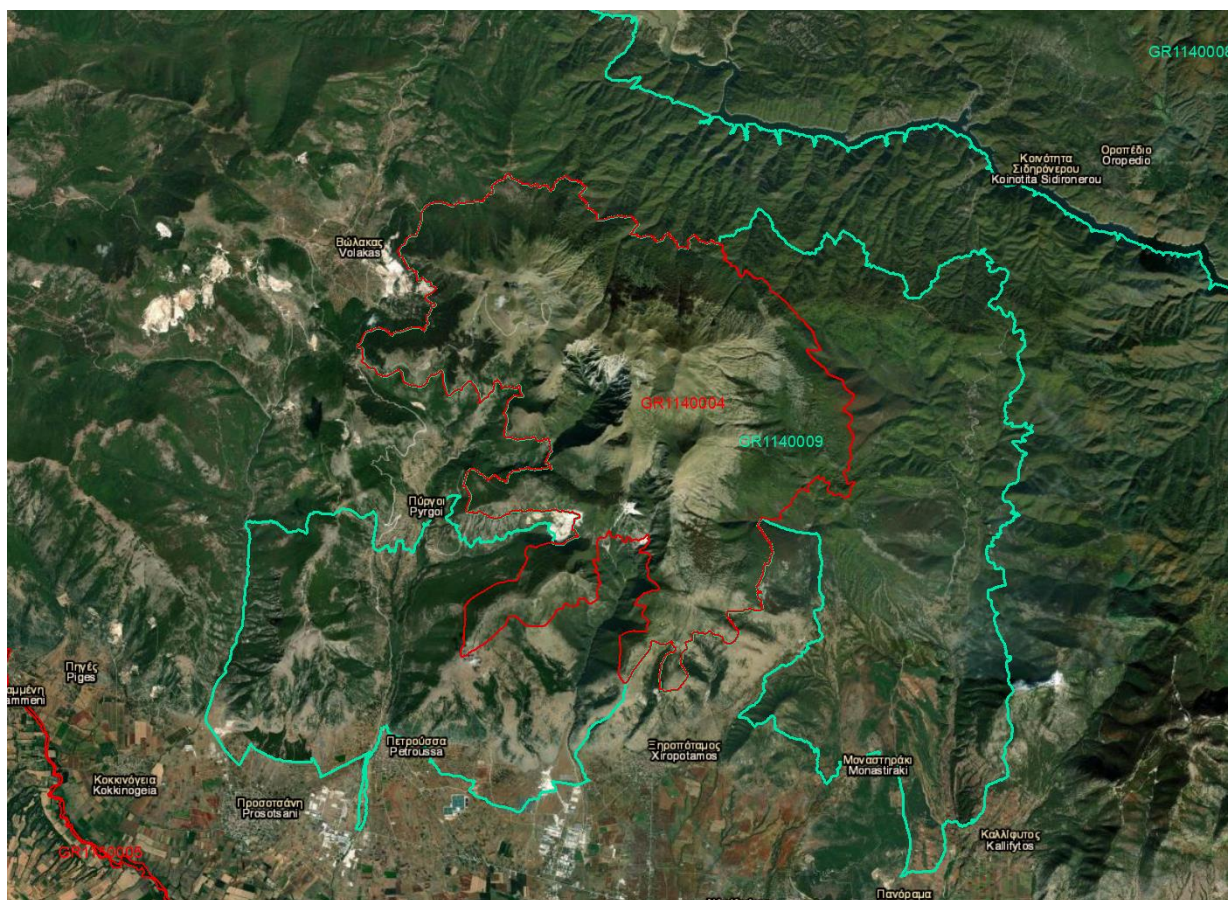
Ως υψηλές πιέσεις στις συγκεκριμένες περιοχές αναφέρονται:

- η υπερβόσκηση,
- η έλλειψη αναπαραγωγικής ικανότητας των ζώων
- η ανάγκη για φύτευση δέντρων
- το κυνήγι
- η ανάγκη για συγκροτήματα σκι
- η ζήτηση για εγκαταστάσεις αιολικών πάρκων

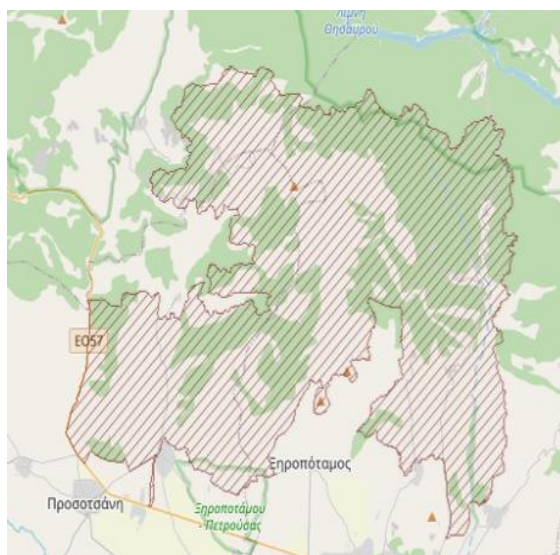
ενώ αναφέρεται η ανάγκη για φύτευση δέντρων στην περιοχή.

Στις παρακάτω εικόνες απεικονίζονται οι περιοχές Natura 2000: ΖΕΠ GR1140009 και ΕΖΔ GR1140004.

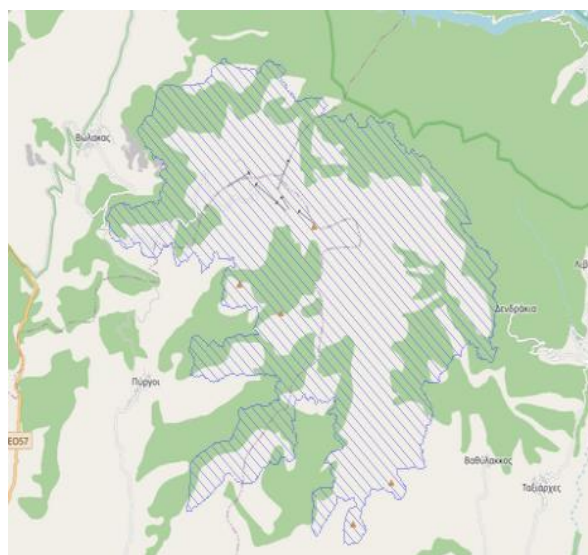

Εικόνα 4.2-2: Απεικόνιση των περιοχών Natura 2000: ΖΕΠ GR1140009 (Όρος Φαλακρό) και ΕΖΔ GR1140004 (Κορυφές Όρους Φαλακρό)

Εικόνα 4.2-3: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 - ΖΕΠ GR1140009 (Όρος Φαλακρό)

Εικόνα 4.2-4: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 - ΕΖΔ GR1140004 (Κορυφές Όρους Φαλακρό)

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Οι κυρίαρχοι τύποι οικοσυστημάτων στη ΖΕΠ GR1140009 και ΕΖΔ GR1140004 (τα οποία έχουν μερική επικάλυψη) είναι τα 'Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις' και τα 'Χορτολίβαδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες' όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί.

GR1140009	ΖΕΠ	24649,2	
Χορτολίβαδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		6113,7	24,8%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		1345,3	5,5%
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		13587,0	55,1%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		1557,3	6,3%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		2004,1	8,1%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		41,7	0,2%

GR1140004	ΕΖΔ	9962,9	
Χορτολίβαδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		3607,4	36,2%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		102,9	1,0%
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		4848,5	48,7%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		1371,7	13,8%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		32,5	0,3%

Εικόνα 4.2-5: Τύποι οικοσυστημάτων στις ΖΕΠ GR1140009 και ΕΖΔ GR1140004 με το αντίστοιχο ποσοστό επί τις εκατό και τον απόλυτο αριθμό τους.

2. ΖΕΠ GR1110009 ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ, ΖΕΠ GR1110010 ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΒΡΟΣ-ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ, ΖΕΠ GR1130011 ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΗ

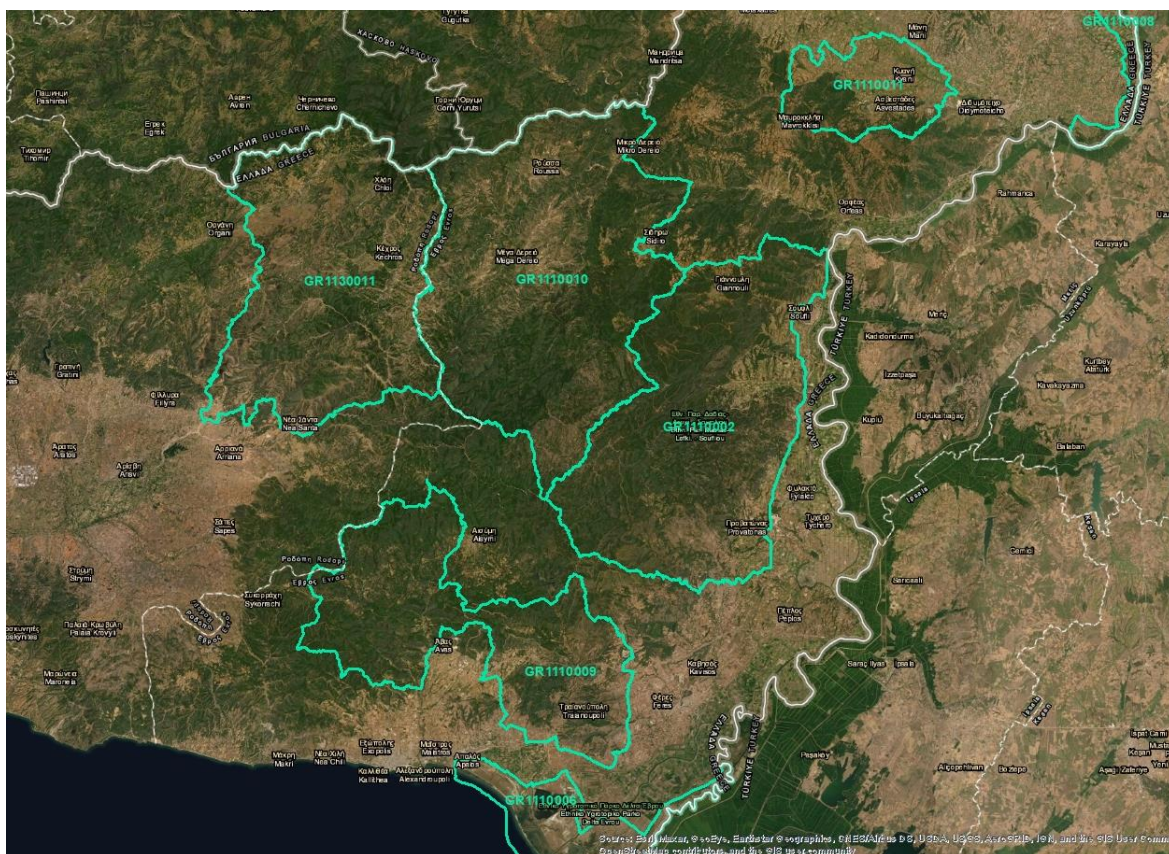
Για τις περιοχές ΖΕΠ GR1110009, ΖΕΠ GR1110010 και ΖΕΠ GR1130011 είναι ιδιαίτερα σημαντική η εξειδίκευση μέτρων προστασίας για την орνιθοπανίδα και συγκεκριμένων μέτρων για την προστασία του Μαυρόγυπα και των αρπακτικών πτηνών. Εξίσου σημαντική είναι και η βελτίωση των συνθηκών του ενδιαιτήματός τους (θέσεις φωλεοποίησης, περιοχές τροφοληψίας), λόγω των πιέσεων που δημιουργούνται στο φυσικό περιβάλλον από την εγκατάσταση αιολικών πάρκων (Περιοχή Αιολικής Προτεραιότητας ΠΑΠ1).

Ως υψηλές πιέσεις στις συγκεκριμένες περιοχές αναφέρονται:

- η εγκατάσταση Ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (αιολικά πάρκα) (ΠΑΠ1),
- οι δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλου),
- η κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών,
- το κυνήγι, η λαθροθηρία, η παγίδευση, η συλλογή αυγών ή νεοσσών ή καταστροφή φωλιών,
- οι μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση),
- η παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για τον έλεγχο «επιβλαβών» θηλαστικών.

Στις παρακάτω εικόνες απεικονίζονται οι περιοχές Natura 2000: ΖΕΠ GR1110009, ΖΕΠ GR1110010, ΖΕΠ GR1130011.

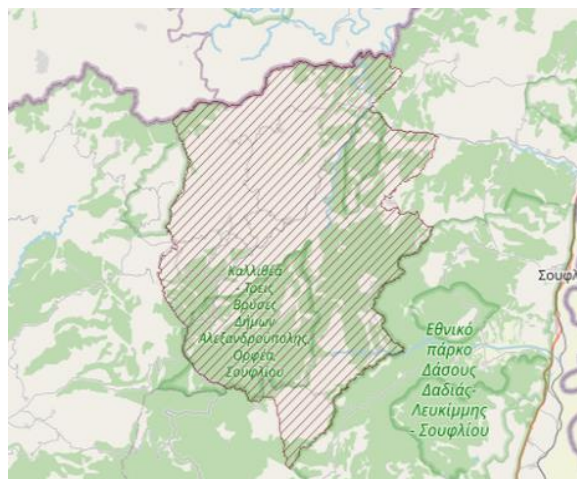

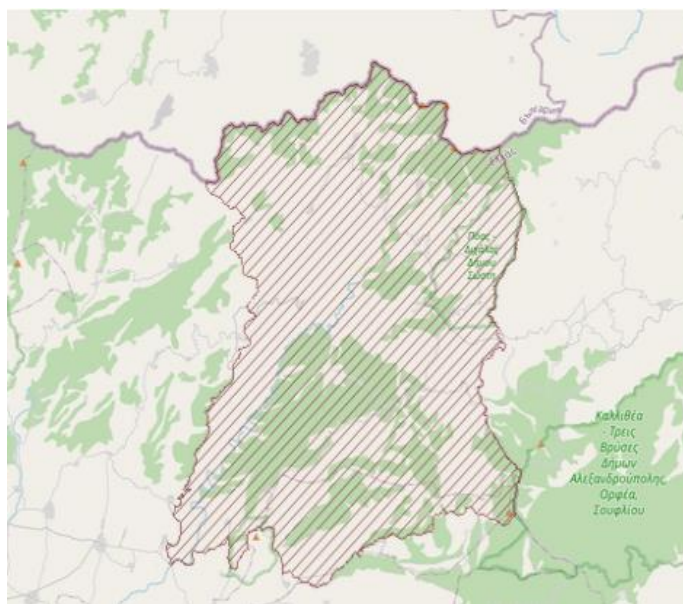
Εικόνα 4.2-6: Απεικόνιση των περιοχών Natura 2000: ΖΕΠ GR1110009 (Νότιο Δασικό Σύμπλεγμα Έβρου), ΖΕΠ GR1110010 (Όρεινός Έβρος-Κοιλάδα Δέρειου), ΖΕΠ GR1130011(Κοιλάδα Φιλιούρη)

Εικόνα 4.2-7: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1110009 (Νότιο Δασικό Σύμπλεγμα Έβρου)

Εικόνα 4.2-8: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1110010 (Όρεινός Έβρος-Κοιλάδα Δέρειου)

Εικόνα 4.2-9: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1130011(Κοιλάδα Φιλιούρη)

Οι κυρίαρχοι τύποι οικοσυστημάτων στη ΖΕΠ GR1110009 είναι τα 'Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις' και η 'Αρόσιμη γη και εκτάσεις με σπρωροκηπευτικά', στη ΖΕΠ GR1110010 τα 'Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις' και οι 'Ερεικώνες και θαμνότοποι', ενώ στη ΖΕΠ GR1130011 κυριαρχούν τα 'Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις' και η 'Αρόσιμη γη και εκτάσεις με σπρωροκηπευτικά' όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί.

GR1110009	ΖΕΠ	29788,7	
Χορτολιβάδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		2031,3	6,8%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		2495,6	8,4%
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		19366,0	65,0%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		234,4	0,8%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με σπρωροκηπευτικά		5169,1	17,4%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		492,3	1,7%

GR1110010	ΖΕΠ	48945,7	
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		12,8	0,03%
Τυρφώνες, έλη και βαλτώδεις περιοχές		1,2	0,00%
Χορτολιβάδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		3026,8	6,2%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		4932,7	10,1%
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		37621,6	76,9%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		19,9	0,04%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με σπρωροκηπευτικά		3176,6	6,5%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		154,0	0,3%

GR1130011	ΖΕΠ	37378,5	
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		7,0	0,0%
Χορτολίβαδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		3886,2	10,4%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		3720,1	10,0%
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		23095,1	61,8%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		1425,4	3,8%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		5220,7	14,0%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		24,0	0,1%

Εικόνα 4.2-10: Τύποι οικοσυστημάτων στις ΖΕΠ GR1110009, ΖΕΠ GR1110010 και ΖΕΠ GR1130011 με το αντίστοιχο ποσοστό επί τις εκατό και τον απόλυτο αριθμό τους

3. ΖΕΠ GR1130010 ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ, ΙΣΜΑΡΙΔΑ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ

Η αντιμετώπιση του κινδύνου που διατρέχει η λίμνη Βιστωνίδα από τη σταδιακή επίχωση από τα φερτά υλικά που μεταφέρονται από τους ποταμούς Κόσυνθο και Κομφάτο και εκβάλλουν σε αυτήν, είναι επιτακτική. Τα χερσαία οικοσυστήματα και οι βιότοποι καθώς και τα ευαίσθητα υδατικά συστήματα της περιοχής, που διακρίνονται για την μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική και επιστημονική αξία, χρήζουν προστασίας για να επιτευχθεί και να διατηρηθεί η καλή οικολογική κατάσταση της λίμνης.

Οι υψηλές πιέσεις της περιοχής συνοψίζονται στις:

- επιχώσεις με φερτά υλικά ποταμών,
- ρύπανση,
- υπερβόσκηση,
- λαθροθηρία,
- αποθήκευση αποβλήτων.

Εικόνα 4.2-11: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1130010 (ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ, ΙΣΜΑΡΙΔΑ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ)

Εικόνα 4.2-12: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 με κωδικό GR1130010 (ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ, ΙΣΜΑΡΙΔΑ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ)

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Οι κυρίαρχοι τύποι οικοσυστημάτων στη ΖΕΠ GR1130010 είναι οι 'Θαλάσσιοι οικότοποι' και οι 'Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι' όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί.

GR1130010	ΖΕΠ	17707,6	
Θαλάσσιοι οικότοποι		7122,8	40,2%
Παράκτιοι οικότοποι		75,4	0,4%
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		268,1	1,5%
Τυρφώνες, έλη και βαλτώδεις περιοχές		2399,5	13,6%
Χορτολιβάδα, εκτάσεις με πόωδη φυτά, βρύα και λειχήνες		721,8	4,1%
Ερεϊκώνες, θαμνότοποι		71,2	0,4%
Δάση και λουιές δασικές εκτάσεις		92,3	0,5%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		216,4	1,2%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		2114,4	11,9%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		4625,6	26,1%

Εικόνα 4.2-13: Τύποι οικοσυστημάτων στη ΖΕΠ GR1130010 με το αντίστοιχο ποσοστό επί τις εκατό και τον απόλυτο αριθμό τους

4. ΖΕΠ GR 1110012 ΟΡΟΣ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ, ΕΖΔ GR 1110004 ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ

Η υπερβόσκηση είναι φαινόμενο που καταγράφεται από το παρελθόν έως σήμερα στο νησί και χαρακτηρίζεται από την βόσκηση μεγάλου αριθμού ζώων για μεγάλο χρονικό διάστημα σε περιοχές χωρίς επάρκεια τροφής. Συχνά στην περιοχή λαμβάνουν χώρα πυρκαγιές που προκαλούν περαιτέρω υποβάθμιση των οικοσυστημάτων. Τέλος, άλλες δραστηριότητες όπως η τουριστική δραστηριότητα, το κυνήγι, η υλοτομία, η αλιεία, η συλλογή φυτών και καυσόξυλων, επιδρούν συνεργιστικά αρνητικά προκαλώντας έντονες πιέσεις στα οικοσυστήματα.

Συνοπτικά, οι υψηλές πιέσεις των συγκεκριμένων περιοχών είναι:

- η υπερβόσκηση δρυοδασών
- η εκτός σχεδίου δόμηση
- η διάβρωση εδαφών
- η χρήση βιοκτόνων και χημικών
- οι παγίδες και τα δηλητηριασμένα δολώματα

Εικόνα 4.2-14: Απεικόνιση των περιοχών Natura 2000: ΕΖΔ GR1110004 (Φεγγάρι Σαμοθράκης, Ανατολικές Ακτές, Βραχονησίδα Ζουράφα και Θαλάσσια Ζώνη) και ΖΕΠ GR1110012 (Όρος Φεγγάρι και παράκτια Ζώνη)

Εικόνα 4.2-15: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1110012 (Όρος Φεγγάρι και παράκτια Ζώνη)

Εικόνα 4.2-16: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΕΖΔ GR1110004 (Φεγγάρι Σαμοθράκης, Ανατολικές Ακτές, Βραχονησίδα Ζουράφα και Θαλάσσια Ζώνη)

Οι κυρίαρχοι τύποι οικοσυστημάτων στη ΖΕΠ GR1110012 και στην ΕΖΔ GR1110004 (οι οποίες έχουν μερική επικάλυψη) είναι οι 'Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση' και οι 'Θαλάσσιοι οικότοποι' όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί.

GR1110012	ΖΕΠ	20890,1	
Θαλάσσιοι οικότοποι		5762,1	27,6%
Παράκτιοι οικότοποι		331,0	1,6%
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		9,0	0,0%
Χορτολιβάδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		918,2	4,4%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		1881,9	9,0%
Δάση και λυιές δασικές εκτάσεις		4317,6	20,7%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		5998,4	28,7%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		1649,6	7,9%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		22,3	0,1%

GR1110004	ΕΖΔ	16334,1	
Θαλάσσιοι οικότοποι		5064,5	31,0%
Παράκτιοι οικότοποι		150,8	0,9%
Χορτολιβάδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		557,2	3,4%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		1446,9	8,9%
Δάση και λυιές δασικές εκτάσεις		3412,0	20,9%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		5244,2	32,1%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		458,5	2,8%

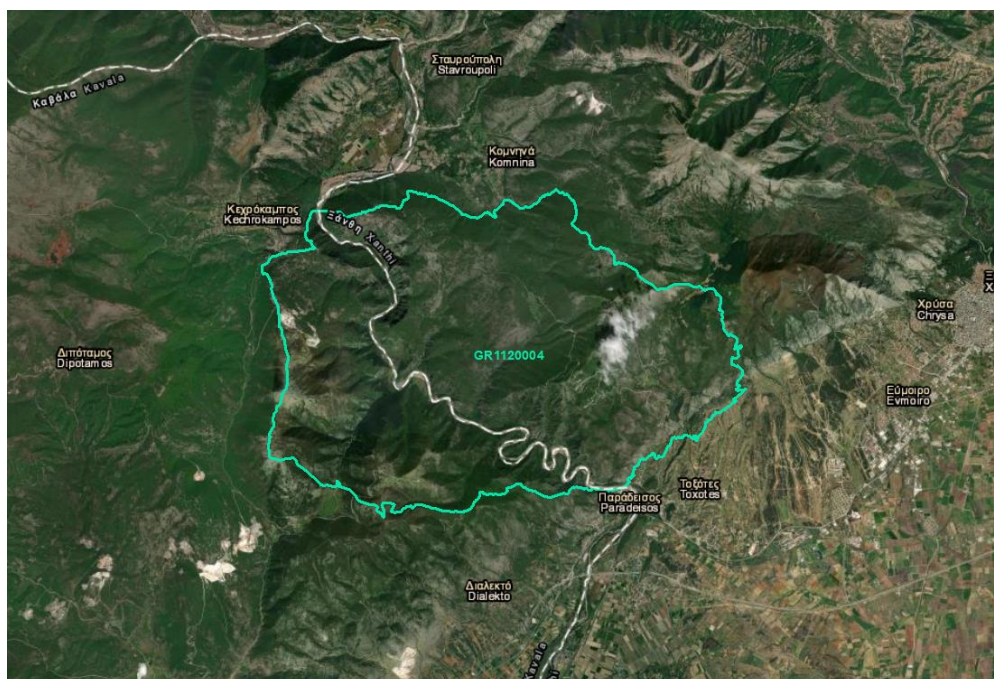
Εικόνα 4.2-17: Τύποι οικοσυστημάτων στις ΖΕΠ GR1110012 και ΕΖΔ GR1110004 με το αντίστοιχο ποσοστό επί τις εκατό και τον απόλυτο αριθμό τους

5. ΖΕΠ GR1120004 ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ

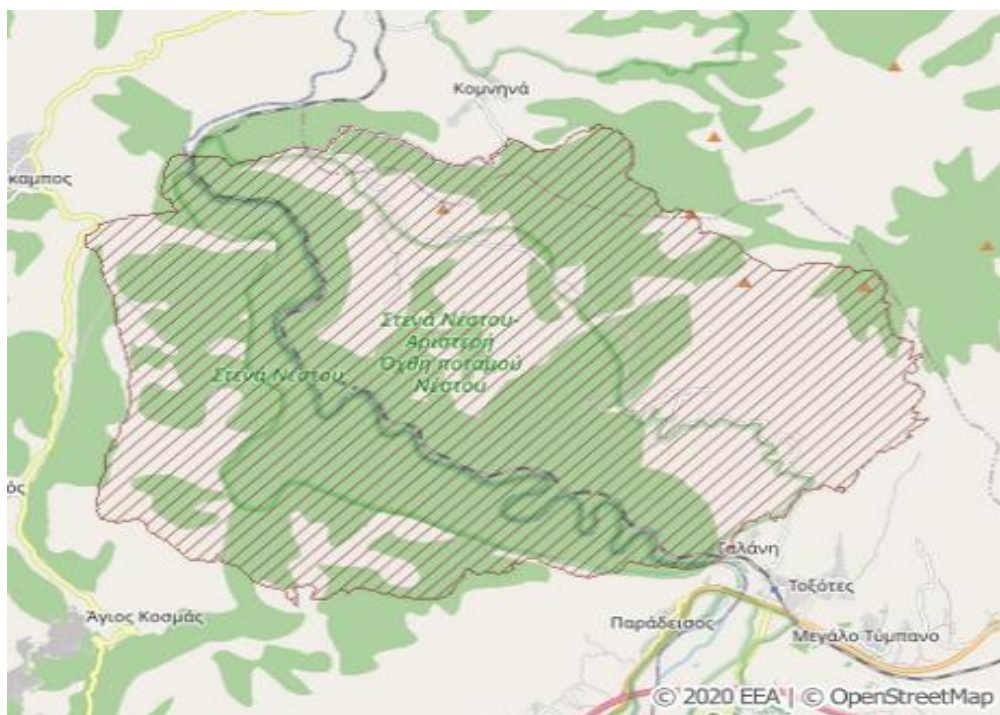
Οι πιο έντονες πιέσεις που δέχεται η περιοχή προέρχονται κυρίως από την τουριστική δραστηριότητα, η οποία χρήζει διαχείρισης.

Άλλες πιέσεις στη συγκεκριμένη περιοχή συνοψίζονται στις:

- Εξόρυξη ορυκτών (π.χ. πετρώματα, μεταλλεύματα, χαλίκια, άμμος): Λατομεία χαλικιού και άμμου
- Εντατικοποίηση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων
- Αγροτικές κατασκευές
- Δηλητηριασμοί
- Λαθροθηρία

Εικόνα 4.2-18: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1120004 (Στενά Νέστου)

Εικόνα 4.2-19: Απεικόνιση της περιοχής Natura 2000 ΖΕΠ GR1120004 (Στενά Νέστου)

Οι κυρίαρχοι τύποι οικοσυστημάτων στη ΖΕΠ GR1120004 είναι τα 'Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις' όπως φαίνεται στην εικόνα που ακολουθεί.

GR1120004	ΖΕΠ	8642,4	
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		97,0	1,1%
Χορτολιβάδα, εκτάσεις με ποώδη φυτά, βρύα και λειχήνες		387,7	4,5%
Ερεικώνες, θαμνότοποι		431,7	5,0%
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		7516,7	87,0%
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		19,0	0,2%
Αρόσιμη γη και εκτάσεις με οπωροκηπευτικά		132,2	1,5%
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικότοποι		58,1	0,7%

Εικόνα 4.2-20: Τύποι οικοσυστημάτων στις ΖΕΠ GR1120004 με το αντίστοιχο ποσοστό επί τις εκατό και τον απόλυτο αριθμό τους

4.3 ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

4.3.1 Ημερίδα/συζήτηση Διαβούλευσης

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης διοργάνωσε την Τετάρτη, 26/5/2021 ημερίδα/συζήτηση διαβούλευσης με θέμα: «Πρόσκληση σε Ημερίδα/Συζήτηση Διαβούλευσης που αφορά στην επιλογή Περιοχών Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, για την Πιλοτική Εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, στο πλαίσιο υλοποίησης έργου με ακρωνύμιο LIFE-IP 4 NATURA». Λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού SARS-COV-2, η ημερίδα διεξήχθη διαδικτυακά με τη χρήση της πλατφόρμας e-presence.

Στην ημερίδα, στην οποία έγιναν ενημερωτικές παρουσιάσεις και συζήτηση/κατάθεση προτάσεων για την επιλογή των περιοχών, συμμετείχαν συνολικά 46 άτομα, από αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, ερευνητικά κέντρα και περιβαλλοντικές οργανώσεις. Τα πρακτικά και οι λίστες συμμετεχόντων επισυνάπτονται στο παράρτημα III-B (Μη δημοσιεύσιμο).

Κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής ημερίδας πραγματοποιήθηκαν τρεις παρουσιάσεις/ ομιλίες. Οι παρουσιάσεις επισυνάπτονται στο Παράρτημα III.

4.3.2 Ερωτηματολόγιο

Μετά το τέλος της ημερίδας στάλθηκε στους εμπλεκόμενους φορείς, είτε αυτοί συμμετείχαν στην ημερίδα εργασίας είτε όχι, ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο προκειμένου να επιτευχθεί η ενεργή συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στη διαβούλευση των πιλοτικών περιοχών NATURA 2000 της ΠΑΜΘ. Το ερωτηματολόγιο συνοδευόταν από συμπληρωματικό ενημερωτικό υλικό (βλ. Παράρτημα III) τόσο για τις συγκεκριμένες περιοχές όσο και για το πρόγραμμα LIFE IP 4 NATURA και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Ως κριτήρια για την τελική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής, ορίστηκαν τα παρακάτω:

- Χλωρίδα – πανίδα – τύποι οικοτόπων (Οικολογική αξία των περιοχών, παρουσία ενδημικών ειδών, απειλούμενων ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας)

Eδώ Ζούμε
Natura 2000

- Απειλές / πιέσεις / επεμβάσεις (Τύπος απειλών, ένταση, διάρκεια, κίνδυνοι)
- Αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας (π.χ. Υποβαθμισμένοι οικότοποι, οικοσυστήματα)
- Συνδυασμός ή μη με άλλα καθεστώτα προστασίας ή άλλα Σχέδια Διαχείρισης (π.χ. Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών πόρων)
- Γεωγραφική θέση και παρουσία διαφορετικών οικοσυστημάτων
- Ευκαιρίες συνεργασίας και συνέργειες με τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής (π.χ. σήμα προέλευσης προϊόντων υπηρεσιών από την προστατευόμενη περιοχή, όπου εφαρμόζεται σχέδιο διαχείρισης)
- Παρουσία διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων και παρουσία σημαντικών οικοσυστημικών υπηρεσιών (π.χ. Ποιες δυνάμεις μπορεί να προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος, ζήτηση για οικοσυστημικές υπηρεσίες ανά τύπο οικοσυστήματος)
- Κόστος εφαρμογής Σχεδίου Διαχείρισης.

Ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου από τους φορείς ολοκληρώθηκε στις 13.06.2021.

4.3.3 Συγκεντρωτικός πίνακας συμπερασμάτων

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα μέσα αξιολόγησης (κριτήρια), οι προκλήσεις και παραδοχές για την κάθε περιοχή καθώς και οι άμεσες ανάγκες εφαρμογής διαχειριστικών μέτρων.

Περιγραφή	Μέσα αξιολόγησης/Κριτήρια	Προκλήσεις/Παραδοχές
Όρος φαλακρό GR114009, Κορυφές όρους Φαλακρού GR1140004	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, ενδημικά είδη, βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές, υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα
Νότιο Δασικό Σύμπλεγμα Έβρου GR1110009	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, ενδημικά είδη, βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές, υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα
Κοιλάδα Φιλιούρη GR 1130011	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, ενδημικά είδη, βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές,

Eδώ Ζούμε
Natura 2000

	ορνιθοπανίδας λόγω της σύγκρουσης που δημιουργείται από την εγκατάσταση αιολικών πάρκων (ΠΑΠ1)	καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα
Ορεινός Έβρος-Κοιλιάδα Δερείου GR 1110010	Είναι απαραίτητη η ύπαρξη Διαχειριστικού Σχεδίου με στόχο την εξειδίκευση μέτρων προστασίας της ορνιθοπανίδας λόγω της σύγκρουσης που δημιουργείται από την εγκατάσταση αιολικών πάρκων (ΠΑΠ1)	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, ενδημικά είδη, υψηλή βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές, υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα
Όρος Φεγγάρι και Φεγγάρι Σαμοθράκη, Ανατολικές ακτές GR1110012 ,GR1110004	Είναι αναγκαία η αντιμετώπιση της υπερβόσκησης καθώς και οι συχνές φωτιές εξαιτίας των ανέμων μέσα από ένα Διαχειριστικό Σχέδιο	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, ενδημικά είδη, βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές, υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα
Λίμνες Βιστωνίδα-Ισμαρίδα και λιμνοθάλασσες GR1130010	Είναι ανάγκη η υλοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου ΕΠΑΜΘ και η αναγκαιότητα ειδικής πρόβλεψης μέσα στην υλοποίηση για την αντιμετώπιση του κινδύνου που διατρέχει η λίμνη με τα φερτά υλικά	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, ενδημικά είδη, βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές, υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα
Στενά Νέστου GR 1120004	Η περιοχή των Στενών του Νέστου δεν ανήκει διαχειριστικά σε κανέναν Φορέα Διαχείρισης. Κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός του μηχανισμού/φορέα που θα έχει τον έλεγχο της διαχείρισής της.	Χλωρίδα, Πανίδα, τύποι οικοτόπων, άμεσες ανάγκες προστασίας, συνδυασμός με άλλα καθεστώτα προστασίας, γεωγραφική θέση, διαφορετικοί τύποι οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών	Τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, ενδημικά είδη, υψηλή βιοποικιλότητα, πιέσεις και απειλές, υποβαθμισμένοι οικότοποι, προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, αισθητική αξία, ευκαιρίες για έρευνα

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

4.3.4 Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης

Μετά την ολοκλήρωση της ημερίδας διαβούλευσης αναλύθηκαν και ομαδοποιήθηκαν όλα τα δεδομένα και τα στοιχεία που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν παρουσιάστηκαν από την ομάδα έργου LIFE-IP 4 NATURA της ΠΑΜΘ, στη συνάντηση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου στις 18.06.2021 με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών (βλ. κεφ. 6).

Μετά από διεξοδική συζήτηση των αποτελεσμάτων και ψηφοφορία όλων των συμμετεχόντων της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου, επικράτησαν, με σειρά προτεραιότητας, οι παρακάτω περιοχές Natura 2000 στην Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης:

1.

GR1140004	ΕΖΔ	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ
-----------	-----	-----------------------

Επικαλύπτεται με ΖΕΠ:

GR1140009	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ
-----------	-----	--------------

2.

GR1110009	ΖΕΠ	ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ
GR1110002	ΖΕΠ	ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ - ΣΟΥΦΛΙ
GR1110010	ΖΕΠ	ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΒΡΟΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ
GR1130011	ΖΕΠ	ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΗ

3.

GR1110004	ΕΖΔ	ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
-----------	-----	---

Επικαλύπτεται με ΖΕΠ:

GR1110012	ΖΕΠ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ: ΟΡΟΣ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ
-----------	-----	---

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Επιλογή περιοχών Natura 2000 για την πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης

5 Έκθεση Αναφοράς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

5.1 Εισαγωγή

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας διοργάνωσε τη Δευτέρα 14/06/2021 Θεματικό εργαστήριο με σκοπό την επιλογή περιοχών του Δικτύου Natura 2000, όπου θα πραγματοποιηθεί πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA.

Η συμβολή των εμπλεκόμενων φορέων, δεδομένης της εμπειρίας και τεχνογνωσίας σε θέματα προστασίας και διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος, κρίθηκε σημαντική τόσο για την επιλογή των περιοχών Natura 2000 όσο και για την μετέπειτα υλοποίηση έργων και δράσεων στις περιοχές αυτές.

Στην ημερίδα, στην οποία έγιναν ενημερωτικές παρουσιάσεις και συζήτηση/κατάθεση προτάσεων για την επιλογή των περιοχών, συμμετείχαν συνολικά 55 άτομα, από αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, ερευνητικά κέντρα και περιβαλλοντικές οργανώσεις. Λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού SARS-COV-2, η ημερίδα διεξήχθη διαδικτυακά με τη χρήση της πλατφόρμας e-presence.

Τα αποτελέσματα της ημερίδας προωθήθηκαν και παρουσιάστηκαν σε ειδική Συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου (Project Steering Committee), με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών.

5.2 Στάδιο προετοιμασίας

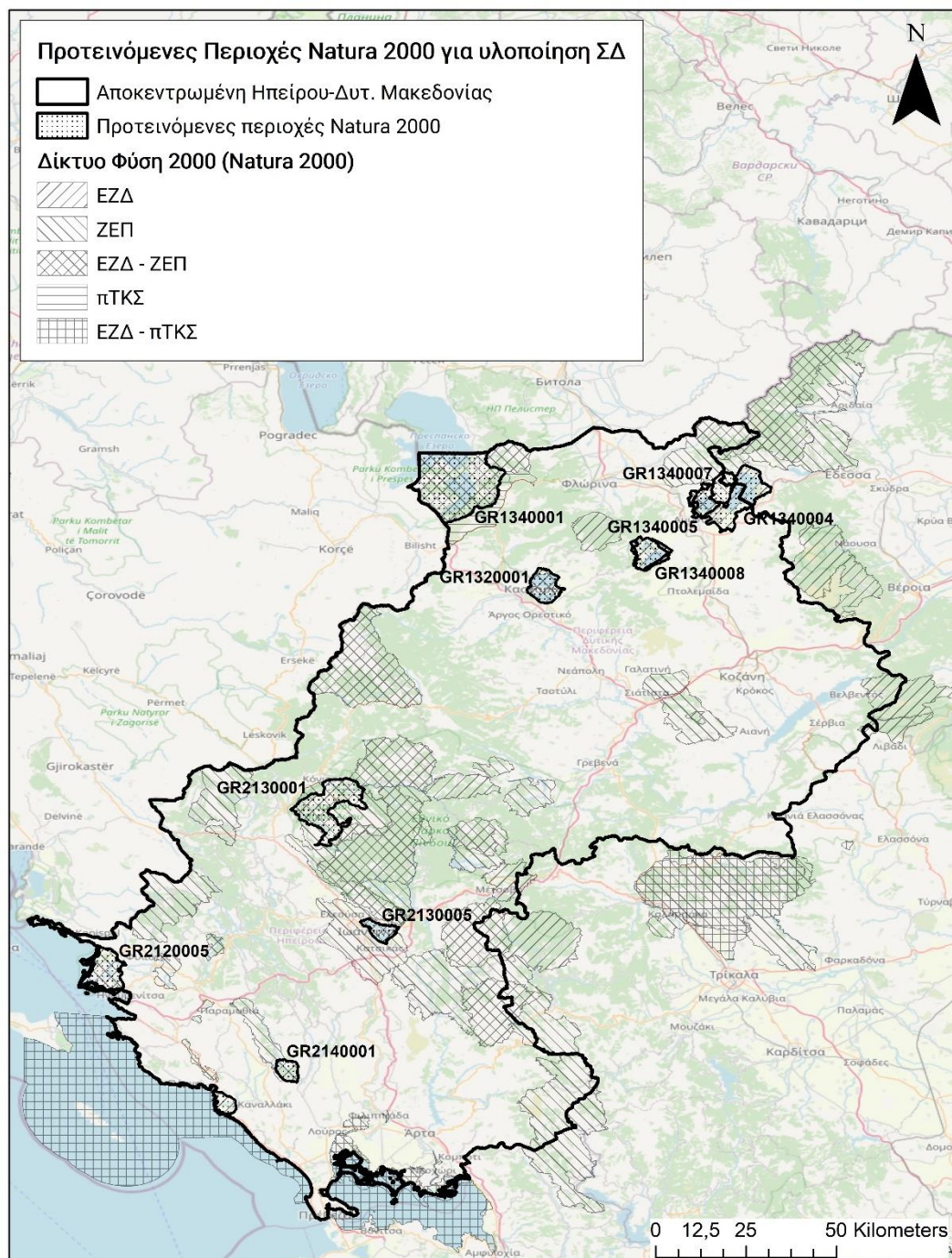
5.2.1 Προκαταρκτική επιλογή περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης και κριτήρια επιλογής

Οι περιοχές Natura 2000 που είχαν προεπιλεγεί βάσει μιας σειράς κτηρίων και προταθεί από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας στην πρόταση του έργου LIFE-IP 4 NATURA, είναι τόσο περιοχές Natura 2000 που έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) όσο και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα και πίνακα.

Πίνακας 5.2-1. Προτεινόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου- Δυτ. Μακεδονίας

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής
GR2130001	ΕΖΔ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΛΟΥ
GR2130005	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
GR2140001	ΕΖΔ	ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ (ΑΠΟ ΓΛΩΣΣΑ ΕΩΣ ΑΛΩΝΑΚΙ) ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ
GR2120005	ΖΕΠ	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ
GR1320001	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
GR1340001	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ
GR1340004	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ - ΠΕΤΡΩΝ
GR1340005	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ - ΖΑΖΑΡΗ
GR1340007	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ
GR1340008	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ

Εικόνα 5.2-1: Προτεινόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου- Δυτ. Μακεδονίας

Eδώ Ζούμε
Natura 2000

5.2.2 Σχεδιασμός συμμετοχικής διαδικασίας

Προκειμένου, από την αρχική λίστα περιοχών, να επιλεγούν τρεις περιοχές Natura 2000 στις οποίες προβλέπεται να πραγματοποιηθεί πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας προχώρησε στο σχεδιασμό ενός Θεματικού Εργαστηρίου με τη συμμετοχή εμπλεκόμενων φορέων. Τα βήματα και η οργάνωση της διαδικασίας επιλογής περιοχών περιγράφονται στη συνέχεια.

Για τη διοργάνωση του θεματικού εργαστηρίου και την επιλογή των περιοχών Natura 2000, ακολουθήθηκε μια διαδικασία που περιλάμβανε: συλλογή δεδομένων και επεξεργασία σχετικά με τις προεπιλεγμένες από την πρόταση του έργου περιοχές Natura 2000, δημιουργία ενημερωτικού υλικού και επιλογή εμπλεκόμενων φορέων. Για την επιλογή των περιοχών εφαρμόστηκαν συγκριμένα κριτήρια (βλ. υποκ. 5.3.3)

Στους εμπλεκόμενους φορείς στάλθηκε επίσης ενημερωτικό υλικό σχετικό με τις οικοσυστημικές υπηρεσίες και λογιστικά φύλλα με τα οικοσυστήματα της κάθε περιοχής Natura 2000 και ζητήθηκε η συμβολή τους (βαθμολογώντας τις οικοσυστημικές υπηρεσίες) προκειμένου να απαντηθούν ερωτήματα όπως:

- Ποιες οικοσυστημικές υπηρεσίες δυνητικά μπορεί να προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος;
- Υπάρχει ζήτηση για οικοσυστημικές υπηρεσίες ανά τύπο οικοσυστήματος και ποιες είναι αυτές;
- Θεωρείται η περιοχή σημαντική για τις προμηθευτικές οικοσυστημικές υπηρεσίες;
- Θεωρείται η περιοχή σημαντική για τις ρυθμιστικές και διατήρησης οικοσυστημικές υπηρεσίες;
- Θεωρείται η περιοχή σημαντική για τις πολιτισμικές οικοσυστημικές υπηρεσίες;

Οι απαντήσεις ενσωματώθηκαν στην παρουσίαση των προτεινόμενων περιοχών (βλ. υποκ. 5.2.4) και συνέβαλαν στη διαδικασία επιλογής των περιοχών.

Λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού SARS-COV-2, η ημερίδα προγραμματίστηκε να διεξαχθεί διαδικτυακά, με τη χρήση της πλατφόρμας e-presence. Η πρόσκληση και το πρόγραμμα του εργαστηρίου τα οποία στάλθηκαν στους εμπλεκόμενους φορείς επισυνάπτονται στο Παράρτημα IV.

Η ημερίδα είχε την παρακάτω διάρθρωση:

Εισαγωγή / Καλωσόρισμα/Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας

- κ. Δημήτριος Γαζής, Αν. Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής & Χωροταξικής Πολιτικής

Παρουσίαση του έργου LIFE-IP 4 NATURA και των Περιοχών 2000 για την ΑΔΗΔΜ

- κα. Αλεξάνδρα Καβαβιά, Project Manager LIFE-IP 4 NATURA Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Προτεινόμενα Κριτήρια επιλογής περιοχών για πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης

- κα. Γρηγοριάδου Ελπίδα, Ομάδα Έργου Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας

Κατευθύνσεις για την εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης περιοχών του δικτύου Natura 2000

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Δρ. Κοτζαγεώργης Γ., ENVECO A.E. Συντονιστής του έργου των ΕΠΜ

Ερωτήσεις – Συζήτηση

- Συντονισμός συζήτησης κ. Γαζής Δ. Αν. Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής & Χωροταξικής Πολιτικής

5.2.3 Εμπλεκόμενοι φορείς

Η συμβολή των εμπλεκόμενων φορέων, δεδομένης της εμπειρίας και τεχνογνωσίας τους σε θέματα προστασίας και διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος, κρίθηκε σημαντική τόσο για την επιλογή των περιοχών Natura 2000 όσο και για την μετέπειτα υλοποίηση έργων και δράσεων στις περιοχές αυτές. Ειδικότερα, η λίστα αποδεκτών της Πρόσκλησης συμμετοχής (Παράρτημα Δ - Μη δημοσιεύσιμο) στο Θεματικό εργαστήριο περιλάμβανε τους παρακάτω φορείς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

- Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων
- Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
- Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος
- Τμήμα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων
- Επιστημονικός Υπεύθυνος έργου - ΟΦΥΠΕΚΑ

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής
- Διεύθυνση Δασών Ν.Άρτας
- Διεύθυνση Δασών Ν.Θεσπρωτίας
- Διεύθυνση Δασών Ν.Ιωαννίνων
- Διεύθυνση Δασών Ν. Καστορίας
- Διεύθυνση Δασών Ν. Πρέβεζας
- Διεύθυνση Δασών Ν. Φλώρινας
- Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων Ηπείρου
- Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων Δυτικής Μακεδονίας
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Δυτικής Μακεδονίας
- Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου
- Διεύθυνση Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου

- Γραφείο Συντονιστή
- Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
- Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής
- Περιφέρεια Ηπείρου
- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π. Ε. Άρτας
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Θεσπρωτίας
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ιωαννίνων
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Πρέβεζας
- Γραφείο Θεματικού Αντιπεριφερειάρχη σε θέματα προστατευόμενων περιοχών

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π. Ε. Καστορίας
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Φλώρινας
- Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Ενέργειας, Υποδομών και Περιβάλλοντος
- Γραφείο Θεματικού Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Ανάπτυξης

Δήμοι

- Δήμος Αμύνταιου
- Δήμος Ηγουμενίτσας
- Δήμος Ζαγορίου
- Δήμος Ιωαννιτών
- Δήμος Καστορίας
- Δήμος Κόνιτσας
- Δήμος Φιλιατών
- Δήμος Πάργας
- Δήμος Πρεσπών

Φορείς Διαχείρισης

- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου
- Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων
- Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Στενών Καλαμά – Αχέροντα – Κέρκυρας
- Φορέας Διαχείρισης ΠΠ ΦΔΠΠ Δυτικής Μακεδονίας

Άλλες ομάδες Εμπλεκομένων

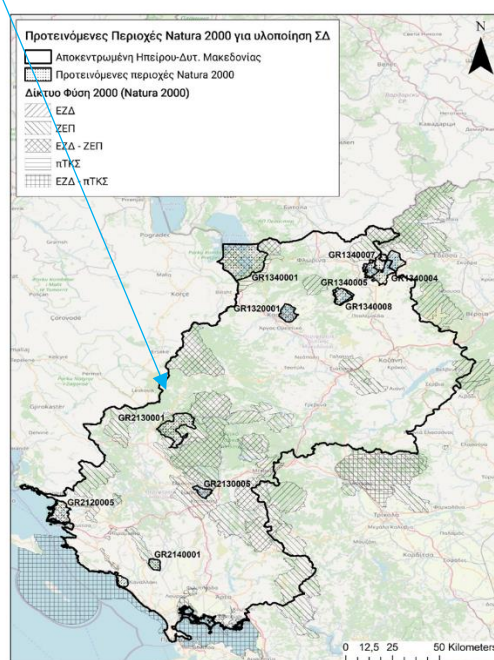
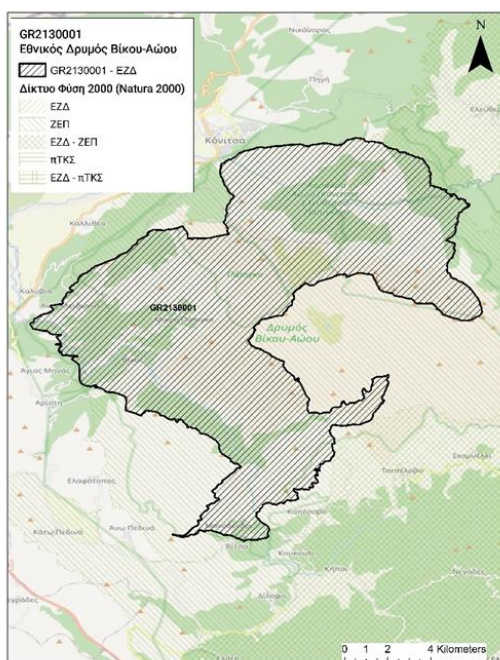
- Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
- WWF Ελλάς
- Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών
- ΜΚΟ «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ»
- ΜΚΟ «ΚΑΛΛΙΣΤΩ»
- Εκπρόσωποι Ομάδων Αναδόχων Συμπληρωματικής Δράσης του Έργου «Έργο Εκπόνησης ΕΠΜ Σχεδίων ΠΔ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000»

5.2.4 Συνοπτική περιγραφή προτεινόμενων περιοχών πιλοτικής εφαρμογής Σχεδίων Διαχείρισης

5.2.4.1 Εθνικός Δρυμός Βίκου Αώου

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR2130001	ΕΖΔ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΩΟΥ	12964,98

Εικόνα 5.2-2: Απεικόνιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ GR2130001 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΩΟΥ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ GR2130001, στην περιοχή απαντώνται 13 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων τρεις είναι οικοτόποι προτεραιότητας (6230* Χλοώδεις διαπλάσεις με *Nardus*, ποικίλων ειδών, σε πυριτιούχα υποστρώματα των ορεινών ζωνών (και των υποορεινών ζωνών της ηπειρωτικής Ευρώπης), 9530* (Υπο)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα, 9560* Ενδημικά δάση με *Juniperus spp*). Για 11 τύπους οικοτόπων ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση».

Στην ΕΖΔ αναφέρονται 18 σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας (είδη που αναφέροντα στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ). Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 6 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 8 είδη ως Β «καλή διατήρηση».

Η ΕΖΔ GR2130001 αποτελεί περιοχή όπου προτείνονται δράσεις στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για το αγριόγινδο (*Rupicapra rupicapra balcanica*), για τις πέστροφες (*Salmo sp.*) για την αρκούδα (*Ursus arctos*) (βλ. Δράση C.1 του έργου LIFE-IP 4 NATURA). Εντός των ορίων της ΕΖΔ απαντάται καταφύγιο/σπήλαιο χειροπτέρων¹¹ ενώ τμήμα της ΕΖΔ έχει χαρακτηριστεί ως ΚΑΖ.

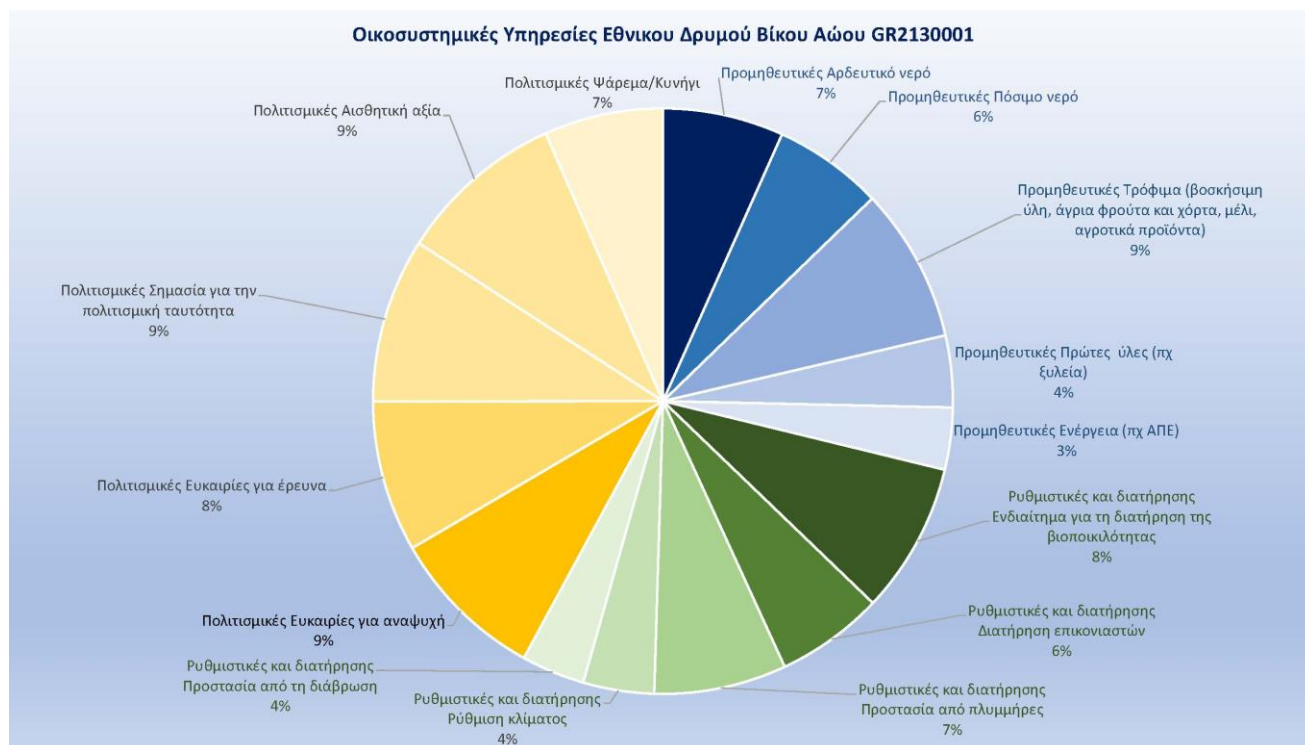
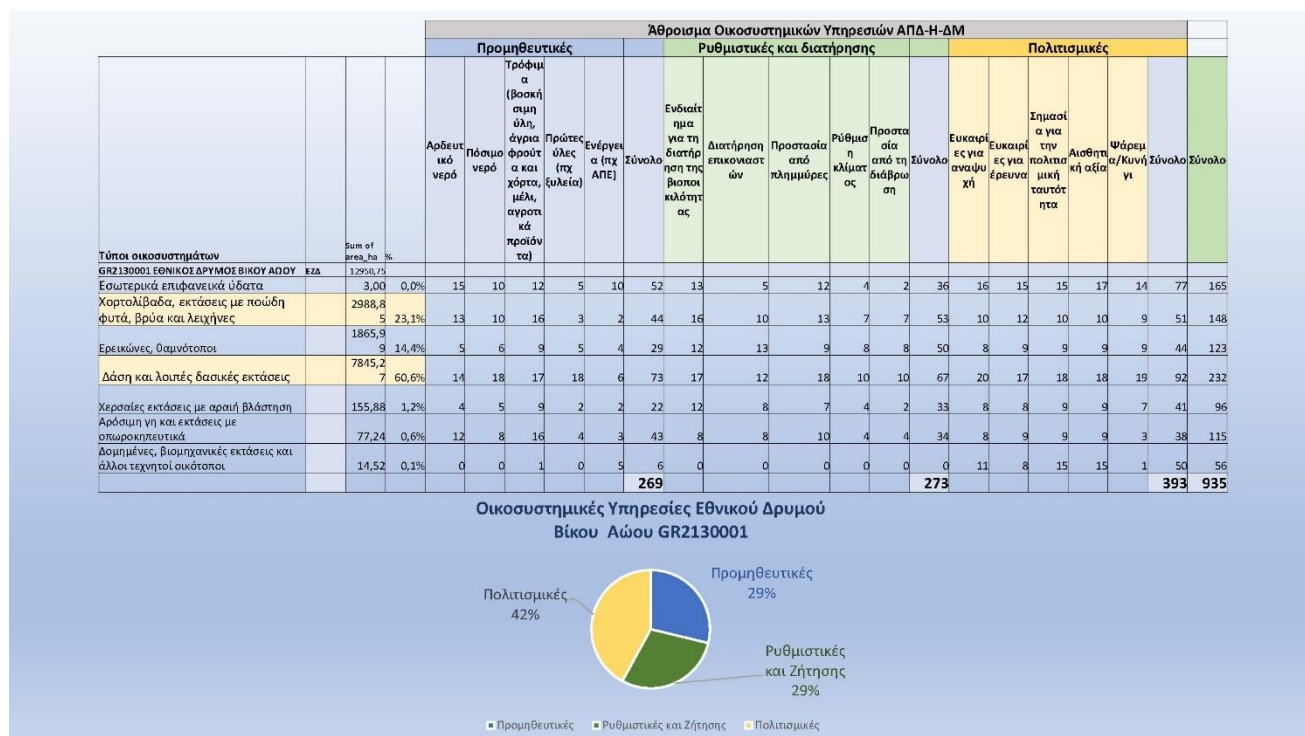
Ως πιέσεις και απειλές στην ΕΖΔ GR2130001, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Συγκομιδή ή συλλογή άλλων άγριων φυτών και ζώων (εξαιρουμένης της θήρας και της ερασιτεχνικής αλιείας)
- Κτηνοτροφία (χωρίς βόσκηση)
- Αλιεία ιχθύων γλυκού νερού και οστρακοειδών (ερασιτεχνική), Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Δασοκομία
- Κυνήγι, Παράνομο κυνήγι/θανάτωση
- Δρόμοι, μονοπάτια, σιδηρόδρομοι και συναφής υποδομή (π.χ. γέφυρες, οδογέφυρες, σήραγγες)
- Βόσκηση
- Προβληματικά ιθαγενή είδη
- Ανθρωπογενής μείωση συνδεσιμότητας ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- Μείωση διαθέσιμης τροφής (θήραματα)
- Μετατροπή σε γεωργική γη
- Απομάκρυνση μικρών χαρακτηριστικών τοπίου για ενοποίηση αγροτεμαχίων (φράκτες, ξερολιθιές, βούρλα, ανοιχτές τάφρους, πηγές, μεμονωμένα δέντρα κλπ.)
- Φωτιά (φυσικής προέλευσης)

¹¹ Στο πλαίσιο των δράσεων Α3 και C3 του έργου LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT) συντάχθηκε ένας κατάλογος με τα 339 σημαντικότερα σπήλαια (τύπος οικοτόπου 8310) και άλλα καταφύγια χειροπτέρων σε όλη την Ελλάδα (Caves_&_Bat_Roosts_pointGR.shp).

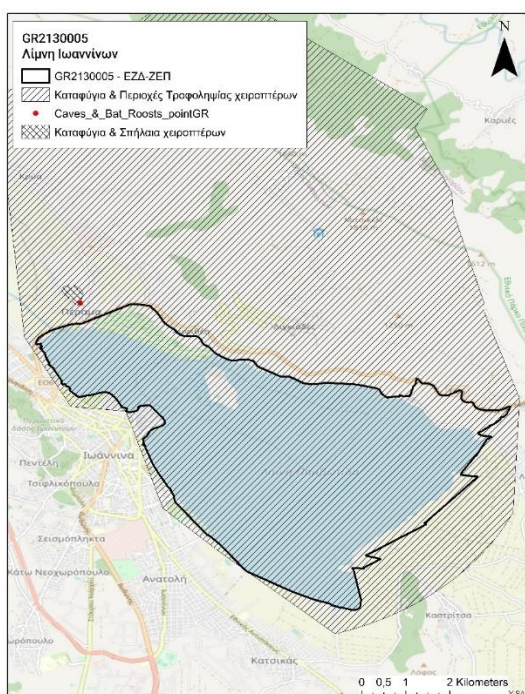
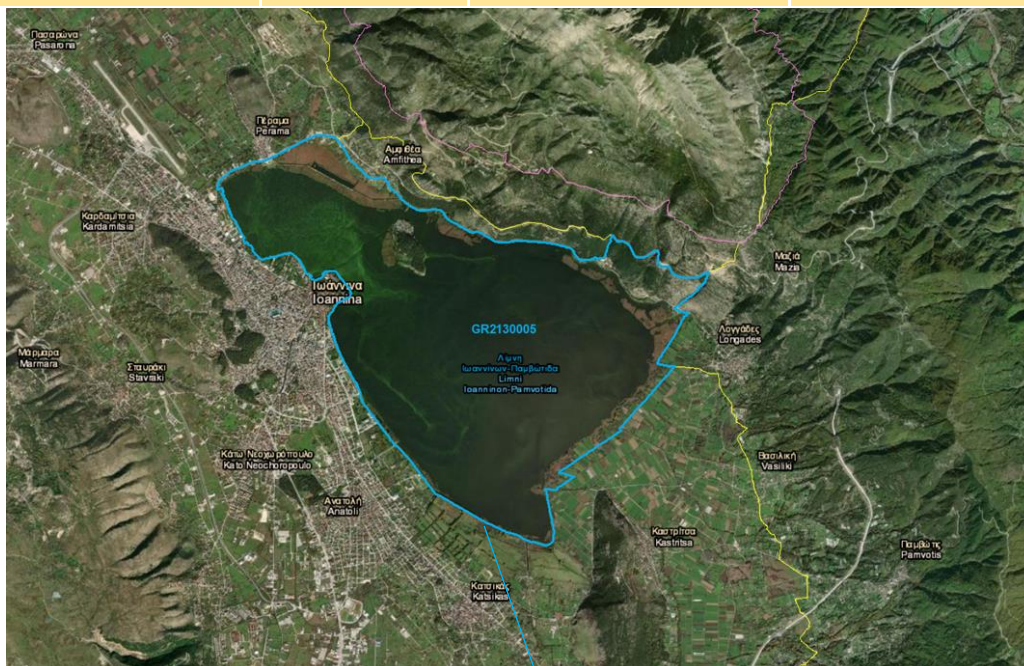
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΖΔ GR2130001 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

Εικόνα 5.2-3: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ GR2130001 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ – ΑΔΟΥ

5.2.4.2 Λίμνη Ιωαννίνων

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR2130005	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2615,74

Εικόνα 5.2-4: Απεικόνιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ - ΖΕΠ GR2130005 ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ - ΖΕΠ GR2130005, στην περιοχή απαντώνται 4 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Για 2 τύπους οικοτόπων ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση», ενώ για τους άλλους 2 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση».

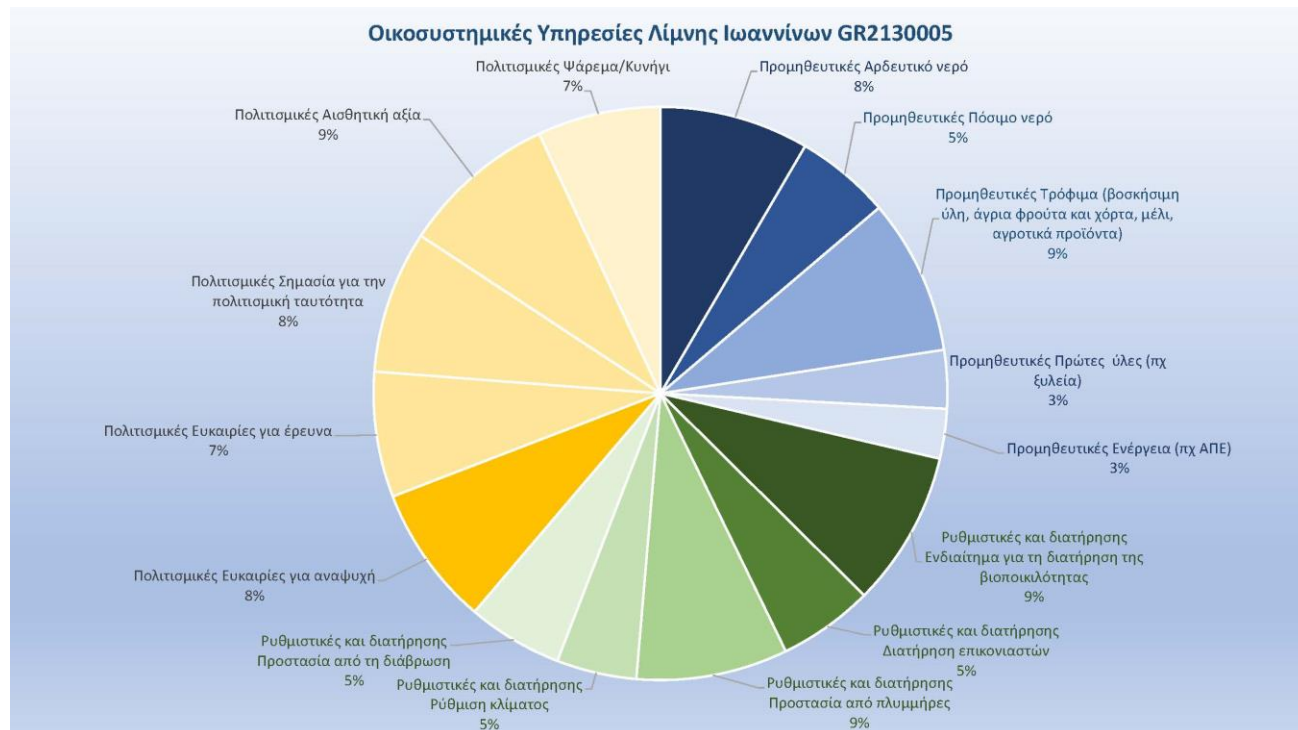
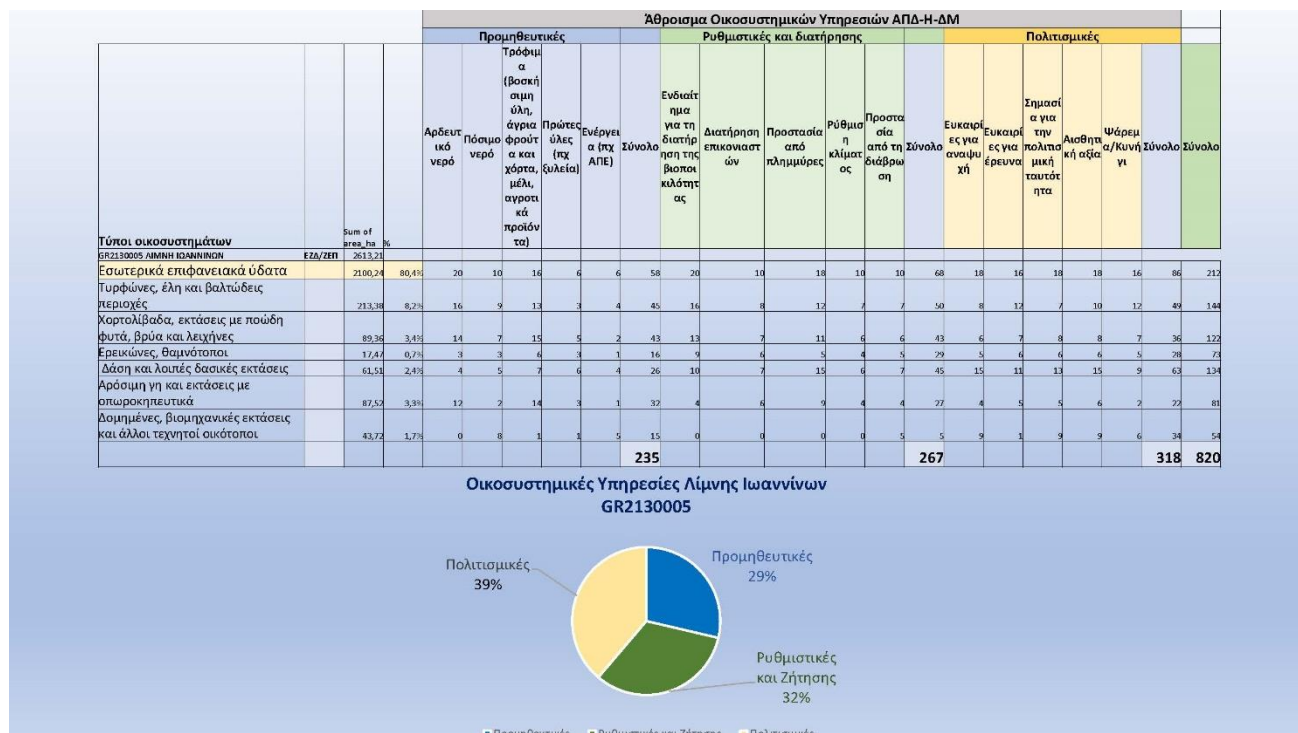
Ως σημαντικά είδη (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 67 είδη (53 είδη ορνιθοπανίδας). Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 3 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 57 είδη ως Β «καλή διατήρηση» και για ένα είδος ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στην ΕΖΔ αναφέρονται επίσης 30 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας. Βορειοδυτικά της Λίμνης Ιωαννίνων, πλησίον των ορίων της ΕΖΔ-ΖΕΠ απαντάται το Σπήλαιο Περάματος το οποίο αποτελεί καταφύγιο/αποικία χειρόπτερων. Σύμφωνα με τα δεδομένα του προγράμματος LIFE GRECABAT η ΕΖΔ αποτελεί περιοχή τροφοληψίας χαιρόπτερων (βλ. Εικόνα 5.2-3).

Ως πιέσεις και απειλές στην ΕΖΔ - ΖΕΠ GR2130005, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Τροποποίηση εσωτερικών υδάτινων σωμάτων
- Κυνήγι, Διαχείριση αλιευτικών πόρων και θηραμάτων, Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Φυσικές διεργασίες ευτροφισμού ή οξίνισης
- Μετατροπή σε άλλα είδη δασών, συμπεριλαμβανομένων μονοκαλλιεργειών, Επαναφύτευση με ή εισαγωγή ξένων ή μη τυπικών ειδών
- Εναπόθεση και επεξεργασία αποβλήτων / απορριμμάτων από οικιακές / ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις / από εμπορικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις
- Επιχώματα, τεχνητές παραλίες
- Υλοτομία χωρίς αναφύτευση ή φυσική αναγέννηση
- Μετατροπή σε γεωργική γη
- Χρήση φυσικών λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις, Χρήση συνθετικών (ορυκτών) λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις, Χρήση φυτοπροστατευτικών χημικών ουσιών στη γεωργία
- Αλιεία ιχθύων γλυκού νερού και οστρακοειδών (ερασιτεχνική), Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Δρόμοι, μονοπάτια
- Παράνομο κυνήγι/θανάτωση, Παράνομη συγκομιδή, συλλογή και λήψη, Δηλητηρίαση ζώων (εξαιρουμένης της δηλητηρίασης με μόλυβδο)
- Εισαγωγή και εξάπλωση ξενικών ειδών
- Προβληματικά ιθαγενή είδη
- Μετατροπή από άλλες χρήσεις γης σε κατοικίες, οικισμούς ή περιοχές αναψυχής (εξαιρουμένης της αποστράγγισης και της τροποποίησης των ακτών, των εκβολών και των παράκτιων συνθηκών), Κατασκευή ή τροποποίηση (π.χ. στέγασης και οικισμών) σε υφιστάμενους αστικούς ή χώρους ψυχαγωγίας
- Αθλητισμός, τουρισμός και δραστηριότητες αναψυχής
- Άλλες ανθρώπινες οχλήσεις και διαταραχές

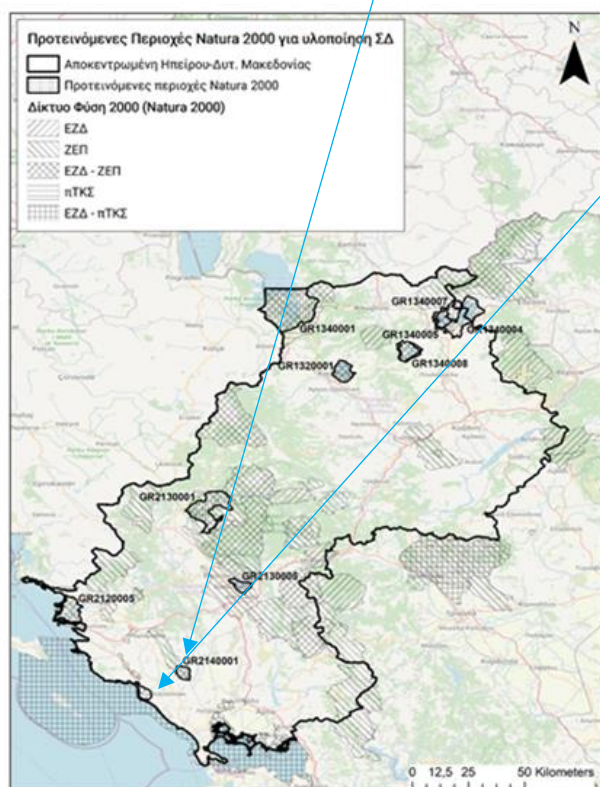
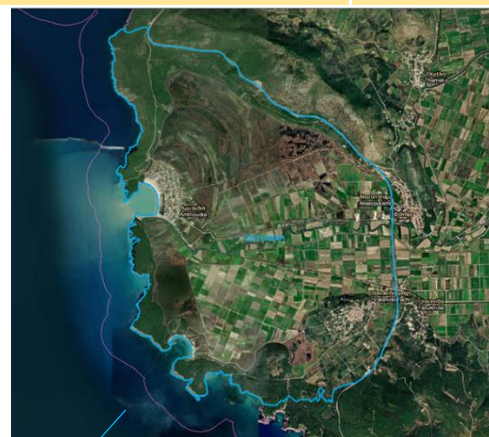
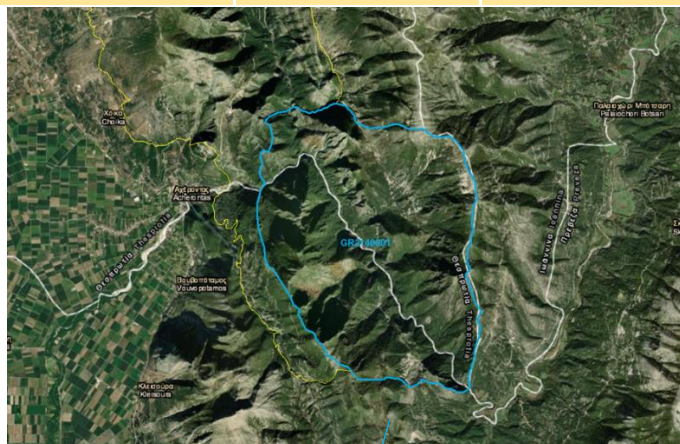
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΖΔ - ΖΕΠ GR2130005 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

Εικόνα 5.2-5: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ - ΖΕΠ GR2130005 ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

5.2.4.3 Εκβολές Αχέροντα (Από Γλώσσα έως Αλωνάκι) και Στενά Αχέροντα

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR2140001	ΕΖΔ	ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ (ΑΠΟ ΓΛΩΣΣΑ ΕΩΣ ΑΛΩΝΑΚΙ) ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	4527,61

Εικόνα 5.2-6: Απεικόνιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ GR2140001 ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ (ΑΠΟ ΓΛΩΣΣΑ ΕΩΣ ΑΛΩΝΑΚΙ) ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ GR2140001, στις δυο υποπεριοχές έχουν χαρτογραφηθεί 17 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων ο ένας είναι οικοτόπος προτεραιότητας (2250* Θίνες των παραλίων με *Juniperus* spp.). Για 8 τύπους οικοτόπων ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετη διατήρηση», για 7 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση», ενώ 2 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση».

Ως σημαντικά είδη (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 11 είδη. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 6 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση» και για 5 είδη ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στην ΕΖΔ GR2140001 αναφέρονται επίσης 24 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.

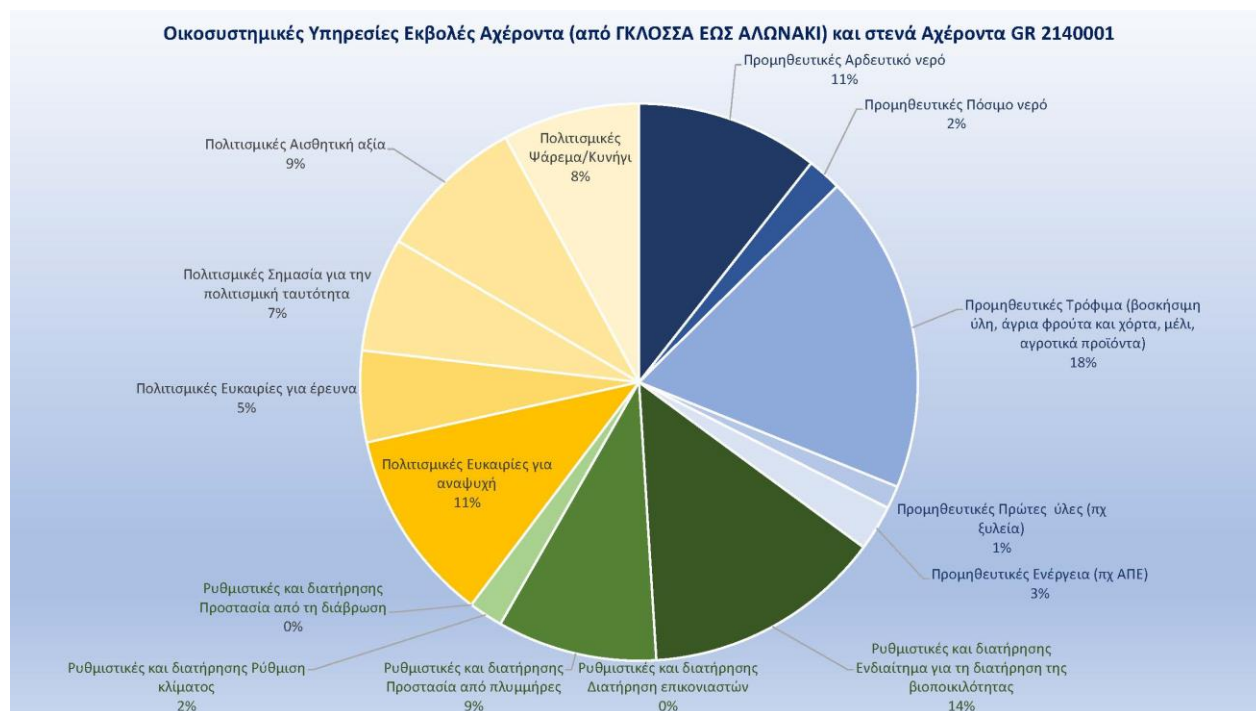
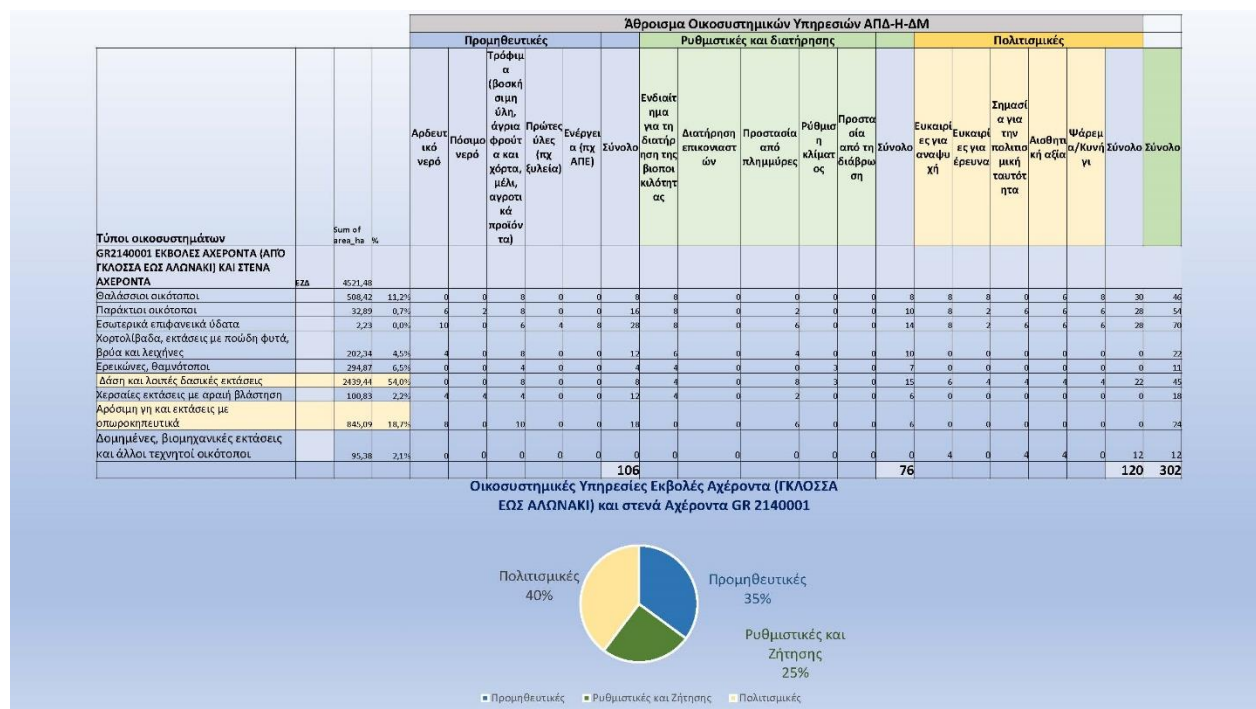
Η ΕΖΔ GR2140001 αποτελεί περιοχή όπου προτείνονται δράσεις στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για τον Τ.Ο. 2250* (Θίνες των παραλίων με *Juniperus* spp), για τη φώκια (*Monachus monachus*), για την χελώνα *Caretta caretta* (βλ. Δράση C.1 του έργου LIFE-IP 4 NATURA).

Ως πιέσεις και απειλές στην ΕΖΔ GR2140001, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Κυνήγι, Διαχείριση αλιευτικών πόρων και θηραμάτων, Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Γεωργικές δραστηριότητες που προκαλούν ρύπανση του εδάφους, Δασικές δραστηριότητες που προκαλούν ρύπανση του εδάφους, Μεικτής προέλευσης εδαφική ρύπανση και στερεά απόβλητα (εξαιρουμένων των απορρίψεων)
- Καύση για γεωργικούς σκοπούς, Καταστολή πυρκαγιάς για γεωργικούς σκοπούς, Καύση για δασικούς σκοπούς, Καταστολή της πυρκαγιάς για δασοκομικούς σκοπούς
- Αβιοτικές φυσικές διεργασίες (π.χ. διάβρωση, συσσώρευση ιλύος, ξήρανση, βύθιση, αλάτωση)
- Μετατροπή σε γεωργική γη
- Βόσκηση
- Κτηνοτροφία (χωρίς βόσκηση)
- Χρήση φυσικών λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις, Χρήση συνθετικών (ορυκτών) λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις
- Παράνομο κυνήγι/θανάτωση, Παράνομη συγκομιδή, συλλογή και λήψη, Δηλητηρίαση ζώων (εξαιρουμένης της δηλητηρίασης με μολύβδο)
- Μείωση διαθέσιμης τροφής (θήραματα)
- Προβληματικά ιθαγενή είδη

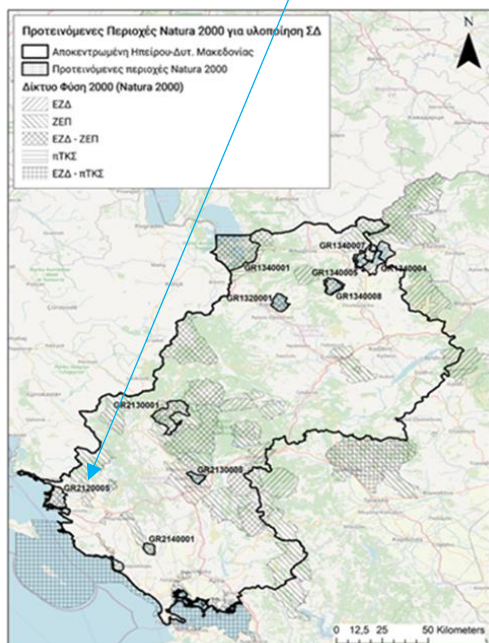
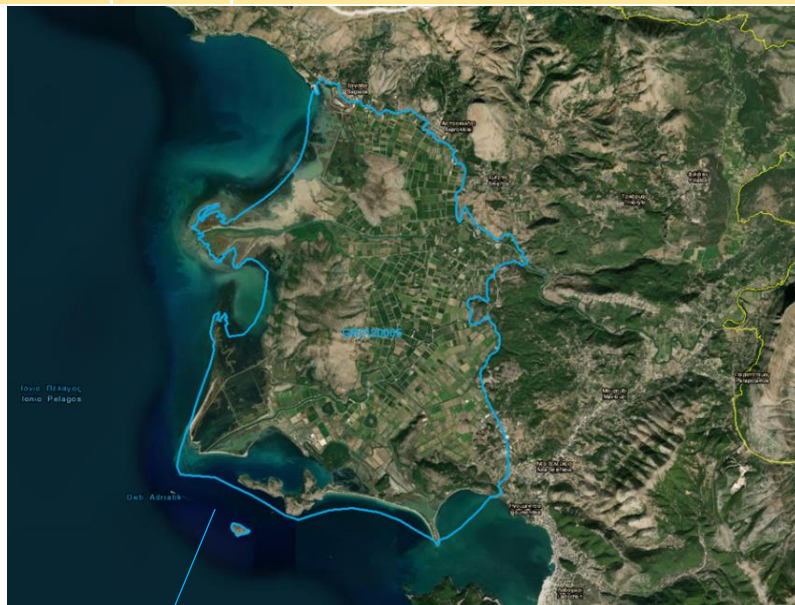
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΖΔ GR2140001 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

Εικόνα 5.2-7: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ GR2140001 ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΩΝΤΑ (ΑΠΟ ΓΛΩΣΣΑ ΕΩΣ ΑΛΩΝΑΚΙ) ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΩΝΤΑ

5.2.4.4 Υγρότοπος Εκβολών Καλαμά και Νήσος Πρασούδι

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR2120005	ΖΕΠ	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ	8643,07

Εικόνα 5.2-8: Απεικόνιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ GR2120005 ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Ως σημαντικά είδη (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 102 είδη ορνιθοπανίδας. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 88 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση». Στην ΖΕΠ GR2120005 αναφέρονται επίσης 2 είδη ως άλλα σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας.

Εντός της ΖΕΠ GR2120005 απαντάται το Σπήλαιο Λυγιά το οποίο αποτελεί καταφύγιο/αποικία χειρόπτερων σύμφωνα με τα δεδομένα του προγράμματος LIFE GRECABAT.

Ως πιέσεις και απειλές στην ΖΕΠ GR2120005, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Κτηνοτροφία (χωρίς βόσκηση)
- Αβιοτικές φυσικές διεργασίες (π.χ. διάβρωση, συσσώρευση ιλύος, ξήρανση, βύθιση, αλάτωση)
- Κυνήγι, Διαχείριση αλιευτικών πόρων και θηραμάτων, Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Βόσκηση
- Καύση για γεωργικούς σκοπούς, Καταστολή πυρκαγιάς για γεωργικούς σκοπούς, Καύση για δασικούς σκοπούς, Καταστολή της πυρκαγιάς για δασοκομικούς σκοπούς
- Κυνήγι, Διαχείριση αλιευτικών πόρων και θηραμάτων, Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Κτηνοτροφία
- Μετατροπή σε γεωργική γη
- Χρήση φυσικών λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις, Χρήση συνθετικών (ορυκτών) λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις

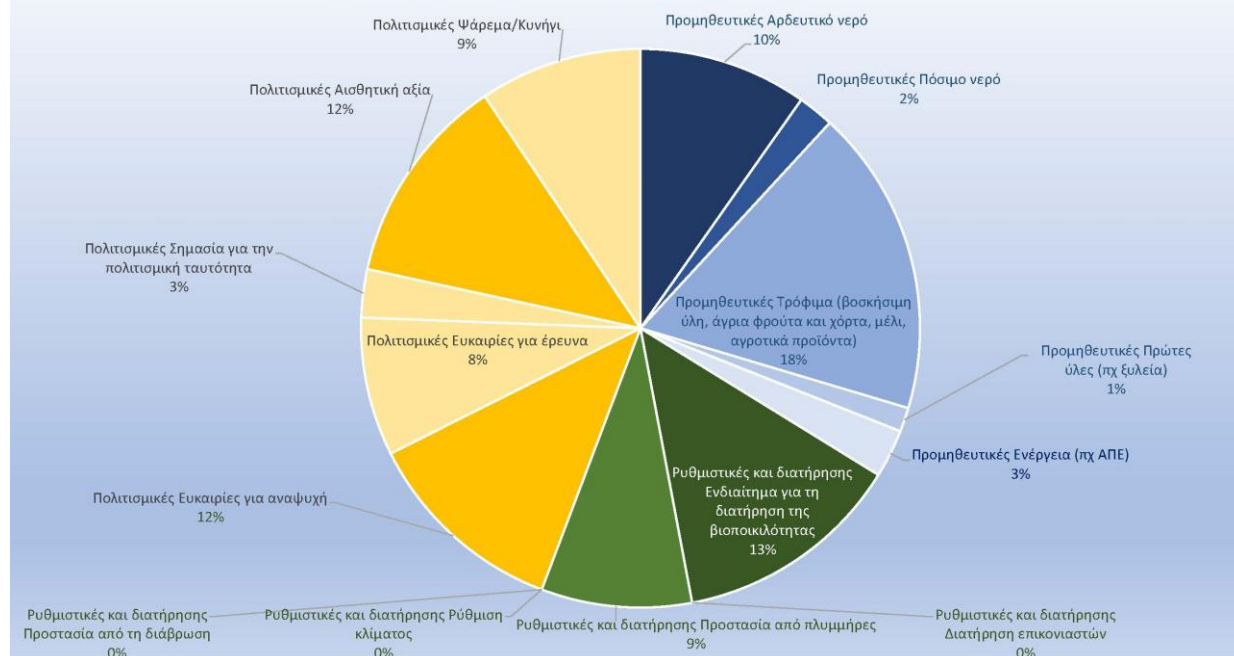
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΖΕΠ GR2120005 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

				Άθροισμα Οικοοικονομικών Υπηρεσιών ΑΠΑ-Η-ΔΜ																	
				Προμηθευτικές				Ρυθμιστικές και διατήρησης						Πολιτισμικές							
				Αρδευτικά ό νερό	Πόσιμο νερό	Τρόφιμα (βοοεινός μη υδρ. αγρια φρούτα και χρυσ. μέλι, αγροτικά προϊόντα)	Πρώτες υλίες (ξύλα)	Ενέργεια (ηχ ΑΠΕ)	Σύνολο	Ενδιαίτη μα για τη διατήρη ση της βιοποικιλ ότητας	Διατήρηση επισκοπησι ών	Προστασία από πλημμυρι ές	Ρύθμιση κλίματος (από τη διάρθρω ση)	Προστα σία από τη διάρθρω ση	Σύνολο	Ευκαιρι ες για ανάπτυξ η	Ευκαιρι ες για έρευνα	Σημεία για την πολιτισμ ική ταυτό τητα	Ασθητική Πάρκα/ ή αλφει α	Σύνολο	Σύνολο
Τύπος οικοοικονομικών		Sum of area Pa	%																		
GR2120005 ΥΠΟΤΡΟΠΟΙΣ ΕΚΒΟΛΟΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΙΟΣ ΠΡΑΙΟΙΔΙ	ΖΕΠ	8627,16																			
Βελούδινα οικόσιτα		2707,77	31,4%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	10	32
Παραγωγή οικόσιτων		245,95	2,8%	0	2	0	0	0	16	0	2	0	0	0	10	0	6	1	1	8	24
Εσωτερικά επιφανειακά υδάτια		32,11	0,4%	10	0	0	4	0	28	0	0	0	0	0	12	0	0	4	1	8	6
Τυφλώνει, αλφεια, θαλάσσιες περιπτώσεις		62,90	0,7%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	2	7
Κορτίδια, εκτάσεις με ποιάδη φυτά, βρύα και μυκήτες		993,44	11,5%	4	0	0	0	0	12	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Εργασίες θαλάσσιου		575,85	6,7%	0	0	0	0	0	4	2	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Δάση και λιανάς διασκέυσης		482,55	5,6%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	7	2	1	8	8	26
Χαρακίς εκτάσεις με αρια ή βλάστηση		40,97	0,5%	4	4	4	0	0	12	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Αρδεύει για να εκτάσεις με οικόσιτα πελάτα		3395,55	39,4%	4	0	5	0	0	9	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0
Ασθμητικές, βιοοικονομικές εκτάσεις και άλλες τεχνητές οικόσιτες		90,07	1,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	9
									97						63					127	287

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Υγρότοπου
Εκβολών Καλαμά Νήσος Πρασούδι
GR2120005

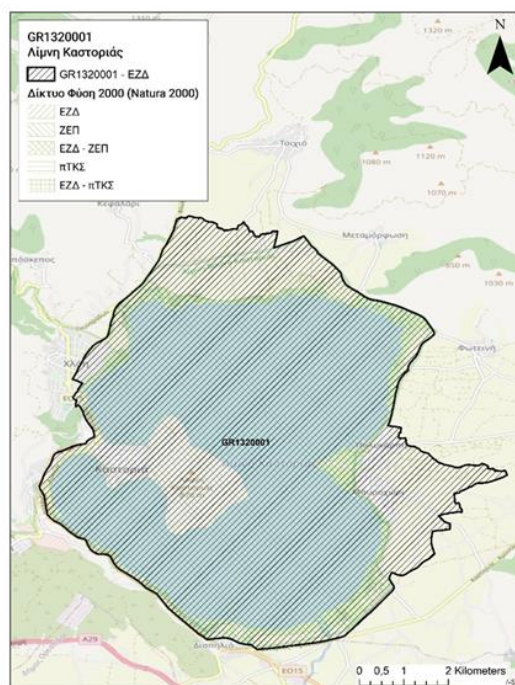
Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Υγροτόπου Εκβολών Καλαμά και Νήσος Πρασούδι GR2120005

Εικόνα 5.2-9: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΖΕΠ GR2120005 ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ

5.2.4.5 Λίμνη Καστορίας

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR1320001	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	4665,69

Εικόνα 5.2-10: Απεικόνιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ GR1320001 ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ GR1320001, στην περιοχή έχουν χαρτογραφηθεί 5 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων ο ένας είναι οικότοπος προτεραιότητας (91Ε0 - Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)). Για ένα Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 2 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση», ενώ για άλλους 2 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση».

Ως σημαντικά είδη (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 13 είδη. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 3 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 5 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση» και για 3 είδη ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στην ΕΖΔ GR1320001 αναφέρονται επίσης 15 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας. Η ΕΖΔ GR132001 αποτελεί περιοχή όπου προτείνονται δράσεις στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αρκούδα (*Ursus arctos*) (βλ. Δράση C.1 του έργου LIFE-IP 4 NATURA).

Ως πιέσεις και απειλές στην ΕΖΔ GR1320001, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Προβληματικά ιθαγενή είδη
- Μετατροπή από άλλες χρήσεις γης σε κατοικίες, οικισμούς ή περιοχές αναψυχής (εξαιρουμένης της αποστράγγισης και της τροποποίησης των ακτών, των εκβολών και των παράκτιων συνθηκών), Κατασκευή ή τροποποίηση (π.χ. στέγασης και οικισμών) σε υφιστάμενους αστικούς ή χώρους ψυχαγωγίας
- Αλιεία ιχθύων γλυκού νερού και οστρακοειδών (επαγγελματική), Αλιεία ιχθύων γλυκού νερού και οστρακοειδών (ερασιτεχνική), Τυχαία θανάτωση (λόγω δραστηριοτήτων αλιείας και κυνηγιού), Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Εισαγωγή και εξάπλωση ξενικών ειδών (π.χ. εισβλητικά ξενικά είδη που αφορούν την ΕΕ, άλλα εισβλητικά ξενικά είδη (εκτός των ειδών που αφορούν την ΕΕ))
- Μη εντατική αφαίρεση βλάστησης βοσκότοπων

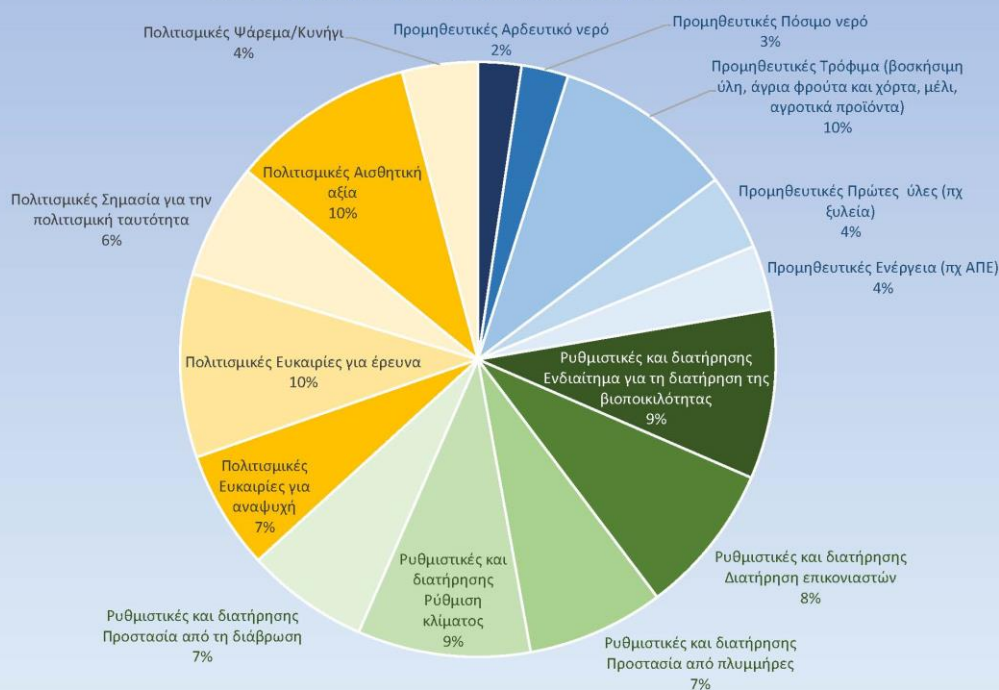
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΖΔ GR1320001 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

				Άθροισμα Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ΑΠΑ-Η-ΔΜ																		
				Προμηθευτικές					Ρυθμιστικές και διατήρησης							Πολιτισμικές						
				Αρδευτικό νερό	Πόσιμο νερό	Τρόφιμα (βοσκήσιμη ύλη, άγρια φρούτα και χόρτα, μέλι, αγροτικά προϊόντα)	Πρώτες ύλες (πχ ξυλεία)	Ενέργεια (πχ ΑΠΕ)	Σύνολο	Ενδοιατήρια για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	Διατήρηση επικονιαστών	Προστασία από πλημμύρες	Ρύθμιση κλίματος	Προστασία από τη διάβρωση	Σύνολο	Ευκαιρίες για αναψυχή	Ευκαιρίες για έρευνα	Σημασία για την πολιτισμική ταυτότητα	Αισθητική αξία	Ψάρεμα/Κυνήγια	Σύνολο	Σύνολο
Τύποι οικοσυστημάτων	ΕΖΔ	Sum of area_ha	%																			
GR1320001 ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ		4663,33																				
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		2936,92	63,0%	3	3	9	1	0	16	8	5	3	8	3	27	13	9	12	11	12	57	100
Τορφάδες, έλη και βαλτιώδεις περιοχές		179,71	3,9%	1	2	1	0	0	4	8	6	7	8	3	32	2	7	2	6	2	19	55
Καρπώδη, εκτάσεις με ποικύλη φυτά, βρύα και λειχήνες		210,25	4,5%	1	1	9	2	4	17	8	6	6	7	8	35	2	7	2	6	2	19	71
Ερεϊκώδεις, θειονότοιποι		374,41	8,0%	1	1	8	2	4	16	8	7	6	7	5	33	1	8	1	5	0	15	64
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		214,91	4,6%	1	1	7	7	2	18	7	9	8	9	9	42	10	7	4	9	4	34	94
Αρόσημη γη και εκτάσεις με σπαρμένο γρασίδι		523,56	11,2%	4	3	14	8	2	31	6	7	6	6	4	29	1	7	2	5	1	16	76
Δασογενέσιμες, βλαστηκανικές εκτάσεις και άλλοι τεχνητοί οικοτόποι		223,56	4,8%	1	2	2	1	6	12	2	2	2	3	2	11	4	6	9	9	0	28	51
									114						209						188	511

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Λίμνης Καστοριάς GR1320001

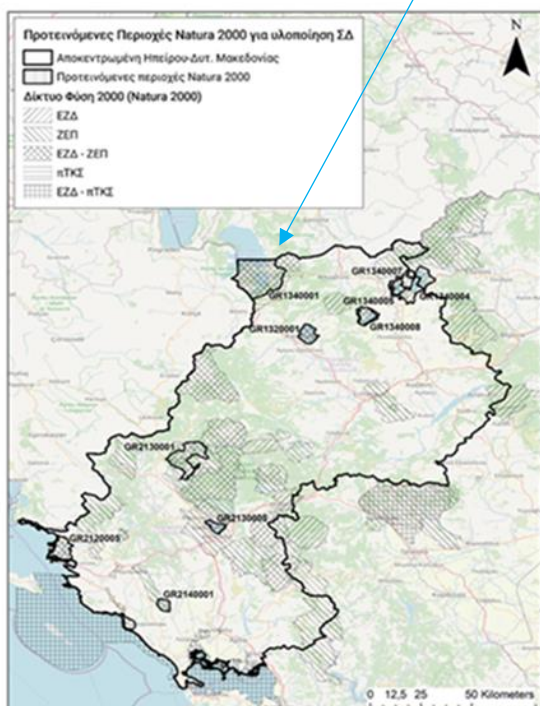
Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Λίμνης Καστοριάς GR1320001

Εικόνα 5.2-11: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ GR1320001 ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

5.2.4.6 Εθνικός Δρυμός Πρεσπών

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR1340001	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ	26635,94

Εικόνα 5.2-12: Απεικόνιση της περιοχής του δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ-ΖΕΠ GR1340001 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ-ΖΕΠ GR1340001, στην περιοχή έχουν χαρτογραφηθεί 25 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων 6 είναι οικοτόποι προτεραιότητας (3170* Μεσογειακά εποχικά τέλματα, 6220* Ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά από Thero-Brachypodietea, 6230* Χλωώδεις διαπλάσεις με *Nardus*, ποικίλων ειδών, σε πυριτιούχα υποστρώματα των ορεινών ζωνών (και των υποορεινών ζωνών της ηπειρωτικής Ευρώπης), 6260* Παννωνικές αμμόδεις στέπες, 91Ε0* Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), 9560* Ενδημικά δάση με *Juniperus* spp). Για 13 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετη διατήρηση», για 7 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση», ενώ για έναν Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση».

Ως σημαντικά είδη (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 197 είδη, εκ των οποίων 171 είναι είδη ορνιθοπανίδας. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 2 μόνο είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετη διατήρηση», για 175 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση» και για 5 είδη ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στην ΕΖΔ-ΖΕΠ αναφέρονται επίσης 160 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.

Η ΕΖΔ-ΖΕΠ αποτελεί περιοχή όπου προτείνονται δράσεις στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την αρκούδα (*Ursus arctos*) και για τις πέστροφες (και συγκεκριμένα για το είδος *Salmo peristericus*) (βλ. Δράση C.1 του έργου LIFE-IP 4 NATURA). Εντός της ΕΖΔ-ΖΕΠ απαντώνται επίσης σπήλαια τα οποία αποτελούν καταφύγια/αποικία χειρότερων σύμφωνα με τα δεδομένα του προγράμματος LIFE GRECABAT.

Ως πιέσεις και απειλές στην ΕΖΔ-ΖΕΠ GR1340001, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

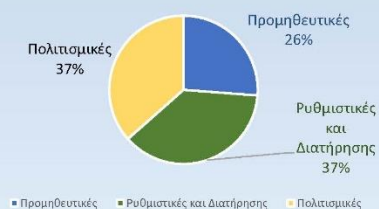
- Αβιοτικές φυσικές διεργασίες (π.χ. διάβρωση, συσσώρευση ιλύος, ξήρανση, βύθιση, αλάτωση)
- Εγκατάλειψη διαχείρισης βοσκοτόπων (π.χ. διακοπή βόσκησης ή κουρέματος)
- Αιολική, κυματική και παλιρροιακή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένης της υποδομής
- Μείωση/απώλεια χαρακτηριστικών οικοτόπων/ενδιαιτημάτων
- Μετατροπή σε γεωργική γη
- Δασοκομία
- Κυνήγι, Διαχείριση αλιευτικών πόρων και θηραμάτων, Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Δημιουργία ή ανάπτυξη υποδομών αθλητισμού, τουρισμού και αναψυχής (εκτός των αστικών ή ψυχαγωγικών περιοχών)

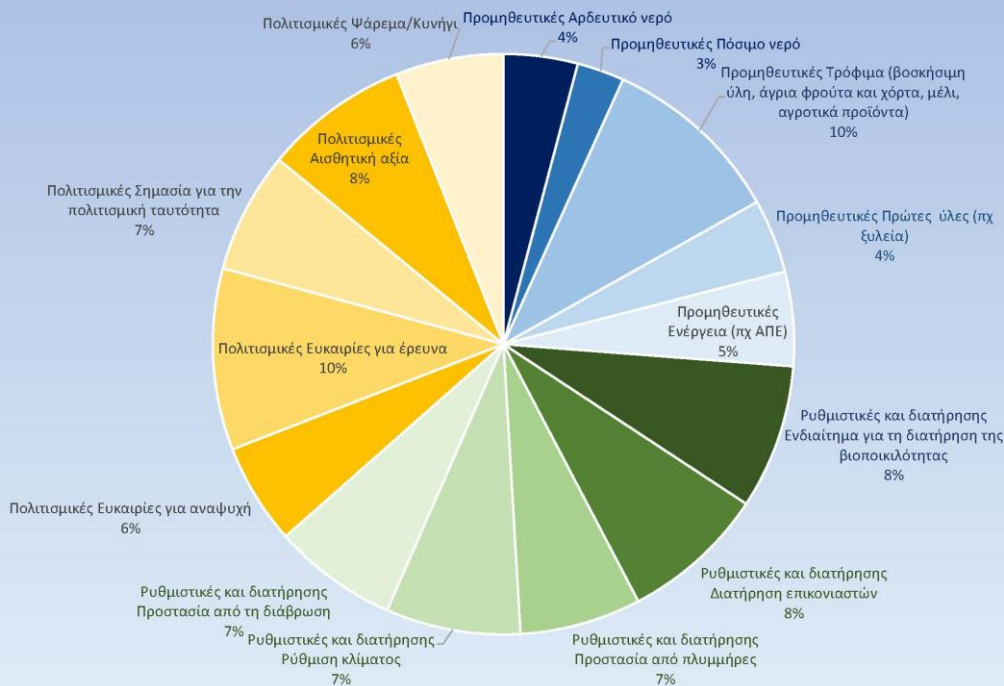
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΖΔ-ΖΕΠ GR1340001 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

		Άθροισμα Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ΑΠΔ-Η-ΔΜ																		
		Προμηθευτικές						Ρυθμιστικές και διατήρησης						Πολυαπομεικτικές						
		Αρδευστικό νερό	Πόσιμο νερό	Τρόφιμα (βασίμια μη ύλη, άγρια φρούτα και χόρτα, μέλι, αγροτικά προϊόντα)	Πρώτες ύλες (μη ξυλεία)	Ενέργεια (ηχ ΑΠΕ)	Σύνολο	Ενδιάμεση για τη διατήρηση ή τη βιοποικιλότητα	Διατήρηση ή επανόρθωση οικοσυστημών	Προστασία από κλιματικές αλλαγές	Ρύθμιση κλιματικού περιβάλλοντος	Προστασία από τη διάβρωση	Σύνολο	Ευκαιρίες για αναψυχή	Ευκαιρίες για έρευνα	Σημεία για την πολιτιστική ταυτότητα	Αισθητική αξία	Ψάρεμα / κυνήγι	Σύνολο	Σύνολο
Τύπος οικοσυστημάτων	Sum of area_ha %																			
GR1340001 ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ ΠΡΕΣΠΟΝ	ΕΖΑ/ΖΕΠ	26616.98																		
Ευκαίρια για ευκαιρίες ανάδραση	7721,07	29,0%	8	2	8	2	3	23	10	2	4	9	3	28	13	14	13	68	119	
Τορφώνας, έλα και βελανιδιές, πελάγους Καραϊσβίλαιο, πελάγους με ποιά φυτά, βρύα και λυχνίες	823,39	3,1%	4	1	2	2	0	9	8	4	2	4	4	22	2	9	3	5	2	52
Βρύα και λυχνίες	1972,35	7,4%	2	2	8	2	0	14	5	7	3	4	4	23	2	5	2	3	2	51
Γενετική διατήρηση	752,97	2,8%	2	2	3	2	12	3	5	3	4	3	18	2	4	2	4	3	13	45
Δάση και δασικές δραστηριότητες	12070,95	45,4%	2	2	12	8	5	29	8	8	13	11	12	52	7	8	8	9	8	121
Κοιτίδα ευκαίριας με ορεινή βλάστηση	27,20	0,1%	1	1	3	1	4	10	3	5	3	3	3	17	2	4	3	2	14	41
Αρδευτική και εκσκαφές με απορρυπαντικά	3172,25	11,9%	2	2	15	2	8	29	5	8	5	3	5	26	1	7	1	1	11	66
Λοιπά μείγματα, βιογενετικές πελάγους και άλλες τεχνητές οικοσυστοί	77,00	0,3%	1	2	3	2	6	14	1	4	3	2	3	13	1	3	4	3	1	39
									140					199				195	539	

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Εθνικού Δρυμού
Πρεσπών GR1340001

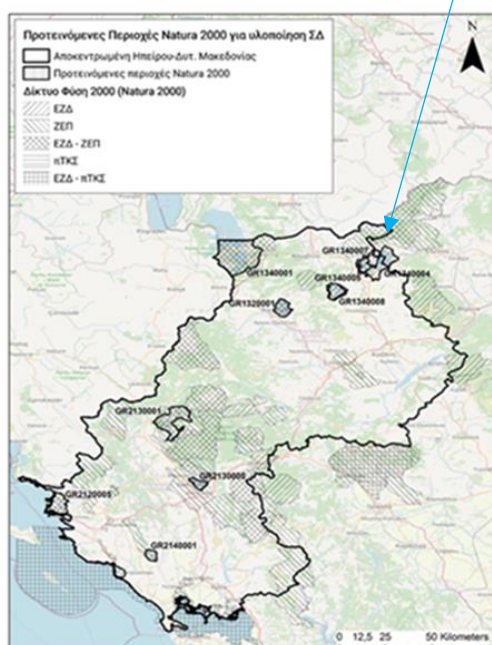
Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Εθνικού Δρυμού Πρεσπών GR1340001

Εικόνα 5.2-13: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ-ΖΕΠ GR1340001 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ

5.2.4.7 Λίμνες Βεγορίτιδας – Πετρών και Λίμνη Πετρών

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR1340004	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ - ΠΕΤΡΩΝ	13030,59
GR1340007	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ	6573,05

Εικόνα 5.2-14: Απεικόνιση των περιοχών του δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ GR1340004 ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ, ΖΕΠ GR1340007 ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ GR1340004, στην περιοχή έχουν χαρτογραφηθεί 10 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων ένας Τ.Ο. προτεραιότητας (6220* Ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά από Thero-Brachypodietea). Για 4 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 5 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση», ενώ για έναν Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Ως σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 14 είδη. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 3 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 4 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση» και για 3 είδη ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στην ΕΖΔ αναφέρονται επίσης 18 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΖΕΠ GR1340007, ως σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ) αναφέρονται 111 είδη. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 20 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετική διατήρηση», για 85 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση» και για 1 είδος ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στη ΖΕΠ αναφέρονται άλλα 5 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.

Οι δυο περιοχές ΕΖΔ και ΖΕΠ αποτελούν περιοχές όπου προτείνονται δράσεις στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αρκούδα (*Ursus arctos*) (βλ. Δράση C.1 του έργου LIFE-IP 4 NATURA). Εντός των ΕΖΔ & ΖΕΠ απαντάται σπήλαιο το οποίο αποτελεί καταφύγιο/αποικία χειρόπτερων, ενώ οι δυο περιοχές αποτελούν περιοχές τροφοληψίας χειροπτέρων σύμφωνα με τα δεδομένα του προγράμματος LIFE GRECABAT.

Ως πιέσεις και απειλές στις ΕΖΔ GR1340004 & ΖΕΠ GR1340007, σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Δρόμοι, μονοπάτια, σιδηρόδρομοι και συναφής υποδομή (π.χ. γέφυρες, οδογέφυρες, σήραγγες)
- Γεωργικές δραστηριότητες που προκαλούν διάχυτη ρύπανση σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα
- Απόρριψη αστικών λυμάτων που προκαλούν ρύπανση σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα (εξαιρουμένης της υπερχείλισης ομβρίων ή/και των αστικών απορροών)
- Εισαγωγή και εξάπλωση ξενικών ειδών
- Κατασκευή ή τροποποίηση (π.χ. στέγασης και οικισμών) σε υφιστάμενους αστικούς ή χώρους ψυχαγωγίας, Κατασκευή ή τροποποίηση εμπορικής / βιομηχανικής υποδομής σε υφιστάμενες εμπορικές / βιομηχανικές περιοχές
- Απαγόρευση εισόδου ή περιορισμένη πρόσβαση σε προστατευόμενη περιοχή/βιότοπο
- Αβιοτικές φυσικές διεργασίες (π.χ. διάβρωση, συσσώρευση ιλύος, ξήρανση, βύθιση, αλάτωση)
- Ανάπτυξη και συντήρηση παραλιών για τουρισμό και αναψυχή, αποκατάσταση και καθαρισμός παραλίας, Εναπόθεση και επεξεργασία αποβλήτων / απορριμμάτων από οικιακές / ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις, Εναπόθεση και επεξεργασία αποβλήτων / απορριμμάτων από εμπορικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, Απόρριψη αστικών λυμάτων που προκαλούν ρύπανση σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα (εξαιρουμένης της υπερχείλισης ομβρίων ή/και των αστικών απορροών)

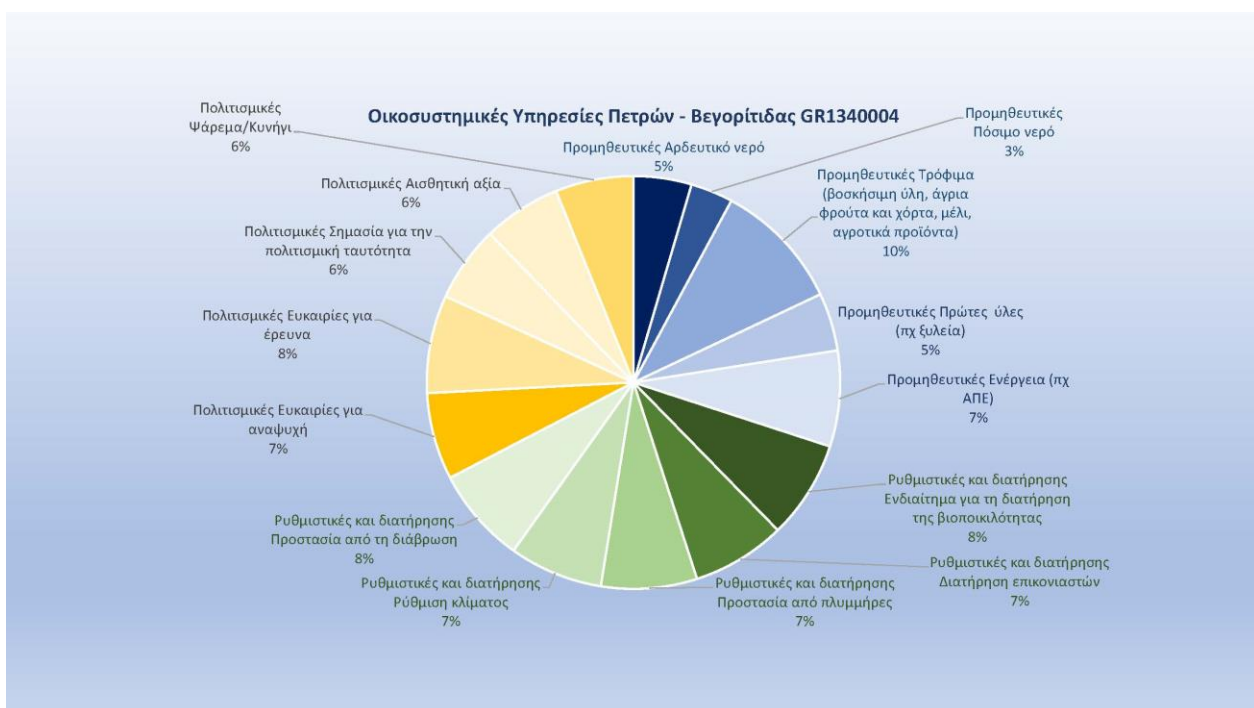
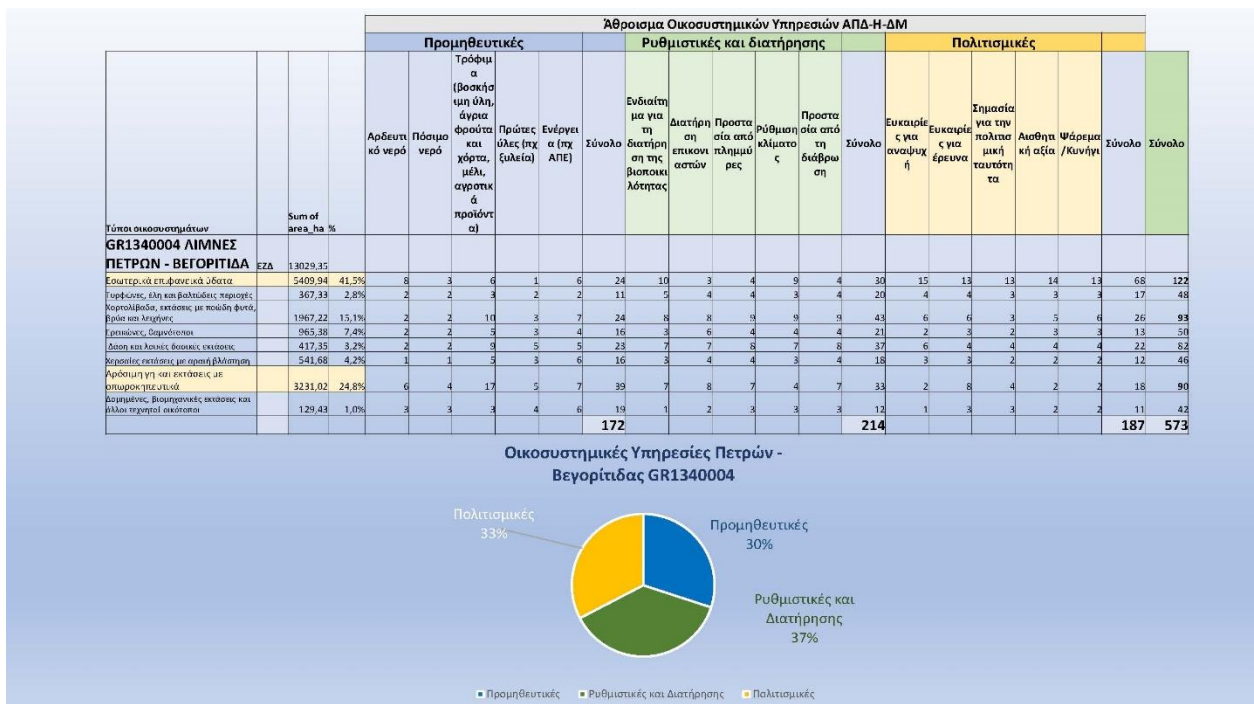

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Μετατροπή σε γεωργική γη (εξαιρουμένης της αποστράγγισης και της χρήσης της φωτιάς ως μέσο διαχείρισης), Καλλιεργητικές πρακτικές (π.χ όργωμα) στη γεωργία, Άλλες πρακτικές διαχείρισης του εδάφους στη γεωργία, Συγκομιδή σπαρτών και θερισμός καλλιεργειών
- Φυσικές διεργασίες ευτροφισμού ή οξίνισης
- Ατμοσφαιρική ρύπανση
- Κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας, Μετατροπή από άλλες χρήσεις γης σε εμπορικές / βιομηχανικές περιοχές (εξαιρουμένης της αποστράγγισης και της τροποποίησης των ακτών, των εκβολών και των παράκτιων συνθηκών), Κατασκευή ή τροποποίηση εμπορικής / βιομηχανικής υποδομής σε υφιστάμενες εμπορικές / βιομηχανικές περιοχές
- Αποστράγγιση
- Χρήση φυτοπροστατευτικών χημικών ουσιών στη γεωργία
- Απομάκρυνση μικρών χαρακτηριστικών τοπίου για ενοποίηση αγροτεμαχίων (φράκτες, ξερολιθιές, βούρλα, ανοιχτές τάφρους, πηγές, μεμονωμένα δέντρα κλπ.)
- Άντληση από υπόγεια, επιφανειακά ή μικτά ύδατα για γεωργία
- Τροποποίηση υδάτινων σωμάτων
- Φυσική αλλοίωση των υδάτινων σωμάτων

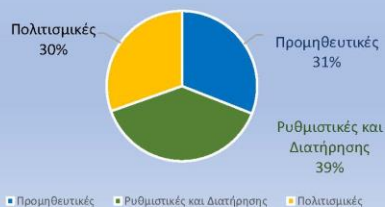
Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στις ΕΖΔ GR1340004 & ΖΕΠ GR1340007 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

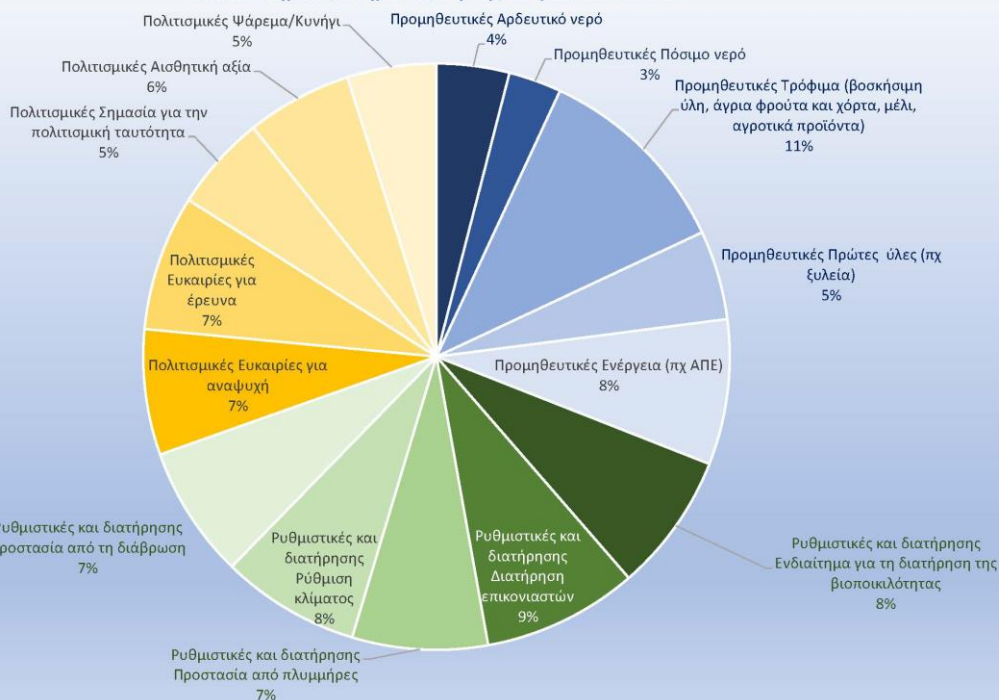
Εικόνα 5.2-15: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ GR1340004 ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ

			Άθροισμα Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ΑΠΔ-Η-ΔΜ																			
			Προμηθευτικές					Ρυθμιστικές και διατήρησης					Πολιτισμικές									
			Αρδευτικό νερό	Πόσιμο νερό	Τρόφιμα (βοσκήσιμη ύλη, άγρια φρούτα και χόρτα, μέλι, αγροτικά προϊόντα)	Πρώτες ύλες (πχ ξύλεια)	Ενέργεια α (πχ ΑΠΕ)	Σύνολο	Ενδιαίτημα για τη διατήρηση της βιοποικι- λότητας	Διατή- ρηση επικοινωνι- ών	Προστα- σία από πλημμύ- ρες	Ρύθμιση κλίματος	Προστα- σία από τη διάβρω- ση	Σύνολο	Ευκαιρί- ες για αναψυχή	Ευκαιρί- ες για έρευνα	Σημασία α για την πολιτι- στική ταυτότη- τα	Αισθητι- κή αξία	Ψάρεμα/ Κυνήγι	Σύνολο	Σύνολο	
Τύποι οικοσυστημάτων		Sum of area_ha	%																			
GR1340007 ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ	ΣΕΠ	6572,20																				
Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα		959,01	14,6%	7	3	4	1	5	20	10	3	4	9	4	30	9	10	8	11	7	45	9
Τυφλώνες, έλη και βαλτώδεις περιοχές		367,43	5,6%	2	2	3	2	2	11	5	4	4	3	4	20	4	3	4	3	2	16	4
Χαροειδή/βάλτο, εκτάσεις με ποώδη βλάστη, βρύα και λειχήνες		2941,50	44,8%	2	2	14	3	9	30	8	10	9	10	10	47	8	10	3	6	5	32	10
Ερμητικές, θαμνότοποι		533,93	8,1%	2	2	5	3	4	16	3	6	3	4	3	19	3	2	3	2	3	13	4
Δάση και λοιπές δασικές εκτάσεις		508,71	7,7%	2	2	10	6	8	28	7	8	8	7	8	38	8	4	4	4	4	24	9
Χερσαίες εκτάσεις με αραιή βλάστηση		450,77	6,9%	1	1	6	3	6	17	3	5	4	3	4	19	3	6	3	2	2	16	5
Αρόσημη γη και εκτάσεις με επιποτασιστικές		744,96	11,3%	4	2	15	5	4	30	5	9	7	4	5	30	2	3	2	2	3	11	7
Δομημένες, βιομηχανικές εκτάσεις και άλλες τεχνητές εκτάσεις		65,89	1,0%	2	2	4	4	6	18	1	2	2	2	9	1	3	2	2	2	10	3	
								170						212						167	549	

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Λίμνης Πετρών GR1340007

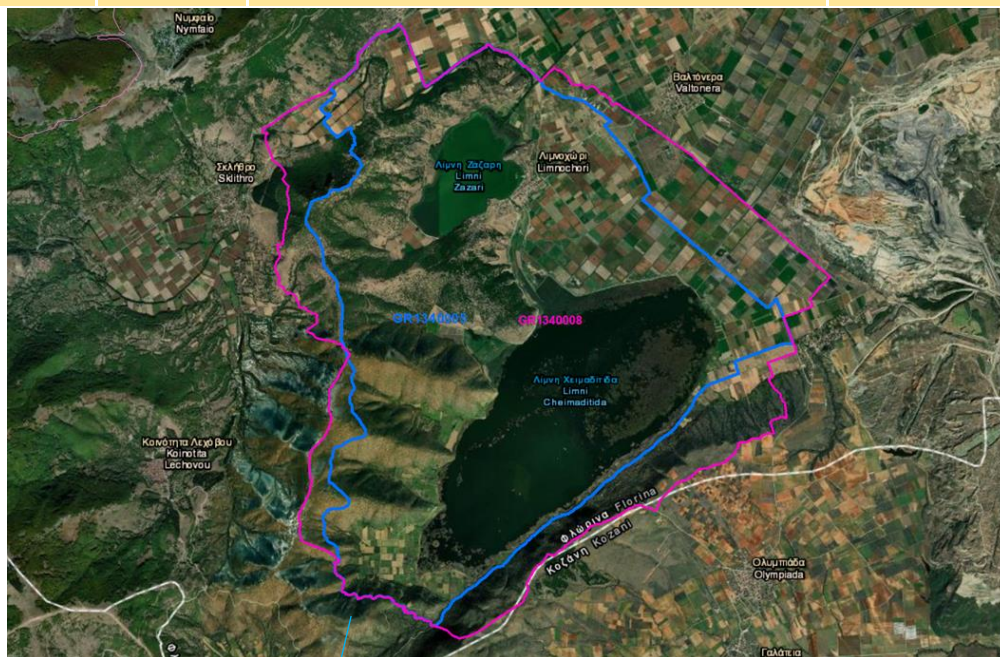
Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Λίμνης Πετρών GR1340007

Εικόνα 5.2-16: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΣΕΠ GR1340007 ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ

5.2.4.8 Λίμνες Χειμαδίτιδα και Ζάζαρη

Κωδικός Περιοχής	Τύπος	Όνομα Περιοχής	Έκταση (εκτ.)
GR1340008	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ	5137,27
GR1340005	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ - ΖΑΖΑΡΗ	3921,5

Εικόνα 5.2-17: Απεικόνιση των περιοχών του δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ GR1340008 ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ, ΕΖΔ GR1340005 ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ - ΖΑΖΑΡΗ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΕΖΔ GR1340005, στην περιοχή έχουν χαρτογραφηθεί 5 τύποι οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων 2 Τ.Ο. προτεραιότητας (7210* Ασβεστόχοι βάλτοι με *Cladium mariscus* και είδη του *Caricion davallianae*, 91Ε0* Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior*). Για 2 Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετη διατήρηση», για ένα Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση», ενώ για δυο Τ.Ο. ο βαθμός διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Ως σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και είδη που περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), αναφέρονται 16 είδη. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 5 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετη διατήρηση», για 7 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση» και για ένα είδος ως C «μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση». Στην ΕΖΔ αναφέρονται επίσης 23 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΖΕΠ GR1340008, ως σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας (είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ) αναφέρονται 118 είδη. Όσον αφορά στο βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, για 34 είδη έχει αξιολογηθεί ως Α «εξαιρετη διατήρηση» και για 78 είδη έχει αξιολογηθεί ως Β «καλή διατήρηση». Στη ΖΕΠ αναφέρονται άλλα 5 είδη ως άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.

Οι δυο περιοχές ΕΖΔ και ΖΕΠ αποτελούν περιοχές όπου προτείνονται δράσεις στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αρκούδα (*Ursus arctos*) (βλ. Δράση C.1 του έργου LIFE-IP 4 NATURA). Εντός των ΕΖΔ & ΖΕΠ απαντάται καταφύγιο χειρόπτερων, ενώ οι δυο περιοχές (οι οποίες επικαλύπτονται) αποτελούν περιοχές τροφοληψίας χειροπτέρων σύμφωνα με τα δεδομένα του προγράμματος LIFE GRECABAT.

Ως πιέσεις και απειλές στις ΖΕΠ GR1340008 και ΕΖΔ GR1340005 σύμφωνα με τη διαθέσιμη γνώση και πληροφορία, αναφέρονται:

- Κατασκευή ή τροποποίηση (π.χ. στέγασης και οικισμών) σε υφιστάμενους αστικούς ή χώρους ψυχαγωγίας, Κατασκευή ή τροποποίηση εμπορικής / βιομηχανικής υποδομής σε υφιστάμενες εμπορικές / βιομηχανικές περιοχές
- Χρήση φυσικών λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις, Χρήση συνθετικών (ορυκτών) λιπασμάτων σε γεωργικές εκτάσεις
- Μετατροπή σε γεωργική γη (εξαιρουμένης της αποστράγγισης και της χρήσης της φωτιάς ως μέσο διαχείρισης), Καλλιεργητικές πρακτικές (π.χ όργωμα) στη γεωργία, Άλλες πρακτικές διαχείρισης του εδάφους στη γεωργία, Συγκομιδή σπαρτών και θερισμός καλλιεργειών
- Απομάκρυνση μικρών χαρακτηριστικών τοπίου για ενοποίηση αγροτεμαχίων (φράκτες, ξερολιθιές, βούρλα, ανοιχτές τάφρους, πηγές, μεμονωμένα δέντρα κλπ.)
- Κυνήγι, Διαχείριση αλιευτικών πόρων και θηραμάτων, Χρήση βολίδων ή βαριδίων μολύβδου
- Αβιοτικές φυσικές διεργασίες (π.χ. διάβρωση, συσσώρευση ιλύος, ξήρανση, βύθιση, αλάτωση)
- Φυσικές διεργασίες ευτροφισμού ή οξίνισης
- Ατμοσφαιρική ρύπανση
- Εγκατάλειψη διαχείρισης βοσκοτόπων (π.χ. διακοπή βόσκησης ή κουρέματος)

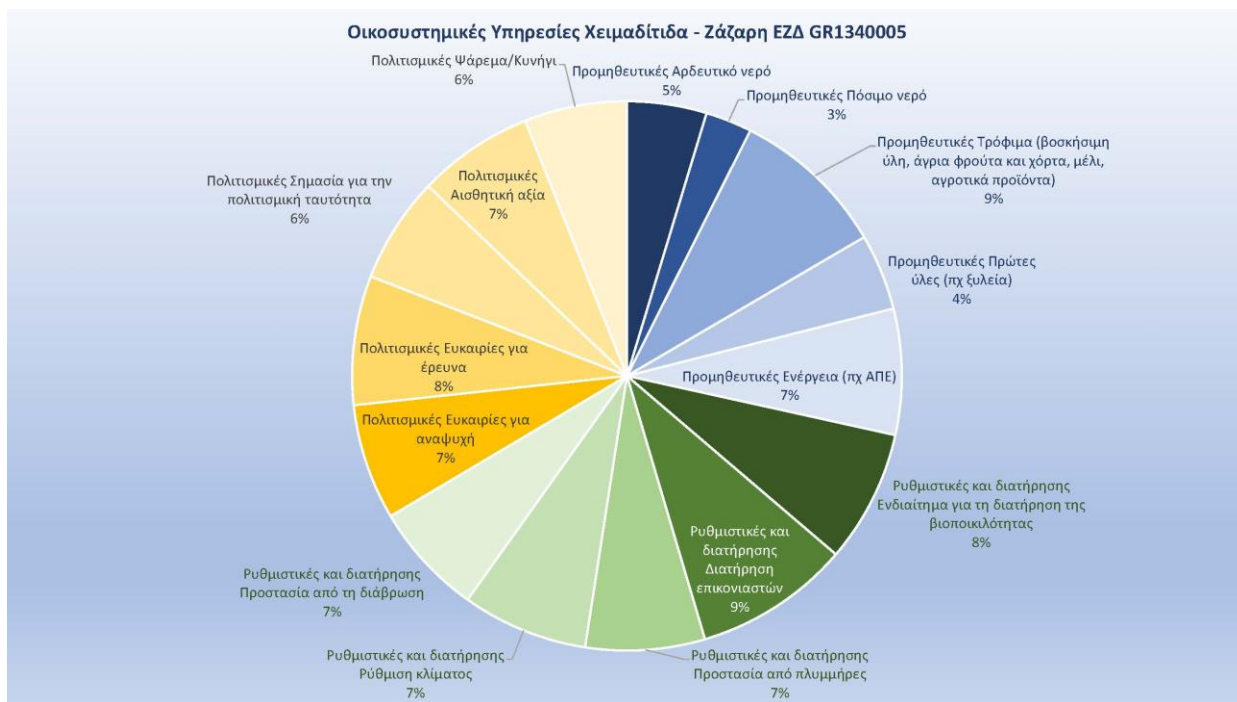
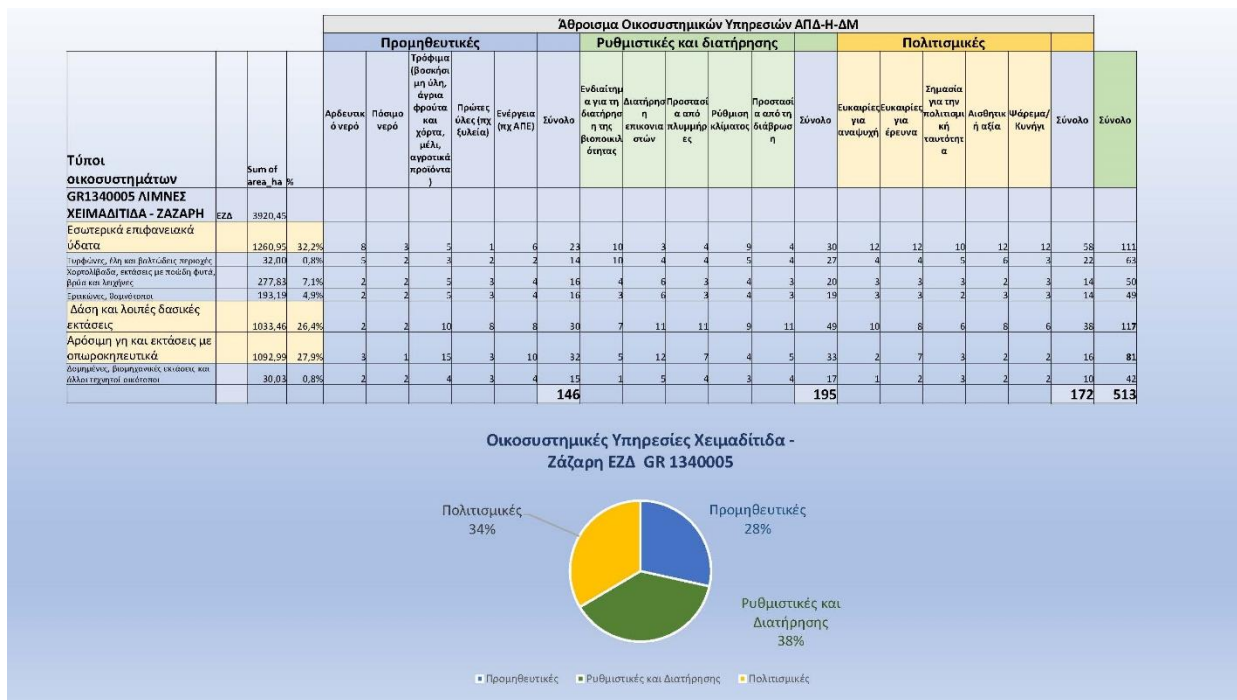

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Αιολική, κυματική και παλιρροιακή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένης της υποδομής
- Μετατροπή από άλλες χρήσεις γης σε κατοικίες, οικισμούς ή περιοχές αναψυχής (εξαιρουμένης της αποστράγγισης και της τροποποίησης των ακτών, των εκβολών και των παράκτιων συνθηκών), Κατασκευή ή τροποποίηση (π.χ. στέγασης και οικισμών) σε υφιστάμενους αστικούς ή χώρους ψυχαγωγίας
- Τροποποίηση εσωτερικών υδάτινων σωμάτων.

Οι εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες στις ΖΕΠ GR1340008 και ΕΖΔ GR1340005 (οικοσυστημικές υπηρεσίες που δυνητικά προσφέρονται ανά τύπο οικοσυστήματος) παρουσιάζονται στις εικόνες που ακολουθούν.

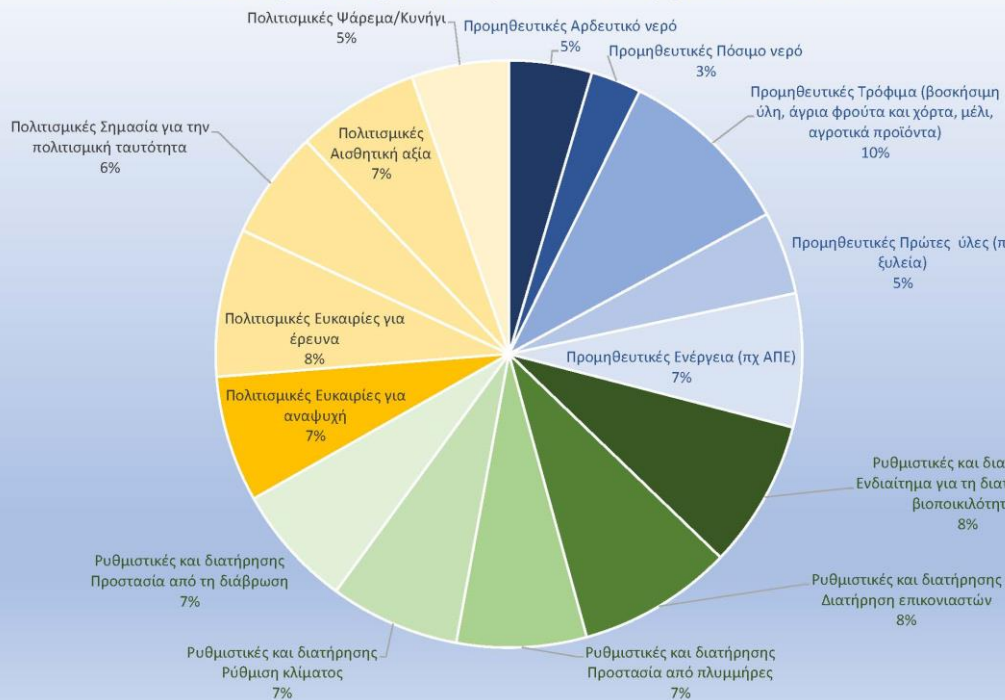
Εικόνα 5.2-18: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΕΖΔ GR1340005 ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ – ΖΑΖΑΡΗ

				Αθροισμα Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ΑΠΔ-Η-ΔΜ																		
				Προμηθευτικές					Ρυθμιστικές και διατήρησης					Πολιτισμικές								
				Αρδευτικό νερό	Πόσιμο νερό	Τρόφιμα (βοσκήσιμη ύλη, άγρια φρούτα και χόρτα, μέλι, αγροτικά προϊόντα)	Πρώτες ύλες (πχ ξυλεία)	Ενέργεια (πχ ΑΠΕ)	Σύνολο	Ενδιαίτημα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας	Διατήρηση επικοινωνιών	Προστασία από πλημμύρες	Ρύθμιση κλίματος	Προστασία από τη διάβρωση	Σύνολο	Ευκαιρίες για αναψυχή	Ευκαιρίες για έρευνα	Σημεία για την πολιτισμική ταυτότητα	Αισθητική αξία	Ψάρεμα/Κυνήγι	Σύνολο	Σύνολο
Τύποι οικοσυστημάτων		Sum of area, ha	%																			
GR1340008 ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ - ΖΑΖΑΡΗ	ΖΕΠ	5135,90																				
Συντηρητικά επεδεικνυόμενα υδάτινα		1261,00	24,6%	8	3	5	1	6	23	10	3	4	9	4	30	12	12	9	11	8	52	105
Τυρφώδεις, έλη και βολυβάδες περσιές		32,00	0,6%	4	2	3	2	2	13	10	5	4	5	4	28	4	4	5	6	3	22	63
Κοιτοβάθρα, εκτάσεις με ποιάδη φυτά, βρύα και λιχηνές		409,92	8,0%	2	2	5	3	4	16	4	6	3	3	3	19	3	4	3	2	3	15	50
Ερμητικές, θαλάσσιες		249,90	4,9%	2	2	5	3	4	16	3	7	3	3	3	19	3	4	2	3	3	15	50
Δάση και λιβάδες θαλάσσιες εκτάσεις		1611,36	31,4%	2	2	13	8	7	30	7	11	11	9	11	49	10	8	6	8	6	38	117
Αρόσημα για και εκτάσεις με σποροφυτευτικά		1541,58	30,0%	3	1	16	3	10	33	6	9	7	4	5	31	2	7	2	2	2	15	79
Βορμημένες, βοιωμενικές εκτάσεις και άλλα τεχνητά οικοτόποι		30,14	0,6%	2	2	4	3	4	15	1	2	4	3	4	14	1	2	3	2	2	10	39
									146						190						167	503

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Χειμαδίτιδα - Ζάζαρη ΖΕΠ 1340008

Οικοσυστημικές Υπηρεσίες Χειμαδίτιδα - Ζάζαρη ΖΕΠ GR1340008

Εικόνα 5.2-19: Οικοσυστημικές υπηρεσίες ΖΕΠ GR1340008 ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Για την αξιολόγηση των περιοχών σύμφωνα με το κριτήριο «Συνδυασμός ή μη με άλλα καθεστώτα προστασίας», λήφθηκε υπόψη η ένταξη των περιοχών σε άλλα καθεστώτα προστασίας.

Κωδικός Περιοχής	Όνομα Περιοχής	Τύπος	Καθεστώς Προστασίας
GR2130001	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΩΟΥ	ΕΖΔ	Εθνικό Πάρκο, Εθνικός Δρυμός, Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR2130005	ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΕΖΔ - ΖΕΠ	-
GR2140001	ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ (ΑΠΟ ΓΛΩΣΣΑ ΕΩΣ ΑΛΩΝΑΚΙ) ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	ΕΖΔ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR2120005	ΥΓΡΟΤΟΠΙΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ	ΖΕΠ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR1320001	ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΕΖΔ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR1340001	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ	ΕΖΔ - ΖΕΠ	Εθνικό Πάρκο, Εθνικός Δρυμός, Καταφύγιο Άγριας Ζωής, Περιοχή RAMSAR
GR1340004	ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ - ΠΕΤΡΩΝ	ΕΖΔ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR1340005	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ - ΖΑΖΑΡΗ	ΕΖΔ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR1340007	ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ	ΖΕΠ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
GR1340008	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ	ΖΕΠ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής

Σημειώνεται ότι στα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών απορροής του ΥΔ09 αποτυπώνεται η υδραυλική επικοινωνία των λιμνών και είναι συνολική η ανάγκη διαχείρισης της Λίμνης Βεγορίτιδας και της υπολεκάνης του Αμυνταίου (που περιλαμβάνει τις άλλες τρεις λίμνες). Για τη Λίμνη Βεγορίτιδας υπάρχει ειδικό Μέτρο και ειδική αναφορά στο πρόγραμμα στα Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Πόρων ΦΕΚ Β 4676/29-12-2017 ΜΕΤΡΟ Μ09Σ0803.

Γραφήματα με την συγκριτική παρουσίαση υποψήφιων περιοχών με συνδυαστικά κριτήρια καθώς και η συμβολή των κριτηρίων ανά περιοχή παρουσιάζονται στο παράρτημα IV.

Προκειμένου να εξεταστεί το κριτήριο «Άλλα έργα που ήδη έχουν υλοποιηθεί στις περιοχές NATURA 2000» αναζητήθηκαν άλλες δράσεις και προγράμματα που έχουν υλοποιηθεί στο παρελθόν και έχουν ολοκληρωθεί ή υλοποιούνται εντός των προαναφερθέντων περιοχών. Τα δεδομένα που παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί προέρχονται από τη «Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα»¹².

¹² LIFE Information System - Η «Βάση Δεδομένων Έργων και Παραδοτέων LIFE στην Ελλάδα» - «Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE» (LIFE14 CAP/GR/000003 - GR LTF) - <http://database.lifetaskforce.gr/#/>

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Κωδικός	Τίτλος	Θεματική υποκατηγορία	Όνομα Συντονιστή	Κατάσταση	Λέξεις Κλειδιά
GR1320001 ΕΖΔ – ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ					
LIFE09 NAT/GR/000333	ARCTOS/KASTORIA / Improving conditions of bear/human coexistence in Kastoria Prefecture, Greece / Transfer of best practices	<i>Ursus arctos</i>	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	Ολοκληρωμένο	conflicting use, endangered species, environmental awareness, environmental training, natural park, preventive measure
LIFE17 NAT/IT/000464	LIFE SAFE/CROSSING / Preventing Animal/Vehicle Collisions – Demonstration of Best Practices targeting priority species in SE Europe	<i>Canis lupus Ursus arctos</i>	AGRISTUDIO	Ενεργό	animal corridor, environmental impact of transport, mitigation measure, preventive measure
GR1340001 – ΕΖΔ/ΖΕΠ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ					
LIFE02 NAT/GR/008494	Mikri Prespa / Conservation of priority bird species in Lake Mikri Prespa, Greece	Αργυροπελεκάνος Λαγγόνα	Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών	Ολοκληρωμένο	endangered species, protected area, restoration measure, lake, wetland, monitoring
LIFE12 NAT/GR/000539	LIFE JuneEx / Restoration and Conservation of the Priority Habitat Type *9562 Grecian 06iper Woods in Prespa National Park, Greece	Endemic forests with Juniperus spp.	Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών	Ολοκληρωμένο	coastal area, ecotourism, endangered species, environmental awareness, information service, -, policy integration, protected area, restoration measure, wetlands ecosystem
LIFE15 NAT/GR/000936	LIFE Prespa Waterbirds / Bird conservation in Lesser Prespa Lake: benefiting local communities and building a climate change resilient ecosystem		Society for the Protection of Prespa	Ενεργό	ecotourism, grazing, integrated management, management plan, public awareness campaign
LIFE18 NAT/GR/000430	LIFE ATIAS - Addressing the Threat of Invasive Alien Species in North Greece, using Early Warning and Information systems for mammals		Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	Ενεργό	
LIFE93 NAT/GR/010800	Protection and Management of the Population and Habitats of Ursus arctos in Greece (first phase)	<i>Ursus arctos</i>	ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ	Ολοκληρωμένο	coastal area, decision making support, endangered species, environmental education, -, population dynamics, protected area, public awareness campaign, research project
LIFE94 NAT/GR/001237	IMPROVING THE CONSERVATION AND MANAGEMENT CONDITIONS OF GREEK NATIONAL PARKS / PHASE II		Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης	Ολοκληρωμένο	cartography, decision making support, endangered species, protected area
LIFE95 NAT/GR/004799	Improving the conservation and management conditions of Greek National Parks / Phase II		Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης	Ολοκληρωμένο	environmental impact of tourism, island, management plan, protected area, public awareness campaign, restoration measure

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

GR1340004 – ΕΖΔ ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ - ΠΕΤΡΩΝ

LIFE17 NAT/IT/000464	LIFE SAFE/CROSSING / Preventing Animal/Vehicle Collisions – Demonstration of Best Practices targeting priority species in SE Europe	<i>Canis lupus Ursus arctos</i>	AGRISTUDIO	Ενεργό	animal corridor, environmental impact of transport, mitigation measure, preventive measure
-------------------------	---	---------------------------------	------------	--------	--

GR1340007 – ΖΕΠ ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ

LIFE17 NAT/IT/000464	LIFE SAFE/CROSSING / Preventing Animal/Vehicle Collisions – Demonstration of Best Practices targeting priority species in SE Europe	<i>Canis lupus Ursus arctos</i>	AGRISTUDIO	Ενεργό	animal corridor, environmental impact of transport, mitigation measure, preventive measure
-------------------------	---	---------------------------------	------------	--------	--

GR1340008 – ΖΕΠ ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ

LIFE00 NAT/GR/007242	Cheimaditida / Zazari / Conservation management of Cheimaditida/Zazari wetlands		Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	Ολοκληρωμένο	endangered species, lake, monitoring, protected area, restoration measure, wetland
LIFE17 NAT/IT/000464	LIFE SAFE/CROSSING / Preventing Animal/Vehicle Collisions – Demonstration of Best Practices targeting priority species in SE Europe	<i>Canis lupus Ursus arctos</i>	AGRISTUDIO	Ενεργό	animal corridor, environmental impact of transport, mitigation measure, preventive measure
LIFE95 NAT/GR/001140	Conservation and management of sites of community importance in Greece (directive 92/43/EEC)		Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή	Ολοκληρωμένο	endangered species, island, management plan, -, nature conservation, protected area, public awareness campaign

GR2120005 – ΖΕΠ ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ

LIFE95 NAT/GR/001111	Conservation action for the slender billed curlew	Πτηνά (<i>Numenius tenuirostris</i> - Λεπτομούτα)	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης	Ολοκληρωμένο	integrated management, management plan, natural park, nature conservation, public awareness campaign, tourist facility
-------------------------	---	--	-------------------------------	--------------	--

GR2130001- ΕΖΔ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΔΟΥ

LIFE12 NAT/GR/000784	LIFE ARCPIN / Conservation actions for improving conditions of human/bear coexistence in Northern Pindos	<i>Ursus arctos</i>	Δήμος Γρεβενών	Ολοκληρωμένο	endangered species, environmental education, -, protected area
LIFE93 NAT/GR/010800	Protection and Management of the Population and Habitats of <i>Ursus arctos</i> in Greece (first phase)	<i>Ursus arctos</i>	ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ	Ολοκληρωμένο	coastal area, decision making support, endangered species, environmental education, -, population dynamics, protected area, public awareness campaign, research project

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

LIFE94 NAT/GR/001237	IMPROVING THE CONSERVATION AND MANAGEMENT CONDITIONS OF GREEK NATIONAL PARKS / PHASE II		Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης	Ολοκληρωμένο	cartography, decision making support, endangered species, protected area
LIFE95 NAT/GR/004799	Improving the conservation and management conditions of Greek National Parks / Phase II		Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης	Ολοκληρωμένο	environmental impact of tourism, island, management plan, protected area, public awareness campaign, restoration measure
GR2130005 – ΕΖΔ/ΖΕΠ ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ					
LIFE17 NAT/IT/000586	LIFE FALKON / LIFE FALKON – Fostering the breeding range expansion of central/eastern Mediterranean Lesser Kestrel populations	(Ευρωπαϊκό) Κικινέζι	Associazione Tecla	Ενεργό	environmental awareness, information network

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

5.3 Στάδιο υλοποίησης

5.3.1 Θεματικό Εργαστήριο

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας διοργάνωσε τη Δευτέρα 14/06/2021 Θεματικό εργαστήριο με σκοπό την επιλογή περιοχών του Δικτύου Natura 2000, όπου θα πραγματοποιηθεί πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA.

Λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού SARS-COV-2, η ημερίδα διεξήχθη διαδικτυακά με τη χρήση της πλατφόρμας e-presence.

Τα αποτελέσματα της ημερίδας προωθήθηκαν και παρουσιάστηκαν σε ειδική Συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου (Project Steering Committee), με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών.

5.3.2 Συμμετοχές

Στο θεματικό εργαστήριο συμμετείχαν συνολικά 55 εκπρόσωποι τοπικών, περιφερειακών και κεντρικών αρχών προερχόμενοι από υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης και άλλοι φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση και προστασία των περιοχών Natura 2000. Ειδικότερα, συμμετείχαν εκπρόσωποι του ΥΠΕΝ, του Πράσινου Ταμείου, του ΟΦΥΠΕΚΑ, των Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Δήμων, των Φορέων Διαχείρισης, μέλη της Επιστημονικής Κοινότητας, εκπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, και εκπρόσωποι του συντονιστή και των αναδόχων του έργου ΕΠΜ.

Ο ηλεκτρονικός κατάλογος των συμμετεχόντων (αυτόματη εξαγωγή μέσω της πλατφόρμας e-presence από την αρμόδια υπηρεσία) επισυνάπτεται στο Παράρτημα Δ - Μη δημοσιεύσιμο.

5.3.3 Τελική φάση επιλογής πιλοτικών περιοχών Natura 2000 - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα κριτήρια επιλογής όπως παρουσιάστηκαν στο εργαστήριο διαβούλευσης 14/6/2021, δηλαδή:

- Τη χλωρίδα, την πανίδα, τους τύπους οικοτόπων (οικολογική αξία των περιοχών, παρουσία ενδημικών ειδών,
- Την εκτίμηση των κατηγοριών απειλών (καθώς το Έργο των ΕΠΜ δεν έχει ολοκληρωθεί), όπως παρουσιάστηκε στο εργαστήριο διαβούλευσης 14-6-2021,
- Τις αντικειμενικές και άμεσες ανάγκες προστασίας (π.χ. υποβαθμισμένοι οικότοποι, οικοσυστήματα),
- Το συνδυασμό με άλλα καθεστώτα προστασίας ή άλλα Σχέδια Διαχείρισης (π.χ. Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών πόρων),
- Τη γεωγραφική θέση και παρουσία διαφορετικών οικοσυστημάτων,

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

- Τις ευκαιρίες συνεργασίας και συνέργειες με τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής (π.χ. σήμα προέλευσης προϊόντων υπηρεσιών από την προστατευόμενη περιοχή, όπου εφαρμόζεται σχέδιο διαχείρισης)
- Την εκτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών από τις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Το γεγονός ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί τα Σχέδια Διαχείρισης και τα μέτρα που προτείνονται σε αυτά, αλλά ούτε και το κόστος αυτών (προϋπολογισμό τους).

και μετά τη διαβούλευση με μια ομάδα φορέων που σχετίζονται με τις NATURA 2000, προτάθηκαν οι περιοχές: ΕΖΔ - GR1340004 ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ, ΕΖΔ GR2130001 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ – ΑΩΟΥ, ΕΖΔ - ΖΕΠ GR2130005 ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, για την πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης στο πλαίσιο της δράσης C2.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν παρουσιάστηκαν από την ομάδα έργου LIFE-IP 4 NATURA της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας, στη συνάντηση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου στις 18/06/2021 με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών (βλ. κεφ.6).

Μετά από διεξοδική συζήτηση των αποτελεσμάτων και ψηφοφορία όλων των συμμετεχόντων της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου, επικράτησαν, με σειρά προτεραιότητας, οι παρακάτω περιοχές Natura 2000:

1. ΕΖΔ - GR1340004 ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ

Περιοχή με σημαντικές εκτιμώμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες και ταυτόχρονα σημαντικές εκτιμώμενες απειλές-πιέσεις.

Αποτελεί τον υδάτινο αποδέκτη του ενιαίου συστήματος των τεσσάρων λιμνών της περιοχής Αμυνταίου (Ζάζαρη – Χειμαδίτιδα – Πετρών – Βεγορίτιδα) οι οποίες αποτελούν επίσης προστατευόμενες περιοχές (GR1340004, GR1340005, GR1340007, GR1340008). Έτσι οποιαδήποτε διαχειριστική εφαρμογή στον τελικό αποδέκτη, σημαίνει ουσιαστικό έλεγχο και στις εισροές του, δηλαδή και στις άλλες όμορες Προστατευόμενες Περιοχές δηλαδή η πιλοτική εφαρμογή πρακτικά θα περιλαμβάνει 4 Προστατευόμενες Περιοχές.

Στα οικοσυστήματα στο παρελθόν ασκήθηκαν σημαντικότερες πιέσεις από την παραγωγή ενέργειας, ενώ σήμερα η περιοχή συνδέεται άμεσα με την πορεία εφαρμογής της μετάβασης σε απολιγνιτοποίηση.

Υπάρχουν πιέσεις από την έντονη αγροτική δραστηριότητα προπάντων προς τους υδατικούς πόρους με ανάγκη συνολικής συλλογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων, η οποία αποτελεί και ταυτόχρονη ευκαιρία συνεργασίας.

Πρόκειται για υποβαθμισμένη περιοχή χωρίς ουσιαστική διαχείριση έως σήμερα.

Στα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών απορροής του ΥΔ09 αποτυπώνεται η υδραυλική επικοινωνία των λιμνών και είναι συνολική η ανάγκη διαχείρισης της Λίμνης Βεγορίτιδας και της υπολεκάνης του Αμυνταίου (που περιλαμβάνει τις άλλες τρεις λίμνες). Για τη Λίμνη Βεγορίτιδας υπάρχει ειδικό Μέτρο και ειδική αναφορά στο πρόγραμμα στα Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Πόρων ΦΕΚ Β 4676/29-12-2017 ΜΕΤΡΟ Μ09Σ0803.

Η λίμνη Βεγορίτιδα, διοικητικά, αποτελεί μία διαδημοτική – διαπεριφερειακή λίμνη που ανήκει σε δύο Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Οι δράσεις διαχείρισης πρέπει να υλοποιούνται ταυτόχρονα

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

από δύο φορείς. Η Συνεργασία μεταξύ των Περιφερειών Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί πρόκληση και θα μπορούσε να αποτελέσει υπόδειγμα συνεργασίας.

2. GR2130001 ΕΖΔ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ – ΑΩΟΥ

Πρόκειται για τον διασημότερο Εθνικό Δρυμό της χώρας με σημαντικές οικοσυστημικές Υπηρεσίες (προμηθευτικές, ρύθμισης και διατήρησης, πολιτισμικές υπηρεσίες).

3. GR2130005 ΕΖΔ - ΖΕΠ ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Περιοχή με σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες και ταυτόχρονα σημαντικές πιέσεις. Περιοχή που ταυτίζεται πολιτισμικά με την πόλη των Ιωαννίνων και διαθέτει ενεργό Φορέα Διαχείρισης.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

6 Προτεραιοποίηση επιλεγμένων περιοχών - Ειδική συνεδρίαση Επιτροπής Διαχείρισης Έργου

Όπως αναφέρθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια, τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις ημερίδες επιλογής των περιοχών που διοργάνωσαν η Περιφέρεια Αττικής, η Περιφέρεια Κρήτης, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου Δυτικής Μακεδονίας, παρουσιάστηκαν σε ειδική συνάντηση της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου με στόχο την περαιτέρω προτεραιοποίηση των επιλεγμένων περιοχών, τρεις υποψήφιες περιοχές για την κάθε Περιφέρεια και την Αποκεντρωμένη.

Η ανάγκη περαιτέρω προτεραιοποίησης των επιλεγμένων περιοχών και εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης προέκυψε λόγω του γεγονότος ότι κατά τη διαδικασία επιλογής των περιοχών δεν ήταν γνωστό και διαθέσιμο το κόστος υλοποίησης κάθε Σχεδίου Διαχείρισης. Συνεπώς, συμφωνήθηκε η υλοποίηση να ξεκινήσει από την περιοχή με βαθμό προτεραιότητας 1 και στη συνέχεια να εξεταστεί η δυνατότητα υλοποίησης και στις υπόλοιπες επιλεγμένες περιοχές.

Σημειώνεται ότι εάν οι περιοχές πρώτης προτεραιότητας επικαλύπτονται με άλλες περιοχές Natura 2000, στην υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης θα εξεταστεί η δυνατότητα εφαρμογής μέτρων όχι μόνο της επιλεγμένης περιοχής αλλά και της περιοχής Natura με την οποία υπάρχει επικάλυψη (π.χ. αν η επιλογής πρώτης προτεραιότητας είναι ΕΖΔ, θα εξεταστεί η δυνατότητα υλοποίησης μέτρων Σχεδίου Διαχείρισης περιοχής ΖΕΠ με την οποία επικαλύπτεται).

Η πρόσκληση και οι παρουσιάσεις της συνάντησης παρουσιάζονται στο παράρτημα V.

Η αξιολόγηση του βαθμού προτεραιότητας κάθε περιοχής, σύμφωνα με τη διαδικασία της Επιτροπής Διαχείρισης του έργου καθώς και η τεκμηρίωση για την ιεράρχηση των περιοχών παρουσιάζεται στη συνέχεια. Οι αριθμοί εκφράζουν βαθμό προτεραιότητας. Τα κενά κελιά υποδεικνύουν ότι ο Εταίρος δεν εξέφρασε γνώμη σχετικά με την αξιολόγηση του βαθμού προτεραιότητας της συγκεκριμένης περιοχής.

Πίνακας 6-1. Αξιολόγηση Βαθμού Προτεραιότητας σύμφωνα με την Επιτροπή Διαχείρισης του έργου

	Περιφέρεια Αττικής			Περιφέρεια Κρήτης			Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης			Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας		
	GR3000005	GR3000004	GR3000006	GR4320002	GR4310013	GR4340024	GR1140004	GR1110009	GR1110004	GR1340004	GR2130005	GR2130001
Επιτροπή Διαχείρισης Έργου	ΕΖΔ ΣΟΥΝΙΟ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ ΒΡΑΥΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ ΥΜΗΤΤΟΣ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	ΕΖΔ – ΠΤΚΣ ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΡΥΦΗ	ΖΕΠ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙ Α ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ)	ΕΖΔ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	ΕΖΔ ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ	ΖΕΠ ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ	ΕΖΔ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ	ΕΖΔ – ΖΕΠ ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΕΖΔ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΛΟΥ
ΥΠΕΝ	1	2	3	3	1	2	1	3	2	1	2	3
ΟΦΥΠΕΚΑ	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1		
Πράσινο Ταμείο	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Αριστ. Παν. Θεσσαλονίκης	1			1 ¹³	1 ¹	3	2	1	3	1	2	3
Πανεπιστήμιο Πατρών	1			1	2	3	1	2	3	1	3	2
WWF GR	1	2	3	1	2	3	2	1 ¹⁴	3	1	3	2
Ελλ. Ορνιθ. Εταιρεία	1 ¹⁵			1 ¹	1 ¹	3	2 ¹⁶	1	3	1	2	3

¹³ Θεωρείται ότι οι περιοχές έχουν ισάξιο βαθμό προτεραιότητας.

¹⁴ Εκφράστηκε η άποψη να δοθεί αντίστοιχη προτεραιότητα στην περιοχή GR1110010 ΖΕΠ «ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΒΡΟΣ- ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ», με την αιτιολόγηση της σημαντικότητας της περιοχής για την ορνιθοπανίδα και τα δασικά οικοσυστήματα που φιλοξενεί.

¹⁵ Εκφράστηκε η άποψη να δοθεί αντίστοιχη προτεραιότητα στην περιοχή GR3000014 ΖΕΠ «ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΓΓΑΙΩΝ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ» που υπάρχει μερική αλληλοεπικάλυψη με την εν λόγω περιοχή, με την αιτιολόγηση ότι πρακτικά οι περιοχές μπορούν να εκληφθούν ως μια ενιαία.

¹⁶ Η αξιολόγηση στηρίχτηκε σε επίπεδο σημαντικότητας του προστατευτέου αντικειμένου. Με βάση το βαθμό δυσκολίας υλοποίησης των διαχειριστικών δράσεων προτάθηκε ως 1η προτεραιότητα το GR1140004 και ως 2η προτεραιότητα το GR1110009.

	Περιφέρεια Αττικής			Περιφέρεια Κρήτης			Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης			Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας		
	GR3000005	GR3000004	GR3000006	GR4320002	GR4310013	GR4340024	GR1140004	GR1110009	GR1110004	GR1340004	GR2130005	GR2130001
Επιτροπή Διαχείρισης Έργου	ΕΖΔ ΣΟΥΝΙΟ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ ΒΡΑΥΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ ΥΜΗΤΤΟΣ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	ΕΖΔ – ΠΤΚΣ ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΥΦΗ	ΖΕΠ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙ Α ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ)	ΕΖΔ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	ΕΖΔ ΚΟΥΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΛΑΚΡΟ	ΖΕΠ ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ	ΕΖΔ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	ΕΖΔ ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ	ΕΖΔ – ΖΕΠ ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΕΖΔ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΛΟΥ
Περ. Αττικής	1	2	3	1 ¹	1 ¹	3	1	2	3	1	2 ¹	2 ¹
Περ. Κρήτης	1			1	2	3	1	2	3	1	2	3
Περ. Ανατ. Μακ. Θράκης	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	3	2
Αποκ. Διοίκ. Ηπείρου – Δ. Μακ.	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Περιφέρεια Αττικής

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		1 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR3000005
	Όνομα περιοχής	ΣΟΥΝΙΟ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR3000014 ΖΕΠ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΓΓΡΑΙΩΝ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Ποικιλία οικοσυστημάτων (χερσαίο, παράκτιο, θαλάσσιο και νησιωτικό οικοσύστημα) και σε μικρή απόσταση από τον αστικό ιστό (πόλη Αθήνας) - Διαφορετικά καθεστώτα προστασίας (π.χ. Εθνικός Δρυμός Σουνίου που συμπεριλαμβάνεται στη Συνθήκη της Βαρκελώνης) - Γειτνίαση με άλλες προστατευόμενες περιοχές που δύναται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις (GR3000014, GR3000018, GR3000017). Λαμβάνεται υπόψη η μερική αλληλοεπικάλυψη με την περιοχή GR3000014 (ΖΕΠ) όπου δύναται να εφαρμοστούν συμπληρωματικά μέτρα διαχείρισης (ανάλογα με το κόστος των μέτρων) ιδιαίτερα στη νησίδα του Πατρόκλου για τα είδη ορνιθοπανίδας (π.χ. Σπιζαετός) - Δυναμική του γεωπάρκου της Λαυρεωντικής και του θαλασσιού περιβάλλοντος - Σημαντικά πολιτιστικά χαρακτηριστικά - Ύπαρξη θαλασσιών σπηλαίων που δύναται να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα δυναμικής του θαλασσιού περιβάλλοντος - Παρουσία μεγάλου αριθμού τύπων οικοτόπων, εκ των οποίων οι δύο (2) αποτελούν οικότοπους προτεραιότητας (92/43/ΕΟΚ) - Συνδυαστικά χαρακτηριστικά περιοχής (περιβάλλοντα, τύποι οικοτόπων, πολιτιστικά χαρακτηριστικά) από τα οποία προκύπτουν σημαντικές πληροφορίες για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες - Συνέργεια με την Οδηγία για τις πλημμύρες
Σχόλια		Στην προκαταρκτική βαθμονόμηση των περιοχών από τους εμπλεκόμενους υπήρξε ισοψηφία των περιοχών GR3000005 και GR3000004. Υπάρχει η πρόταση που κατατέθηκε το 2020 όλες οι περιοχές (GR3000005, GR3000014, GR3000006) να ενταχθούν ως Γεωπάρκο της Λαυρεωντικής λόγω της γεωμορφολογίας της ευρύτερης περιοχής.

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		2 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR3000004
	Όνομα περιοχής	ΥΜΗΤΤΟΣ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR3000015 ΖΕΠ ΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Σύνοψη Τεκμηρίωσης	- Ποικιλία οικοσυστημάτων (ορεινό, υδροτοπικό Λίμνη Βουλιαγμένης, παράκτιο αστικό Δάσος Καισαριανής) - Πολύ μεγάλη επικάλυψη (89% επικάλυψη) με τη ΖΕΠ, συνεπώς θεωρείται ενιαίο με την ΕΖΔ - Δέχεται μεγάλο αριθμό πιέσεων - Το Διαχειριστικό Σχέδιο αναμένεται να έχει πολύ υψηλό κόστος
Σχόλια	Στην προκαταρκτική βαθμονόμηση των περιοχών από τους εμπλεκόμενους υπήρξε ισοψηφία των περιοχών GR3000005 και GR3000004. Υπάρχει η πρόταση που κατατέθηκε το 2020 όλες οι περιοχές (GR3000005, GR3000014, GR3000006) να ενταχθούν ως Γεωπάρκο της Λαυρεωτικής λόγω της γεωμορφολογίας της ευρύτερης περιοχής.

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		3 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR3000006
	Όνομα περιοχής	ΒΡΑΥΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Πλησίον της ΕΖΔ GR3000005 - Περιβάλλοντα: Χερσαίο κομμάτι Λαυρεωτικής και νησίδα Πατρόκλου
Σχόλια		Υπάρχει η πρόταση που κατατέθηκε το 2020 όλες οι περιοχές (GR3000005, GR3000014, GR3000006) να ενταχθούν ως Γεωπάρκο της Λαυρεωτικής λόγω της γεωμορφολογίας της ευρύτερης περιοχής.

Περιφέρεια Κρήτης

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		1 ^η προτεραιότητα						
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR4320002						
	Όνομα περιοχής	ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΥΡΥΦΗ						
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ - ΠΤΚΣ						
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR4320010	ΖΕΠ	ΛΑΖΑΡΟΣ	ΚΟΥΡΥΦΗ	-	ΜΑΔΑΡΑ	ΔΙΚΤΗΣ
		GR4310011 ΖΕΠ ΚΟΥΡΥΦΗ ΚΟΥΠΑ (ΔΥΤΙΚΗ ΚΡΗΤΗ)						
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Ποικιλία οικοσυστημάτων: Ορεινή περιοχή με δάση - Παρουσία υψηλής βιοποικιλότητας (ποικιλία τύπων οικοτόπων, π.χ. διαφορετικοί τύποι δασών) - Συνδυαστικά χαρακτηριστικά περιοχής (περιβάλλοντα, τύποι οικοτόπων, παροχή υδατικών πόρων) από τα οποία προκύπτουν σημαντικές πληροφορίες για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες - Σημαντική πίεση από τη βόσκηση. Στην περιοχή ο πρωτογενής τομέας (γεωργία και κτηνοτροφία) έχει σημαντικό ρόλο. Οι Δράσεις ενδεχομένως να αφορούν τη διερεύνηση της εξέλιξης της βλάστησης απουσίας βόσκησης ή εφαρμογής διαχειριστικών δράσεων που μετριάζουν τη βόσκηση. - Παροχή νερού στον ταμιευτήρα του Αποσελέμη (ύδρευση) - Σημαντική πίεση από τον τουρισμό						

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

	- Γειτνίαση με άλλες προστατευόμενες περιοχές που δύναται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις (GR4320010 ΖΕΠ ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ – ΜΑΔΑΡΑ, ΔΙΚΤΗΣ GR4310011 ΖΕΠ ΚΟΡΥΦΗ ΚΟΥΠΑ (ΔΥΤΙΚΗ ΚΡΗΤΗ)). - Μεγαλύτερος βαθμός βεβαιότητας για την υλοποίησης δράσεων που θα έχουν αποτέλεσμα στη διάρκεια του έργου, καθώς οι εμπλεκόμενοι φορείς είναι πιο έμπειροι και δεκτικοί σε προγράμματα LIFE και άλλα ευρωπαϊκά έργα, και στην εφαρμογή μέτρων και δράσεων προστασίας και διαχείρισης
Σχόλια	

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		2 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR4310013
	Όνομα περιοχής	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ)
	Τύπος περιοχής	ΖΕΠ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR4310005 ΕΖΔ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Σημαντική πίεση από τη βόσκηση. Οι Δράσεις ενδεχομένως να αφορούν τη διερεύνηση της εξέλιξης της βλάστησης απουσίας βόσκησης ή εφαρμογής διαχειριστικών δράσεων που μετριάσουν τη βόσκηση. - Σημαντική απειλή από κλιματική αλλαγή – περιοχή που δέχεται ελάχιστες βροχοπτώσεις και έχει υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης (σε συνδυασμό με την υπερβόσκηση). Οι Δράσεις ενδεχομένως να αφορούν διαχείριση με στόχο την ανάσχεση της διάβρωσης. - Διαφορετικά καθεστώτα προστασίας: Η περιοχή εντάχθηκε πρόσφατα στο Απόθεμα Βιόσφαιρας της UNESCO - Γειτνίαση με άλλες προστατευόμενες περιοχές που δύναται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις (GR4310005 ΕΖΔ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)). - Κρίνεται μειωμένης προτεραιότητας λόγω έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη και αφορούν εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων: (α) έργο LIFE σε εξέλιξη που συνδυάζει οικοσυστημικής προσέγγισης λύσεις στον πρωτογενή τομέα σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης της περιοχής, (β) έργο που σχετίζεται με την ερημοποίηση στην νότια ακτή των Αστερουσίων - Επιπλέον, υπάρχει προβληματισμός για τον βαθμό δυσκολίας υλοποίησης δράσεων που θα έχουν αποτέλεσμα σε λογικό χρονικό διάστημα. - Περιορισμένη χωρική έκταση διαφορετικών τύπων δασικών οικοτόπων, με μεγαλύτερο ποσοστό έκτασης σε φρύγανα
Σχόλια		

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		3 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR4340024
	Όνομα περιοχής	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR4340017 ΖΕΠ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΗΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ, ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Παράκτια περιοχή με αμμοθίνες και νησίδες - Ισχυρή πίεση από τον τουρισμό - Γειτνίαση με άλλες προστατευόμενες περιοχές που δύναται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις (GR4340017 ΖΕΠ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑΣ

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

	ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΗΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ, ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ). - Κρίνεται μειωμένης προτεραιότητας για τον λόγο ότι θα υπάρχει ήδη προγραμματισμένη υλοποίηση δράσεων μέσω του Σχεδίου Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250* και δράση για το είδος προτεραιότητας <i>Androcymbium rechingeri</i> (δράση χρηματοδοτούμενη από το Πράσινο Ταμείο στα Φαλάσαρνα). - Ύπαρξη ιδιοκτησιακών θεμάτων που ήδη στο παρελθόν έχουν δημιουργήσει προβλήματα στην εφαρμογή και υλοποίηση δράσεων (π.χ. LIFE JUNICOAST για τον τύπο οικοτόπου 2250*)
Σχόλια	Η περιοχή δεν ήταν στον αρχικό κατάλογο των προεπιλεγμένων περιοχών. Προστέθηκε μετά την ημερίδα με τους εμπλεκόμενους φορείς

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		1 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR1140004
	Όνομα περιοχής	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR1140009 ΖΕΠ ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Σημαντική περιοχή με υψηλή βιοποικιλότητα, με τύπους οικοτόπων προτεραιότητας και σημαντικά είδη орνιθοπανίδας (ΖΕΠ GR1140009) - Σημαντική πίεση από λατομικές δραστηριότητες, υπερβόσκηση (από βοοειδή), φωτοβολταϊκά (απώλεια ενδιαίτηματος για πολλά είδη μεταξύ των οποίων και της орνιθοπανίδας), που ασκούν σωρευτικές πιέσεις σε είδη & οικοτόπους - Ποικιλία οικοσυστημάτων: Ορεινός όγκος με δάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά από άλλες ορεινές περιοχές με διαφορετικές συνθέσεις και ανάγκες - Αντιπροσωπευτικότητα με συνδυασμό διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων, πιέσεων και απειλών, και οικοσυστημικών υπηρεσιών - Περιορισμένος αριθμός διαχειριστικών δράσεων και δράσεων αποκατάστασης που έχουν εφαρμοστεί στην περιοχή - Σημαντική ανάγκη πιλοτικής εφαρμογής διαχειριστικών μέτρων λόγω των υψηλών πιέσεων κυρίως από τα λατομεία και την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, και ανάγκη εύρεσης βέλτιστων πρακτικών με βάση τις υφιστάμενες και προγραμματισμένες πιέσεις, που θα προσφέρουν σημαντική απόκτηση εμπειρίας και γνώσης στη διαχείριση και άλλων προστατευόμενων περιοχών στη χώρα με αντίστοιχες προκλήσεις - Μεγαλύτερος βαθμός βεβαιότητας για την υλοποίησης δράσεων που θα έχουν αποτέλεσμα στη διάρκεια του έργου
Σχόλια		

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		2 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR1110009
	Όνομα περιοχής	ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ
	Τύπος περιοχής	ΖΕΠ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Σημαντική περιοχή με δασικό οικοσύστημα υψηλής αξίας και είδη орnιθοπανίδας (ΖΕΠ GR1140009) - Σημαντικός ρόλος και παροχή οικοσυστημικών λειτουργιών ως περιστατική δασική περιοχή της πόλης της Αλεξανδρούπολης, σύνδεση με ταμιευτήρες νερού της περιοχής - Γειτνίαση με άλλες προστατευόμενες περιοχές που δύναται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις (η περιοχή γειτνιάζει με GR1130011, GR1110010, GR1110002 ενώ είναι πλησίον με το GR1110009) - Πιέσεις από αιολικά και πυρκαγιές τα τελευταία χρόνια, με άμεση ανάγκη για εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων ιδιαίτερα λόγω της συνεχόμενης ανάπτυξης αιολικών έργων, που θα προσφέρουν σημαντική απόκτηση εμπειρίας και γνώσης στη διαχείριση και άλλων προστατευόμενων περιοχών στη χώρα με αντίστοιχες προκλήσεις. - Στην περιοχή εφαρμόζονται ήδη πολλές διαχειριστικές δράσεις και έργα - Σημαντική ανάγκη πιλοτικής εφαρμογής διαχειριστικών μέτρων λόγω των υψηλών πιέσεων και ανάγκη εύρεσης βέλτιστων πρακτικών με βάση τις υφιστάμενες και προγραμματισμένες πιέσεις, που θα προσφέρουν σημαντική απόκτηση εμπειρίας και γνώσης στη διαχείριση και άλλων προστατευόμενων περιοχών στη χώρα με αντίστοιχες προκλήσεις. Παρόλα αυτά, ο βαθμός βεβαιότητας για την υλοποίηση των δράσεων λόγω της υπέρμετρης ανάπτυξης των αιολικών είναι μεγάλος και αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την εφαρμογή προτάσεων και δράσεων προστασίας και αποκατάστασης.
Σχόλια		Η περιοχή επιλέχθηκε μεταξύ των προστατευόμενων περιοχών του συμπλέγματος Έβρου (GR1110009 ΖΕΠ ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ, GR1110002 ΖΕΠ ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ - ΣΟΥΦΛΙ, GR1110010 ΖΕΠ ΟΡΕΙΝΟΣ, ΕΒΡΟΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ, GR1130011 ΖΕΠ ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΗ).

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		3 ^η προτεραιότητα
Υποψήφια προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR1110004
	Όνομα περιοχής	ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR1110012 ΖΕΠ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ: ΟΡΟΣ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Ποικιλία οικοσυστημάτων: θαλάσσιο και νησιωτικό οικοσύστημα - Κρίνεται μειωμένης προτεραιότητας καθώς πρόκειται για απομακρυσμένη

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

	περιοχή γεγονός το οποίο μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα πρόσβασης και logistics, υψηλή δυσκολία υλοποίησης δράσεων
Σχόλια	

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		1 ^η προτεραιότητα
Υποψηφία προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR1340004
	Όνομα περιοχής	ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		GR1340007 ΖΕΠ ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Ποικιλία οικοσυστημάτων : υγροτοπικό οικοσύστημα - Σημαντική βιοποικιλότητα, μεγάλη αλληλοεπικάλυψη με την περιοχή GR1340007 (ΖΕΠ) η οποία θα ευνοηθεί από τις δράσεις διαχείρισης - Σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες: Αποτελεί υδάτινο αποδέκτη συστήματος λιμνών που είναι προστατευόμενες περιοχές (GR1340004, GR1340005, GR140007, GR1340008) που ενδέχεται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις - Δέχεται σημαντικές πιέσεις και απειλές, όπως τα ορυχεία, αγροτική δραστηριότητα. Η περιοχή οδεύει προς απολιγνητοποίηση. - Σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες: Αποτελεί υδάτινο αποδέκτη συστήματος λιμνών που είναι προστατευόμενες περιοχές (GR1340004, GR1340005, GR140007, GR1340008) που ενδέχεται να ευνοηθούν από τις διαχειριστικές δράσεις - Υπήρξε έντονο ενδιαφέρον και σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτ. Μακεδονίας να πραγματοποιηθούν διαχειριστικές δράσεις στην περιοχή. - Υπάρχει συνέργεια της Οδηγίας για τους Οικότοπους με την Οδηγία για τα Νερά (υπάρχει Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών Πόρων) που θα αυξήσει την εμπειρία της χώρας σε τέτοιες περιπτώσεις - Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για συλλογική διαχείριση των υδατικών πόρων, καθώς δεν υπάρχει ουσιαστική διαχείριση έως σήμερα. - Μοναδική ευκαιρία για διοικητική συνεργασία σε επίπεδο Αποκεντρωμένης (η λίμνη Βεγορίτιδα ανήκει σε δύο Αποκεντρωμένες Διοικήσεις) και σε περιφερειακό επίπεδο (Κεντρική και Δυτική Μακεδονία) που θα αυξήσει την εμπειρία σε ανάλογες περιπτώσεις.
Σχόλια		

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		2 ^η προτεραιότητα
Υποψηφία προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR2130005
	Όνομα περιοχής	ΛΙΜΝΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ - ΖΕΠ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Ποικιλία οικοσυστημάτων: λιμναίο οικοσύστημα σε αστικό τοπίο (Ιωάννινα) - Σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, που συμπεριλαμβάνουν και τις πολιτισμικές - Δέχεται σημαντικές πιέσεις μέσα σε αστικό περιβάλλον που αποτελούν πρόκληση - Διαθέτει ενεργό Φορέα Διαχείρισης και έχουν πραγματοποιηθεί πολλές δράσεις και έργα για την διαχείριση
Σχόλια		

Προτεραιότητα στην εφαρμογή ΣΔ		3 ^η προτεραιότητα
Υποψηφία προστατευόμενη περιοχή για πιλοτική εφαρμογή ΣΔ	Κωδικός περιοχής	GR2130001
	Όνομα περιοχής	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΩΟΥ
	Τύπος περιοχής	ΕΖΔ
Μερική ή ολική αλληλοεπικάλυψη με άλλες περιοχές Natura 2000		
Σύνοψη Τεκμηρίωσης		- Καθεστώς προστασίας: Εθνικός Δρυμός - Ποικιλία οικοσυστημάτων: δασικό υψηλής αξίας με σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες - Δεν εντοπίστηκαν σημαντικές απειλές, κυρίως κτηνοτροφία και τουρισμός - Περιοχή με ενεργή και αποτελεσματική διαχείριση (και σε καλή κατάσταση διατήρησης)
Σχόλια		

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Προτεραιοποίηση επιλεγμένων περιοχών Natura 2000 - Υλοποίηση Σχεδίων Διαχείρισης:

Επιλεγμένες περιοχές Natura 2000 στην Περιφέρεια Αττικής

Με σειρά προτεραιότητας:

1.

GR3000005 ΕΖΔ ΣΟΥΝΙΟ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ

Τμήμα της περιοχής είναι και ΖΕΠ:

GR3000014 ΖΕΠ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΓΓΡΑΙΝΩΝ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ

2.

GR3000006 ΕΖΔ ΥΜΗΤΤΟΣ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ

Τμήμα της περιοχής είναι και ΖΕΠ:

GR3000015 ΖΕΠ ΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΣ

3.

GR3000004 ΕΖΔ ΒΡΑΥΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ

Επιλεγμένες περιοχές Natura 2000 στην Περιφέρεια Κρήτης

Με σειρά προτεραιότητας:

1.

GR4320002 ΕΖΔ - ΠΤΚΣ ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΑΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΡΥΦΗ

Τμήματα της περιοχής είναι χαρακτηρισμένα ως ΖΕΠ:

ΖΕΠ - GR4320010 Λάζαρος Κορυφή – Μαδάρα Δίκτης

ΖΕΠ - GR4310011 Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη)

2.

GR4310013 ΖΕΠ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ)

Επικαλύπτεται με την ΕΖΔ

ΕΖΔ - GR4310005 - ASTEROUSIA (KOFINAS)¹⁷

3.

¹⁷ προστέθηκε στον κατάλογο των υποψήφιων περιοχών μετά την ημερίδα με τους εμπλεκόμενους φορείς

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

GR4340024 ΕΖΔ «Θαλάσσια περιοχή Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης»¹⁸

Τμήμα της περιοχής είναι χαρακτηρισμένο ως ΖΕΠ - GR4340017 – Χερσόνησος Γραμβούσας και Νησίδες Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα, Ποντικονήσι και θαλάσσια ζώνη.

[Επιλεγμένες περιοχές Natura 2000 στην Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης](#)

Με σειρά προτεραιότητας:

1.

GR1140004 ΕΖΔ ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ

Επικαλύπτεται με ΖΕΠ:

GR1140009 ΖΕΠ ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ

2.

Ομάδα Περιοχών

GR1110009 ΖΕΠ ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ

GR1110002 ΖΕΠ ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ - ΣΟΥΦΛΙ

GR1110010 ΖΕΠ ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΒΡΟΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ

GR1130011 ΖΕΠ ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΗ

3.

GR1110004 ΕΖΔ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ

Επικαλύπτεται με ΖΕΠ:

GR1110012 ΖΕΠ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ: ΟΡΟΣ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ

[Επιλεγμένες περιοχές Natura 2000 στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτ. Μακεδονίας](#)

Με σειρά προτεραιότητας:

1.

GR1340004 ΕΖΔ ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ - ΠΕΤΡΩΝ

Τμήμα της ΕΖΔ ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ – ΠΕΤΡΩΝ είναι χαρακτηρισμένο και ως :

¹⁸ προστέθηκε στον κατάλογο των υποψήφιων περιοχών μετά την ημερίδα με τους εμπλεκόμενους φορείς

Εδώ ζούμε
Natura 2000

GR2130001 ΕΖΔ ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ - ΑΛΟΥ

7 Παραρτήματα

Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Αττικής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

I.1 Πρόσκληση Ημερίδας Εργασίας

I.2 Ερωτηματολόγιο

I.3 Συνοδευτικό και ενημερωτικό υλικό

I.4 Παρουσιάσεις Ημερίδας Εργασίας

I.5 Υλοποίηση διαδραστικού εργαστηρίου

I.6 Δελτίο Τύπου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟ

A.1 Λίστα συμμετεχόντων

A.2 Στιγμιότυπα Ημερίδας Εργασίας

Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Κρήτης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

II.1 Πρόσκληση Ημερίδας Εργασίας

II.2 Παρουσιάσεις Ημερίδας Εργασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟ

B.1 Πρόσκληση – Πίνακας Αποδεκτών

B.2 Πρακτικά ημερίδας

B.3 Λίστα συμμετεχόντων

B.4 Στιγμιότυπα Ημερίδας Εργασίας

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Έκθεση Αναφοράς: Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

III.1 Πρόσκληση Ημερίδας Εργασίας

III.2 Ερωτηματολόγιο

III.3 Συνοδευτικό και ενημερωτικό υλικό

III.4 Παρουσιάσεις Ημερίδας Εργασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟ

Γ.1 Πρακτικά Ημερίδας Εργασίας

Γ.2 Λίστα συμμετεχόντων

Γ.3 Στιγμιότυπα Ημερίδας Εργασίας

Έκθεση Αναφοράς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

IV.1 Πρόσκληση Ημερίδας Εργασίας

IV.2 Παρουσιάσεις Ημερίδας Εργασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟ

Δ.1 Λίστα συμμετεχόντων

Δ.2 Στιγμιότυπα Ημερίδας Εργασίας

Ειδική συνεδρίαση Επιτροπής Διαχείρισης Έργου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

V.1 Πρόσκληση 7ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου LIFE-IP 4 NATURA

V.2 Παρουσιάσεις 7ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Διαχείρισης του Έργου LIFE-IP 4 NATURA

Παράρτημα Ε-ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟ

